

REGVLÆ
SOCIETATIS
IESV.

LVGDVNI,

Ex Typographia IACOBI ROVSSIN,

M. DCVII.

Superiorum permiſſu.

SVMMARIVM EARVM CONSTITVTIONVM, QVÆ AD SPIRITVALEM *nostrorum institutionem pertinent, & ab omnibus obseruandæ sunt.*

VAMVIS summa sapientia, & bonitas Dei Creatoris nostri ac Domini sit, quæ conseruatura est, gubernatura, atque promotura in suo sancto seruitio hanc minimam Societatem Iesu, vt eam dignata est inchoare: ex parte vero nostra interna charitatis, & amoris illius lex, quam Sanctus Spiritus scribere, & in cordibus imprimere solet, potius quam vllæ externæ Constitutiones, ad id adiutura sit: Quia tamen suauis dispositio diuinæ prouidentiæ suarum creaturarum cooperationem exigit, & quia Christi Domini nostri Vicarius ita statuit, & Sanctorum exempla, & ratio ipsa nos docet in Domino: necessarium

Constitutionū necessitas. *In proœm. Const. § 1.*

esse arbitramur, Constitutiones conscribi, quæ iuuent ad melius in via incepta diuini obsequii procedendum, iuxta instituti nostri rationem.

¶Finis & ratio viuendi Societatis. *In Ex. cap. 1. §. 2.*

2 Finis huius Societatis est, non solum saluti & perfectioni propriarum animarum, cum diuina gratia vacare, sed cum eadem impense in salutem, & perfectionem proximorum incumbere.

Part 3. c. 2 lit. G. & Par. 6. c. 3. §. 5.

3 Nostræ vocationis est, diuersa loca peragrare & vitam agere in quauis mundi plaga, vbi maius Dei obsequium, & animarum auxilium speratur.

In Ex. cap. 1. §. 6.

4 Ratio viuendi in exterioribus iustas ob causas, maius Dei obsequium semper intuendo, communis est; nec vllas ordinarias pœnitentias, vel corporis afflictiones ex obligatione subeundas habet, sed illas assumere quiuis poterit, quę sibi videbuntur, cum approbatione Superioris, ad maiorem sui spiritus profectum cōuenire, & quas propter eundem finem Superiores eis poterunt imponere.

Sacramētorum vsus & examen cōscientiæ. *In Ex. c. 4. §. 41.*

5 Ipso initio sui in Societatem ingressus, debet quisque generalem totius vitæ confessionem apud aliquem Sacerdotem à Superiore assignatum facere, & post eam sacratissimum Christi Domini nostri corpus sumere; & sic sexto quoque mense eodem modo generaliter ab vltima inchoando confitebitur. * Et omnes tam Professi

**Par. 6. c. 1. §. 2.*

fessi quam formati Coadiutores semel singulis annis parati esse debebunt ad cōfessionem generalem, quæ ab vltima generali inchoetur, ei, quem Superior sibi substituerit faciendam.

6 Vtantur quotidie omnes conscientiæ suæ examinatione consueta:* Si sacerdotes non fuerint, confiteantur oportet, & sanctissimum sacramentum Eucharistiæ sumant octauo quoque die: * & vnus omnium sit Confessarius à Superiore cōstitutus; quod si fieri non poterit, quisque certe suū stabilem habeat Confessarium, cui ipsius conscientia prorsus aperta sit.

Part.3.c.1.§.11. — ** In Ex.c.4.§.25.* — ** Par.3.c.1.§.11.*

7 Qui autem alii, quam suo confessario designato cōfiteretur, debet postmodum (quantum recordari poterit) eidem suo Confessario totam suam conscientiam aperire, vt nihil ignorando quod ad eam pertineat, melius in Domino possit eundem iuuare.

Par. 3.c.1.l.Q & Par.6.cap.3.§.2.

8 Vnusquisque eorum, qui Societatem ingrediuntur, consilium illud Christi sequendo, Qui dimiserit patrem, &c. existimet sibi patrem, matrem, fratres, & sorores, & quicquid in mundo habebat, relinquendum; imo sibi dictum existimet verbum illud: Qui non odit patrem, & matrem, insuper & animam suam, non potest meus esse discipulus. Et ita curandum ei est: vt omnem carnis affectum er-

Exuendus inordinatus seculi affectus. *In Exa.c.4.§.1.*

ga ſanguine iunctos exuat, ac illum in ſpiritualem conuertat, eoſque diligat eo ſolum amore, quem ordinata charitas exigit, vt qui mũdo, ac proprio amori mortuus, Chriſto Domino noſtro ſoli viuit, eumque loco parẽtum, fratrum, & rerum omnium habet.

Vera ſui abnegatio.
In Ex. c. 4. §. 8.
9 Ad maiorem in ſpiritu profectum, & præcipue ad maiorem ſubmiſſionem, & humilitatem propriam, contentus eſſe quiſq; debet, vt omnes errores, & defectus ipſius, & res quæcunque, quæ notatæ in eo, & obſeruatæ fuerint, Superioribus per quemuis, qui extra confeſſionem eas acceperit, manifeſtentur.

In Ex c. 4. §. 8.
10 Boni etiam omnes conſulãt, ab aliis corrigi, & ad aliorum correctionem iuuare, ac manifeſtare ſeſe inuicem ſint parati debito cũ amore, & charitate, ad maiorẽ ſpiritus profectum: præſertim vbi à Superiore, qui illorũ curã gerit, fuerit ita præſcriptum, aut interrogatum ad maiorem Dei gloriam.

In Ex. c. 4. §. 44.
11 Diligenter animaduertant oportet (magnifaciendo ſummique momenti id eſſe ducendo in conſpectu Creatoris ac Domini noſtri, quantopere iuuet, ac conferat ad vitæ ſpiritualis profectum, omnino, & non ex parte abhorrere ab omnib.) quæ mundus amat, & amplectitur, & admittere & concupiſcere totis virib. quicquid

quid Christus Dominus noster amauit, & amplexus est. [Quemadmodum enim mundani homines, qui ea, quę mũdi sunt, sequuntur, diligunt, & quærunt magna cum diligentia, honores scilicet, famam, magni nominis existimationem in terra, sicut mundus eos docet: sic qui procedunt in spiritu, & serio Christum Dominum nostrum sequuntur, amant, & ardenter exoptant, quæ iis omnino contraria sunt, indui nimirum eadem veste, ac insignibus Domini sui pro ipsius amore, ac reuerentia, adeo vt si sine offensione vlla diuinæ maiestatis, & absque proximi peccato foret, vellent contumelias, falsa testimonia, & iniurias pati, ac stulti haberi & existimari (nulla tamen ad id per eos data occasione) eo quod exoptant assimilari, ac imitari aliquo modo creatorē, ac Dominum nostrũ Iesum Christũ, eiusq; vestib. & insignibus indui: quandoquidem illa ipse propter maiorem profectum nostrum spiritualem induit, nobisque exemplum dedit, vt in omnibus, quoad eius fieri poterit, diuina gratia aspirãte, eum imitari, & sequi, cum vera sit via, quæ ducit homines ad vitam, velimus.

12 Vt melius ad hunc perfectionis gradum in spirituali vita tam preciosum perueniatur, maiũs, ac impẽsius studium cuiusq; sit, quærere in Domino maiorę sui *In ex. c. 6. §. 46.*

abnegationem, & continuam in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationem.

In Ex. c. 4. §. 28. 13 In exercendis officiis abiectis, & humilibus, promptius ea suscipi conuenit, à quibus sensus magis abhorrebit: si quidem iniunctum fuerit, vt in eis se exerceat.

p. 3. c. 1. §. 14. 14 Anteuertere oportet tentationes, adhibitis earum contrariis; vt cum quis animaduertitur ad superbiam esse propẽsus, exerceri is debet in rebus abiectioribus, quæ ad humiliandum ipsum vtiles futuræ videantur: & sic de aliis prauis animæ propensionibus.

Perfectionis, solidarumq; virtutum studium. *part. 6. c. 1. §. 1.* 15 Omnes constanti animo incumbamus, vt nihil perfectionis, quod diuina gratia consequi possimus, in absoluta omnium Constitutionum obseruatione, nostrique instituti peculiari ratione adimplenda prætermittamus.

** part. 10. §. 2.* * 16 Omnes, qui se Societati addixerunt, in virtutum solidarum, ac perfectarum, & spiritualium rerum studium incumbant: ac in huiusmodi maius momentum, quam in doctrina, vel aliis donis naturalibus, & humanis constitutum esse ducant: Illa enim interiora sunt, ex quibus efficaciam ad exteriora permanare ad finem nobis propositum oportet.

17 O-

17 Omnes rectam habere intentionem studeant non solum circa vitæ suæ statum, verum etiam circa res omnes particulares; id semper in eis sincere spectantes, vt seruiant, & placeant diuinæ bonitati propter seipsam, & propter charitatem, & eximia beneficia, quibus præuenit nos, potius quam ob timorem pœnarum, vel spem præmiorum (quamuis hinc etiam iuuari debeant) & in omnibus quærant Deum, exuentes se, quantum fieri potest, amore omnium creaturarum, vt affectum vniuersum in ipsarum Creatorem conferant; eum in omnibus creaturis amando, & omnes in eo, iuxta sanctissimam, ac diuinam ipsius voluntatem. Part. 3 c. 1. §. 26.

18 In concionibus domesticis de iis crebrò tractent, quæ ad sui abnegationem, & in virtutibus profectum, & omnimodam perfectionem attinent; ad ea se inuicem exhortando, & præcipuè ad vnionē & charitatem fraternam. Part. 3. c. 1. § 21.

19 Magnopere conferet, deuote, quoad fieri poterit, ea munera obire, in quibus magis exercetur humilitas & charitas. Et in vniuersum loquendo, quanto aliquis se arctius Deo astrinxerit, & liberaliorem erga summam maiestatem se præstiterit, tanto eum illi liberaliorem etiam experietur, & ipse in dies magis idoneus erit ad gratias, & dona spiritualia vberiora recipienda. Part. 3. c. 1. §. 22.

par. 5. c. 4. §. 5. & in ex. ca. 6. §. 5. & 6. 20 Poſtquam aliquis in corpus Societatis cooptatus fuerit in aliquo gradu, ad alium progredi curare non debet: ſed in ſuo perfici, & obſequio Dei, & gloriæ ſeſe impendere.

Cura interioris hominis. p. 3. c. 1. §. 20. & p. 4. c. 4. §. 3. & 4. 21 Omnes ſuum tempus rebus ſpiritualibus impendant, & deuotioni quærendæ pro menſura gratiæ Dei ipſis communicatæ inſiſtant.

*part. 3. c. 1. §. 12. 22 * Ab illuſionibus Dæmonis in ſuis ſpiritualibus exercitationibus caueant, & ſe contra omnes tentationes tueantur: ſimul rationes ſciant, quæ adhiberi poſſint, vt eas ſuperent: & ad veras, ſolidaſque virtutes conſequendas inſiſtant: ſiue plures adſint viſitationes ſpirituales, ſiue pauciores: curent vero ſemper in via diuini ſeruitii progreſſum facere.

Paupertas. par. 6. c. 2. §. 1. 23 Paupertas, vt murus religionis firmus, diligenda, & in ſua puritate conſeruanda eſt, quantum diuina gratia aſpirãte fieri poterit.

part 3. c. 1. §. 25. 24 Diligant omnes paupertatem, vt matrem, & iuxta menſuram ſanctæ diſcretionis ſuis temporib. eius effectus aliquos experiantur: * nullaque re tanquam propria vtantur. * paratique ſint ad mendicandum oſtiatim, quando vel obedientia vel neceſſitas id exiget.

* Ibidem §. 7. *part. 6. c. 2 §. 10.

In ex. c. 4. §. 26. 25 Victus, veſtitus, & lecti ratio erit vt pauperibus accommodata: & vnuſquiſque

que ſibi perſuadeat, quod quæ viliſſima e-
runt ex iis, quæ domi ſunt, ei tribuentur
propter ipſius maiorem abnegationem,
& ſpiritualem profectum.
26 Intelligant omnes, quod mutuo da- Par. 3. c. 1. §. 8.
re, vel accipere, vel diſpenſare quidquam
de iis, quæ domi ſunt, minimè poſſunt,
niſi Superior conſcius conſenſum præ-
ſtiterit.
27 Omnes, qui ſub obedientia ſunt So- p. 6. c. 2. §. 7. & in Ex. c. §. 5.
cietatis, meminerint ſe gratis dare debere
quæ gratis acceperunt, nec poſtulando,
nec admittendo ſtipendium, vel eleemo-
ſynas vllas, quibus Miſſæ, vel Confeſſio-
nes, vel Prædicationes, vel quoduis
aliud officium ex iis, quæ Societas, iuxta
noſtrum inſtitutum exercere poteſt,
compenſari videatur: vt ſic maiori cum
libertate poſſit, & proximorum ædifica-
tione, in diuino ſeruitio procedere.
28 Quæ ad votum caſtitatis pertinent, Caſtitas ſenſuũq; cuſtodia.
interpretatione nõ indigent, cum cõſtet,
quam ſit perfectè obſeruanda, nempe e- par. 6. c. 1. §. 1.
nitendo angelicam puritatem imitari, &
corporis, & mentis noſtræ munditia.
29 * Omnes diligentiſſimè curent por- * part 3. c. 1. §. 4.
tas ſenſuũ ſuorum (oculorũ præcipuè, au-
riũ, & linguæ) ab omni inordinatione cu-
ſtodire, ac ſe in pace, & vera humilitate
interna cõſeruare, & eam in ſilentio, cum
id obſeruandum eſt, cum autem loquen-

dum in circumſpectione, & ædificatione verborum, & modeſtia vultus, ac maturitate inceſſus, motuumque omnium, ſine vllo impatientiæ, aut ſuperbiæ ſigno exhibere: in omnibus procurando atque optando potiores partes aliis deferre, omnes in animo ſuo tanquam ſibi ſuperiores ducendo, & exterius honorem, ac reuerentiam, quam exigit cuiuſque ſtatus, cum ſimplicitate & moderatione religioſa exhibendo: atque ita fiat, vt ſe mutuo conſiderantes in deuotione creſcant, Deumque Dominum noſtrum laudent, quē quiſq; in alio, vt in illius imagine, agnoſcere ſtudeat.

Par. 3. c. 1. §. 5.

30. In refectione corporis curandum eſt, vt temperantia, modeſtia, & decentia interius, & exterius in omnibus obſeruetur. Præmittatur benedictio, & ſequatur actio gratiarum; quas omnes agere debēt, cum ea, qua par eſt, deuotione, & reuerētia. Et dum corpus edendo reficitur, ſua etiam animæ refectio præbeatur.

Obedientia, part. 3. c. 1. §. 23.

31 Expedit in primis ad profectum, & valdè neceſſarium eſt, vt omnes perfectæ obedientiæ ſe dedant; ſuperiorem (quicūque ille ſit) loco Chriſti Domini noſtri agnoſcentes, & interna reuerentia & amore eum proſequentes, nec ſolum in executione externa eorum, quæ iniungit integrè, prompte, fortiter, & cum humilitate

tate debita, ſine excuſationibus, & obmurmurationibus obediant, licet difficilia, & ſecundum ſenſualitatem repugnātia iubeat, verumetiam conentur interius reſignationem, & veram abnegationem propriæ voluntatis, & iudicii habere, voluntatem, ac iudicium ſuum cū eo, quod Superior vult & ſentit, in omnibus rebus (vbi peccatum non cerneretur) omnino conformantes, propoſita ſibi voluntate, ac iudicio Superioris pro regula ſuæ voluntatis, & iudicii, quo exactius conformentur primæ, ac ſummæ regulæ omnis bonæ voluntatis, & iudicii, quæ eſt æterna bonitas, & ſapientia.

32 Liberam ſui ipſorum, rerumque ſuarum diſpoſitionem omnes cum vera obedientia Superiori relinquant, nihil ei clauſum, ne conſcientiam quidem propriam tenendo, non repugnando, non contradicendo, nec vlla ratione iudicium proprium ipſius iudicio contrarium demōſtrando: vt per vnionem eiuſdem ſententiæ & voluntatis, atque per debitam ſubmiſſionem melius in diuino obſequio conſeruentur, & progrediantur. *Part. 4. c. 10. §. 5.*

33 Omnes obedientiam plurimum obſeruare, & in ea excellere ſtudeant; nec ſolum in rebus obligatoriis, ſed etiam in aliis; licet nihil aliud quam ſignum voluntatis Superioris ſine vllo expreſſo præce- *Par. 6. c. 1. §. 1.*

pro videretur. Verſari autem debet ob oculos Deus creator ac Dominus noſter, propter quem homini obedientia prҿſtatur: & vt in ſpiritu amoris, & non cum perturbatione timoris procēdatur, curandum eſt.

pert.6.c.1. §.1. 34 Ad Superioris vocem perinde, ac ſi à Chriſto Domino egrederetur, quam promptiſſimi ſimus, re quauis, atq; adeo litera à nobis inchoata, nec dum perfecta relicta.

Iidem. 35 Ad eum ſcopum vires omnes, ac intentionem in Domino conuertamus, vt ſancta obedientia tum in executione, tum in intellectu, ſit in nobis ſemper omni ex parte perfecta; cum magna celeritate, ſpirituali gaudio & perſeuerantia, quicquid nobis iniunctum fuerit obeundo: omnia iuſta eſſe nobis perſuadendo, omnem ſententiam, ac iudicium noſtrum contrarium cæca quadam obedientia abnegando.

Iidem. 36 Quiſque ſibi perſuadeat, quod qui ſub obedientia viuunt, ſe ferri, ac regi à diuina prouidentia per Superiores ſuos, ſinere debēt perinde, ac ſi cadauer eſſent, quod quoquo verſus ferri, & quacunque ratione tractari ſe ſinit; vel ſimiliter, atq; ſenis baculus, qui vbicunque, & quacunq; in re velit eo vti, qui eum manu tenet, ei inſeruit.

37 Ad

37 Adimplere quisq; debet quasuis pœnitentias, quæ propter defectus, & negligentiam suam, vel quiduis aliud fuerint iniunctæ. * Pœnitentias vero huiusmodi prompta voluntate admittere deberet, cũ vero emendationis, & spiritualis profectus desiderio, etiam si propter defectum non culpabilem iniungerentur. In Ex. c. 4. §. 33. * part. 3. c. 1. §. 15.

38 Cum aliquis ad ministeria culinæ obeunda ingreditur vel ad eum iuuandum, qui coquus est, eidem obedire cum magna humilitate, in rebus ad ipsius officium pertinentibus debet. * Atque valde necessarium est, vt omnes non solum Superiori Societatis, vel Domus, sed etiam subordinatis officialibus, qui ex illo auctoritatem acceperunt, obediant: & assuescant non intueri, quis ille sit cui obediunt, sed potius quis ille, propter quẽ & cui in omnibus obediunt, qui est Christus Dominus. In ex. c. 4. §. 24. * part. 3. c. 1. §. 24.

39 Si aliquis ex iis qui domi sunt, cuiquam scriberet, non nisi obtenta facultate, & literis ei ostensis, quem Superior destinauerit, id faciat. Si ad eundem literæ mitterentur, ei primo reddentur, qui à Superiore fuerit cõstitutus: qui eas lectas reddet, aut non reddet illi, ad quem sunt destinatæ, prout in Domino expedire ad maius ipsius bonum & Dei gloriam existimabit. Par. 7 c. 1. lit. B. & in ex. c. 4. §. 6.

pro videretur. Versari autem debet ob oculos Deus creator ac Dominus noster, propter quem homini obedientia pręstatur: & vt in spiritu amoris, & non cum perturbatione timoris procēdatur, curandum est.

part. 6. c. 1. §. 1. 34 Ad Superioris vocem perinde, ac si à Christo Domino egrederetur, quam promptissimi simus, re quauis, atq; adeo litera à nobis inchoata, nec dum perfecta relicta.

Ibidem. 35 Ad eum scopum vires omnes, ac intentionem in Domino conuertamus, vt sancta obedientia tum in executione, tum in intellectu, sit in nobis semper omni ex parte perfecta; cum magna celeritate, spirituali gaudio & perseuerantia, quicquid nobis iniunctum fuerit obeundo: omnia iusta esse nobis persuadendo, omnem sententiam, ac iudicium nostrum contrarium cæca quadam obedientia abnegando.

Ibidem. 36 Quisque sibi persuadeat, quod qui sub obedientia viuunt, se ferri, ac regi à diuina prouidentia per Superiores suos, sinere debēt perinde, ac si cadauer essent, quod quoquò versus ferri, & quacunque ratione tractari se sinit; vel similiter, atq; senis baculus, qui vbicunque, & quacunq; in re velit eò vti, qui eum manu tenet, ei inseruit.

37 Ad

37 Adimplere quisq; debet quasuis pœnitentias, quæ propter defectus, & negligentiam suam, vel quiduis aliud fuerint iniunctæ. * Pœnitentias vero huiusmodi prompta voluntate admittere deberet, cū vero emendationis, & spiritualis profectus desiderio, etiam si propter defectum non culpabilem iniungerentur. *In Ex. c. 4. §. 33.* ** part. 3. c. 1. §. 15.*

38 Cum aliquis ad ministeria culinæ obeunda ingreditur vel ad eum iuuandum, qui coquus est, eidem obedire cum magna humilitate, in rebus ad ipsius officium pertinentibus debet. * Atque valde necessarium est, vt omnes non solum Superiori Societatis, vel Domus, sed etiam subordinatis officialibus, qui ex illo auctoritatem acceperunt, obediant: & assuescant non intueri, quis ille sit cui obediunt, sed potius quis ille, propter quē & cui in omnibus obediunt, qui est Christus Dominus. *In ex. c. 4. §. 24.* ** part. 3. c. 1. §. 24.*

39 Si aliquis ex iis qui domi sunt, cuiquam scriberet, non nisi obtenta facultate, & literis ei ostensis, quem Superior destinauerit, id faciat. Si ad eundem literæ mitterentur, ei primo reddentur, qui à Superiore fuerit cōstitutus: qui eas lectas reddet, aut non reddet illi, ad quem sunt destinatæ, prout in Domino expedire ad maius ipsius bonum & Dei gloriam existimabit. *par. 7 c. 1. lt. B. & in ex. c. 4. §. 6.*

Redden-da sui ratio. *In Exc. c. 4. §. 36.*

40 Quicunque hãc Societatem in Domino sequi volet, & in eadem ad maiorẽ Dei gloriam manere, sub sigillo confessionis, vel secreti, vel quacunque ratione ei placuerit, & ad maiorem ipsius consolationem fuerit, debet conscientiam suam magna cum humilitate, puritate, & charitate manifestare, re nulla, qua Dominũ vniuersorum offenderit, celata, & totius anteactæ vitæ rationem integrã, vel certè rerum maioris momenti Superiori, qui tum fuerit Societatis, vel cui ex præpositis, vel aliis ex inferiorib. ille iniungeret, prout magis conuenire videretur, reddat: & sexto quoque mense rationem hãc sui, ab vltima, quam reddiderit, incipiendo quisque reddet. *Sic etiam videtur, quod Coadiutores formati, & Professi singulis annis, vel crebrius, si Superiori videbitur, suæ conscientiæ rationem dicto modo ei reddant.

* *Ibidem § 40. & P. 6. c. 1. §. 2.*

Part. 3. c. 1. §. 12.

41 Nullam debent celare tentationem, quam Prçfecto rerum spiritualium, vel Confessario, vel Superiori non aperiant: immo vero totam animam suam illis integrè manifestam esse, pergratum habeant: nec solum defectus aperiant, sed etiã pœnitentias, vel mortificationes, & deuotiones, ac virtutes omnes, voluntate pura optantes ab illis dirigi, sicubi à rectitudine deflecterent, nolentes suo proprio sensu duci.

ſu duci, niſi conueniat cum iudicio illorum, quos Chriſti Domini noſtri loco habent.

42 Idem ſapiamus, idem, quoad eius fieri poſſit, dicamus omnes, iuxta Apoſtolum. Doctrinæ igitur differentes non admittantur, nec verbo in concionibus, vel lectionib. publicis, nec ſcriptis libris (qui quidem edi non poterunt in lucem ſine approbatione, atque conſenſu Præpoſiti Generalis) Immò & iudiciorum de rebus agendis diuerſitas, quæ mater eſſe ſolet diſcordiæ, & inimica vnionis voluntatum, quantum fieri poteſt, euitari debet. Vnio verò, & conformitas mutua diligentiſſimè curanda eſt, nec, quæ ei aduerſantur, permittenda: quo iuncti inuicem fraternæ charitatis vinculo, melius & efficacius poſſint ſe diuino obſequio, & auxilio proximorum impendere. Vnio & conformitas mutua. *Par. 3. c. 1. §. 18.*

43 In Societate, nec ſit, nec ſentiatur animorum propenſio ad partem alterutrā factionis, quæ eſſet fortaſſis inter Principes, vel Dominos Chriſtianos: ſed ſit potius quidam vniuerſalis amor, qui partes omnes (licet ſibi inuicem contrariæ ſint) in Domino noſtro amplectatur. *par. 10. §. 11.*

44 Omnes quamdiu corpore bene valent in ſpiritualibus, vel exterioribus rebus habeant, in quo occupētur, ne otium malorum omnium origo, quoad eius fieri Otium & ſecularia negotia vitanda. *Par. 3. c. 1. §. 6.*

possit, domi nostræ locum habeat.

* Par. 6. c. 3. 7.

45 * Vt plenius possit Societas rebus spiritualibus iuxta suum institutum vacare, quoad eius fieri poterit, à negotiis secularibus abstineat; (qualia sunt testamentariorum, vel executorum, vel procuratorum rerum ciuilium, aut id genus officia) nec ea vllis precibus adducti obeunda suscipiant, vel in illis se occupari sinant.

Ratio habendæ valetudinis Par. 3. c. 2. §. 5.

46 Vt nimia solicitudo in iis, quæ ad corpus pertinent, repræhensibilis est: ita cura moderata tuendæ ad diuinum obsequium valetudinis, ac virium corporis laude digna, & ab omnibus adhibenda est: & ea de causa cum animaduerterint aliquid sibi nocere, vel aliquid aliud necessarium esse circa victum, vestitum, habitationem, officium, aut exercitationem, & sic de aliis rebus, admoneant omnes ea de re Superiorem, vel quem ad id Superior constituerit, duo interim obseruantes: Primum, vt antequam ad eum quid referant, se ad orandum recipiant, & post orationem si senserint rem deferendam ad Superiorem, id faciãt: Alterũ, vt cum verbo, aut scripto breui (ne excidat memoria) Superiori rem exposuerint, ei totam curã rei expositæ relinquant: & quicquid ille statuerit, optimum ducant: nec contendere, aut vrgere per se, vel alium (siue conceda-

cedatur quod petitur, siue non) pergant: quandoquidem sibi persuadere debent, id magis expedire ad diuinum obsequium ac suum maius bonum, quod Superiore, re intellecta, in Domino visum fuerit.

47 Vt non expedit tanto labore corporali quenquam onerari, vt spiritus obruatur, & corpus detrimentum patiatur; ita aliqua corporalis exercitatio, quæ vtrumque iuuet; omnibus communiter conuenit, etiam illis, qui mentalibus exercitiis debent insistere: quæ quidem externis interrumpi deberent, & non continuari, nec sine mensura discretionis assumi. par. 3. c. 2. §. 4.

48 Corporis castigatio immoderata esse nō debet, nec indiscreta in vigiliis, & abstinentiis, & aliis pœnitentiis externis, ac laboribus, quę & nocumentum afferre, & maiora bona impedire solent. Ideo suo Confessario detegi ab vnoquoque conuenit, quidquid in hac parte faciat. par. 3. c. 2. §. 5.

49 Ægritudinis tempore non solum obseruare vnusquisque obedientiam magna cum puritate debet erga Superiores spirituales, vt ipsius animam regant: sed cum eadem humilitate erga medicos corporales, & Infirmarios, vt corpus eius regāt. In ex. c. 4. §. 32.

50 Qui ægrotat, humilitatem & patientiam suam præ se ferendo, non minorē ędificationē, dū morbo laborat, iis q ipsū In ex. c. 4. §. 32.

inuisent, & cum eo versabuntur & agent, quam dum valebat corpore, ad maiorem Dei gloriam præstare curet,* verbis piis, & ad ædificationem facientibus vtendo, quæ ostendant ægritudinem acceptari, vt donum de manu Creatoris, ac Domini nostri; quandoquidem non minus donum est, quam sanitas.

* Part. 3. c. 1. §. 17.

Constitutiones, ac regulæ obseruãdæ. Par 3. c. 1. § 28. *Par. 10. §. 14.

51 Aliquoties singulis annis omnes à Superiore sibi pœnitentias iniungi propter defectum obseruationis Regularum petant; vt hæc cura indicium sit illius, quã de suo profectu spirituali in via Dei quisque habet.

52 * Omnes demum obseruationi Constitutionum studeant; ad quam easdem scire, saltem quæ ad quemlibet pertinẽt, necesse est. Quare legere, vel audire easdẽ singulis mensibus oportebit.

REGVLÆ COMMVNES.

Quęquisque erga se seruare debeat. P. 4. c. 4. §. 3. & 4

Singuli præfinitum sibi tempus suæ cõscientiæ bis quotidie examinandæ, orationi, meditationi, lectionique impendant, cum omni diligentia in Domino.

*Ibid. P. 3. c. 1. §. 11. & P. 6. c. 5. §. 2. & in Bul. 3. Pauli 3.

2 * Omnes quotidie sacro decenter intersint: & concionem, lectionemve sacrã cum in templo nostro habebitur, audiant.

3 Sin-

3 Singuli statuto die, & assignato sibi Cōfessario confiteantur, & non alteri sine Superioris facultate.
4 * Omnes (qui Professi, aut formati Coadiutores non sunt) bis in anno sua vota renouabunt, præmissa confessione generali; quo tempore rationem suę conscientiæ reddent, & quoties etiam Superiori visum fuerit, iuxta morem Societatis. *p.4.c.4.§.5.&c.10.§.5.&p.5.c.4.§.6.& Ex.c.4.§.38. & 41. In Extra c.4.§.4.
5 In abstinentia sextæ feriæ, Societatis consuetudo seruetur.
6 Nullus mortificationem publicè faciat, nec concionetur, nisi Superiore approbante.
7 Nemo pecuniam apud se habeat: apud alium verò, nec pecuniam, nec quicquam aliud.
8 Libros nemo habeat sine facultate: * in iis verò quibus vti licet, nec scribat quicquam, nec notam vllam imprimat. *par.4.c.6.lit.G.
9 Nemo rem vllam ex domo, vel ex alterius cubiculo sibi vsurpet, aut ab externo, quouis modo sibi, aut alii accipiat, sine Superioris licentia.
10 Ad maiorem vnionem eorum, qui in Societate viuunt, maiusque auxilium eorum, apud quos habitant, singuli addiscant eius regionis linguam, in qua resident, nisi forte ipsorum natiua illic esset vtilior; * salua tamen Latini sermonis le- *part.4.c.6.§.13.

ge in iis, qui literis dant operam.

11 Nullus ita cubiculum suum claudat, quin aperiri extrinsecus possit, aut arcam seu quicquam aliud habeat obseruatum absque Superioris facultate.

*Par.3.c. 2.lit.E 12 Aperta fenestra nemo noctu dormiat, *nec sine indusio, aut non coopertus.

13 Nemo cubiculo egrediatur, nisi decenter vestitus.

In ex. c.6, §.6. 14 Nemo eorum, qui ad domestica ministeria admittuntur, aut legere discat, aut scribere, aut si aliquid scit, plus literarum addiscat: nec quisquam eum doceat sine Præpositi Generalis facultate: sed satis ei erit sancta cū simplicitate, & humilitate Christo Domino nostro seruire.

Part. 4. c. 10. §.5. 15 Signo campanæ cōstitutis horis audito, omnes statim vel imperfecta litera relicta, ad id, ad quod vocātur, se cōferāt.

16 Vt consulatur valetudini, nemo extra consueta tempora bibat, nec extra domum cibum sumat absque facultate Superioris.

Par.3.c.2. §.4. 17 Qui male se habere præter solitum senserit, id Infirmario, vel Præfecto sanitatis aut Superiori referat. Nemo vero medicinam vllā accipiat, aut medicū eligat, vel consulat, nisi approbante Superiore.

18 Singuli etiam si Sacerdotes sint, cum primum surgunt, lectum operiant, eumq; & reliqua componant hora consueta, &

scopis

ſcopis cubiculum verrant, tertio ſaltem quoq; die, exceptis iis, qui ob occupationes maioris momẽti aut valetudinis cauſa, iudicio Superioris ſubleuandi ſunt.

19 Munditics, quæ & ad valetudinem & ad ædificationem confert, omnibus curæ ſit, tam circa ſeipſos quam circa alia omnia.

Seruanda erga Superiores.

20 Qui grauem tentationem alicuius nouerit, Superiorem admoneat, vt ei ipſe pro paterna in ſuos cura, ac prouidentia, conuenienti remedio poſſit occurrere.

21 Quæ à Superioribus circa adminiſtrationẽ agenda ſunt, nemo curioſe ab aliis exquirat, aut cõiecturam faciendo de iis ſermonem miſceat, ſed vnuſquiſq; ſibi ac muneri ſuo attendens, quicquid de ſe, atq; aliis conſtituendum erit, tanquam de manu Dei expectet.

22 Omnes caput aperiant ſuis Superioribus, & Sacerdotibus ii, qui Sacerdotes nõ ſunt: diſcipuli etiam ſuis præceptoribus. Vnuſquiſq; autem Superiores alloquatur magna cum reuerentia: is vero, quem Superior alloquitur, aut reprehendit, humiliter & ſine interpellatione audiat.

23 Si cui à Superiore denegatum aliquid fuerit, alium Superiorem ne adeat ſuper ea re; quin ei aperiat, quid ſibi ab alio fuerit reſponſum, & quas ob cauſas negatum.

24 Cui fuerit alicuius rei cura commissa, si impedimentum aliquod interuenerit, mature admoneat aliquem ex Superioribus, vt prouideat.

25 Nemo cum ex vno loco in alium proficiscitur, quicquã secum asportet sine facultate Superioris.

Seruanda erga domesticos.

26 Extra tempora recreationi assignata, hac ratione silentium seruandum est, vt nemo loquatur, nisi obiter & perpaucis, aut de rebus necessariis, præsertim in Ecclesia, Sacristia, & Refectorio: in missa vero, concione, mensa, lectionibus, & disputationibus si quid priuatim dicere necesse erit, breuissimè, & submissa voce suggeratur.

par.1.c.4. §.4.& lit. A.

27 Nemo præter eos, qui à Superiore deputati fuerint, loquatur cum iis, qui in prima probatione versantur: excipiuntur tamen vsitatæ salutationes, quas cum alii aliis obuii fiunt, charitas religiosa exigit.

28 Omnes demissa voce, vt religiosos decet, loquantur: nullusque cum alio cõtendat; sed si qua in re nobis est diuersa sententia, eaq; videtur manifestanda, rationes modestæ, & cum charitate afferantur, eo animo, vt suus veritati sit locus, nõ vt in ea re superiores videantur.

29 Qui facultate accepta ægrotos inuisent, non solum demissa voce loquantur,

sed

ſed tanta etiam moderatione, vt illis moleſti non ſint, atque de iis agant, quę & exhilarare, & conſolari ægrotos, circumſtanteſque ædificare in Domino poſſint.

30 Caueant ſibi omnes ab illo affectu, quo aliæ de aliis nationibus ſiniſtre ſentire aut loqui ſolent, quin potius & bene ſentiant, & peculiari affectu diuerſas à ſua nationes proſequantur in Domino, ac proinde nemo bella, contentionesvè inter Chriſtianos Principes in colloquium inducat. Par. 10. § 11.

31. Nemo præter eos, quibus per Superiorem licet, quicquam aliis iubeat, alioſve reprehendat.

32 In alterius officium nemo ſe ingerat: in locum vero alieno miniſterio deputatum nullus ingrediatur ſine facultate Superioris, aut Præfecti illius loci, in rebus neceſſariis. Par. 4. c. 10. § 6.

33 Nemo in alienum cubiculum ingrediatur ſine generali aut ſpeciali Superioris facultate; quod ſi aliquis intus ſit, non prius aperiat oſtium, quam poſt pulſum audiat, Ingredere; & tamdiu aperta ſit ianua, quamdiu intus vna fuerint. Par. 3. c. 1. lit. D.

34 Vt ea, quæ religioſos decet, grauitas, & modeſtia retineatur, nemo alium etiam ioco tangat, præterquam in ſignũ charitatis amplexando cum quis aut abit, aut redit peregre.

35 Nemo dum mensæ accumbit, cuiquam ex nostris præterquam ei Superiori qui præest toti Domui aut Collegio, caput aperiat. Et cum aliquid in mensa cuiquam deest, is, qui illi assidet, admoneat eum, qui ministrat.

Seruanda erga extraneos. & cum foras eundum est.

36 Domi nemo loquatur cum externis, aut alios ad id vocet sine facultate Generali, aut particulari Superioris.

36 Nemo cuiusquam externi ad domesticum, aut domestici ad externum mandata deferat, aut literas, inscio Superiore: seculares autem rumores, qui foris audiuntur, ne temere, & sine fructu narrentur.

38 Nemo quæ domi acta, vel agenda sunt, externis referat; nisi Superiori id probari intelligat. Constitutiones verò, aliosve huiusmodi libros, aut scripta quibus Societatis institutum, vel priuilegia continentur, non nisi ex Superioris expresso consensu, iis communicet.

39 Nemo scriptas dabit, aut mittet cuiquam externo, vel domestico instructiones spirituales: aut meditationes, nec exercitia spiritualia Societatis alicui cõmunicabit, nisi à Superiore id approbetur.

40 Nemo ab externis consilium petat sine facultate Superioris.

41 Nemo cuiusquam negotii, etiam pii,

pii, sine facultate Superioris curam suscipiat, nec ad id operam suam promittat, aut se propensum ostendat: secularia verò negotia, vt quæ sunt à nostro instituto aliena, & vehementer à spiritualibus auocant, multo magis auersari conuenit. *Par. 6. c. 3. §. 7. & par. 9. c. 6. §. 4.*

42 Omnes, pro ratione sui gradus, data commoda occasione, enitantur piis colloquiis proximum ad meliora promouere; & consilio, ac exhortatione ad bona opera, præsertim ad confessionem excitare. *Par. 7. c. 4. §. 8. & in Ex. c. 6. §. 4.*

43 Nullus domo egrediatur, nisi quãdo, & cum quo socio Superiori visum fuerit.

44 Cum quis facultatem à Superiore petit aliquô eundi, simul etiam aperiat, quô, & cuius rei causa ire velit, præsertim si Prælatus, aut alius vir primarius cõueniendus sit; eademque die referat eidem, quid egerit sicuti ipsum velle intelliget, & res postulauerit. *Par. 3. c. 1. §. 3. & in Ex. c. 4. §. 15.*

45 Ingressuri, egressurive domo, tintinnabulum nec vehemẽtius, nec crebrius pulsent, quam par est. Nemo autem nisi consueta domus ianua egrediatur, vel ingrediatur.

46 Qui domo egrediuntur, signabunt sua nomina, quæ prope ostium domus in tabula descripta sunt, & admone-

bunt ianitorem, quô sint profecturi.

47 Omnes ante noctem, qui foris sunt, se domum recipiant; nec egredientur ante lucem sine facultate Præpositi, vel Rectoris.

48 Cum quis iter faciens transit per locum, vbi Domus aut Collegium Societatis sit, ad aliud hospitium ne diuertat, * eiusque, qui illic præest, obedientię subsit in omnibus, sicut & reliqui, qui in eadem Domo, vel Collegio commorantur: Quod si quis etiam ad negotia tractanda venerit, ea non nisi ex eiusdem consilio, ac directione tractabit.

* can. 13. cong. 3.

49 Singuli has regulas, & officiorum suorum habeant, atque intelligant, sibique faciant familiares, ac earum memoriam mensibus singulis eis legendis, vel audiendis renouent: * qui tamen peculiaria ministeria Coadiutorum obeunt, eas, quæ ad ipsorum officia pertinent, singulis hebdomadis repetant.

* Par. 4. c. 10. lit. E.

REGV-

REGVLÆ
PROVINCIALIS.

De iis, quæ ad eius personam, & communem totius Prouinciæ administrationem spectant.

CAPVT I.

Qvæ Præpositis domorum, & Rectoribus, quod ad eorum personas attinet, in regulis præscribuntur, eo diligentius seruare enitatur Prouincialis, quo pluribus pro ratione officii sui, vitæ spiritualis studio præire debet.

2 Finem officii sui (quem ante oculos habebit) in eo positum esse intelligat, vt prouinciam sibi commissam in acquirēda perfectione, iuxta proprii instituti rationem, & regulas ipsi datas promoueat.

3 Imitetur in gubernatione charitatem, mansuetudinem, & benignitatem Christi Domini nostri, vt iuxta eam normam, quam tradiderunt Apostoli, non dominans, sed forma factus gregis ex animo, exemplo magis, quam verbo subditos ad perfectionem dirigat. *In* Bullis Instituti Societatis.

4 Seueritatem suo tempore cum benignitate misceat, suamque auctoritatem per solidas virtutes tueatur, ac dilectionem & curam suorum præferendo modeste, & circumspecte præcipiendo, ita amabilem se reddat, vt omnes fidenter ad illum recurrere possint.

Par. 9.c. 6.§.1.& lit.A.

5 Solicite animum ad gubernationem applicet, neque tamen in ea ita distrahatur, vt in studio orationis, & sanctis desideriis, quibus totam sustētare debet Prouinciam, intepescat: quamuis autem ordinarie concionari non debet, si quando tamen per occupationes officii sui commodè licebit, & hoc, & alia Societatis ministeria exercere poterit.

6 Nullas regulas, aut ordinationes, aut consuetudines toti Prouinciæ communes abroget, vel nouas inducat inconsulto Generali; sed secundum eas quas habet, gubernet Prouinciam.

Par. 9.c. 3.§ 8.& lit.D.& Par. 4.c. 10.lit.B.

7 Sicut Prouincialis, quando necesse est, in regulis, ordinationibus, decretis, & in ipsis etiam Constitutionibus cum particularibus dispensare potest; sic cum dispensauerit in rebus maioris momenti, quæ videantur vrgere, & in quibus sine graui incommodo Generalis responsum expectari nequeat, debet eū primo quoq; tempore de huiusmodi dispensatione, & eius causa admonere.

8 Præter

8 Præter facultates, quæ in his regulis conceduntur, habet etiam eas omnes, quæ in compendio facultatum Societatis Prouincialibus concessæ sunt, quas ex compendio ipso intelliget.

9 Omnes facultates eorum Superiorum, qui Prouinciali subordinati sunt, ad ipsum quoque pertinent, ab ipsoque etiam suspendi poterunt, quando ei expedire in Domino videbitur.

10 Potest Prouincialis in absentia, vel in periculo vitæ constitutus, nominare Viceprouincialem, si Generalis neminem designasset: quocunque autem modo constituatur, easdem omnino facultates habeat quas Prouincialis, nisi à Generali, vel Prouinciali limitentur: rationem tamen administrationis non immutabit. Can. 22. Cong. 4.

De iis quæ illum ad bonam Prouinciæ administrationem iuuabunt.

C a p. II.

11 Consultores quatuor habebit à Generali designatos in iis locis, vbi frequentius residet, quoad fieri poterit, cum quibus res grauiores communicabit: quod si absentes P. 9. c. 6. §. 14.

* Ibidem c.4.§.4. sint, per transmissas literas:* quorum vnus ab eodem Generali constitutus, erit eius Admonitor, & socius. In quauis autem Domo, vel Collegio opera Superioris, & eius Consultorum, quos ad consultationem adhibendos iudicauerit, vtatur in rebus iis, de quibus ordinariè consultandum erit.

12 Si expediret præter Consultores, alios etiam nonnunquam ad Consultationem vocare poterit, & eos quidem; quos de rebus propositis melius iudicare posse existimauerit; vel si absentes sint, iubere, vt de rebus iisdem sententiam suam ad se transmittant.

13 Literas, & scripta, quæ pertinent ad rem, de qua consultatio habenda est, ostendat Consultoribus (nisi quid obstet), vt bene informati sententiam suam melius dicere possint.

14 Cum ordinationes aliquas communes à Generali acceperit, illas Superioribus suæ Prouinciæ & Consultoribus manifestari faciat. Et quæ alicuius momenti fuerint, ad gubernationem vel instructionem pertinentes, in libro ad id designato describendas curet.

15 In proponenda re, de qua deliberandum est, in neutram partem animi sui propensionem ostendat, ne consultoribus declinandi in eam partem detur occasio,

catio, sed quisque liberius in Domino suã sententiam aperiat.

16 Si quando aliquid occurrerit, de quo non liceat cum Consultoribus agere, poterit iuxta primum, & secundum modum in exercitiis ad electionem faciendam traditum, quid agendum sit, deliberare.

17 Libenter se ab aliis admoneri patiatur de iis, quæ ad officium, & personam suam pertinent, & eum præcipue, qui Admonitoris officio fungitur, benigne audiat. Part. 9.5. 4.§.4.

18 Habeat secum literas Apostolicas authenticas, & compendium facultatum Societatis, constitutiones, decreta, regulas omnes, & quæ à Generali ordinantur, eaque bene intelligat, & obseruari faciat.

19 In loco, in quo diutius ei residendum est, habebit Archiuum, in quo asseruabit instrumenta authentica, libros, & cætera quæ ad officium Prouincialis, & communem vsum Prouinciæ pertinent, quæ omnia ex catalogo à se subscripto successori tradet.

20 Habeat libellum, in quem referat ea, quæ consultanda, vel prouidenda, vel ad generalem scribenda sunt, ne memoria excidant.

21 * Orationes, & Missas ad tempus Par. 2.

a. 3 §. 2. & Par. 7. c. 2. li. M. & c. 4. §. 3. & P 10. lit. B.

indicere poterit, etiam in tota Prouincia pro caufis, quæ videbuntur id exigere: modum tamen in ea re non excedat.

De Superioribus ei fubordinatis, & eorum officialibus.

Cap. III.

par. 9. c. 3. §. 4. & 14.

22 ETSI Præpofitos domorum, & Rectores Collegiorum, & Domorum Probationis fuæ Prouinciæ conftituere non poteft; fi tamen neceffe effet aliquãdo mutationem facere Superioris alicuius, & periculum effet in mora, vel fi is moreretur, poterit aliquem, qui vices Superioris gerat, interim conftituere, donec Generalis admonitus prouideat. Miniftros autem, Procuratores & Præfectos ftudiorum ipfe defignabit, ac etiam fubminiftros, & Præfectos fanitatis, vbi opus effe iudicauerit.

par. 3. c. 1. §. 12.

23 Conftituat Magiftros nouitiorum in locis probationem non feparatis, à Generali tamen confirmandos, & eos quidem, qui in rebus fpiritualibus exercitati fint, & in modo procedendi Societatis noftræ bene probati.

par. 4. c. 10. §. 7.

24 Defignabit Præfectos rerum fpiritualium in omnibus Collegiis, & Domibus profeffis, quales in prima regula officii

cii illorum præſcribuntur, itemque ordinarios noſtrorum Confeſſarios; ex quibus fere conueniret Præfectos rerum ſpiritualium deligere.

25 Deligere poterit Conſultores, & Admonitores eorum, qui præſunt in Prouincia, ita vt ſtatim ſuo officio fungi poſſint: ſcribet tamen de iis ad Generalem, vt ab eo confirmentur.

26 Prædicatores, & Confeſſarios ipſe conſtituet, præmiſſo tamen domeſtico examine, & approbatione Ordinariorum iuxta formam Concilii Tridentini. *can. 27. cong. 2.*

27 Lectores ordinarios in omnibus claſſibus, * & primarios officiales, præter Rectorem, & Cancellarium in vniuerſitatibus deligat, nouas tamen lectiones non addat, * nec ſcholas vſquam vllas, & præſertim eas, * in quib⁹ pueri legēdo & ſcribendo inſtituantur, (quod nec priuatim licebit) ſine facultate Generalis aperiat. *p. 4. c. 6. lit. F. & c. 11. §. 3.* *Ibid. c. 17. lit. A.* *Ibidem c. 7. lit. A.* *Ibidem c. 12. l. 3. C.*

28 * Tueatur auctoritatem Superiorum immediatorum in ſubditos, ita tamen, vt conſtet poſſe omnes ad mediatos recurrere: ideo quicquid agēdum, vel immutandum erit, quod ad Immediatorum officium pertineat, per eoſdem fieri curabit. *p. 8. c. 1. §. 4. & 6. & par. 9. c. 9. §. 2.*

29 Si quos ad gubernationem idoneos iudicabit, curet de illis paulatim & negotiis tractandis, & domesticis ministeriis obeundis experimentum sumere, vt & ipsi talenti accepti specimen dare, & Societatis officia eis tuto committi possint.

30 Obseruet, si qui detineantur in ministeriis aliquibus, qui magis idonei essent ad alia: eam tamen habeat cuiusque rationem, vt vniuersale bonum semper præferatur.

Par. 8. c. 1. lit. E. 31 Neminem ab obedientia Superiorum immediatorum inconsulto Generali eximat, nisi periculum esset in mora, & tunc certiorem faciat Generálem de persona, & de causis propter quas eam exemerit.

De Admittendis. CAP. IV.

Par. 1. c. 1. 32 EOs ad probationem per se, vel per alios admittere poterit, quos ad institutum nostrum idoneos in Domino iudicauerit: cauebit tamen ne cuiusquam admissio iustam aliquam externorum offensionem aut Societatis nocumentum pariat, quod cum iis potissimum obseruandum erit, qui in scholis nostris instituuntur.

33 Attendat, ne nimii sint nostri in homini-

minibus ad Societatem alliciendis, sed per virtutes, & bonæ vitæ odorem omnes ad Christum trahere studiose curent.

34 Meminerit, quod inepta turba ad institutum nostrum admitti non debet, & obseruari faciat in hoc diligenter regulas officii Examinatoris. *Part. 1. c. 7.*

35 Quod ad prima quinque impedimenta attinet, etsi Societas in nullo eorũ dispensare potest, si tamẽ in eo, qui admitti petit, dona aliqua Dei illustriora cernerentur, Generalem admoneat: quod si de eiusmodi impedimẽtis dubitaret, ad eundem recurrat. *In Ex. c. 2. §. 6. & it. D. & P. 1. c. 3. l. 1. G.*

36 In secundariis impedimentis dispensandi facultatem habebit, præterquam in deformitate magna aut defectu insigni, qualem habent Eunuchi, & in ætate infra 15. & vltra 50. expletos annos, & in coniugatis etiam in casu, in quo non est impedimentum essentiale. *par. 1. c. 2. §. 9. & lit. H.*

37 Poterit in casu aliquo anteponere, & postponere aliqua ex sex experimentis, eaque moderari, & alia in alia permutare, *dummodo biennio, & bene probentur Nouitii: *quod etiam tempus prorogare poterit, si opus esse iudicauerit. *In Ex. c. 4. §. 9.* ** Can. 1. Cong. 2.* ** In Ex. c. 4. § 43.*

38 Poterit etiam cum Nouitiis in secũdo anno probationis circa studia dispensare, habita ratione personarum, locorum, & temporum, prout expedire in Do- *Can. 1. Cong. 2.*

mino iudicabit. Ii vero cum quibus dispensauerit, extra domum probationis, & seorsum à Collegialibus esse debebunt, sub cura alicuius Sacerdotis ab ipso constituti, qui vicem Magistri nouitiorum gerat; eiusque regulas & Examinatoris habeat; ex quibus ea seruabuntur, quæ commode seruari possunt. Cuiusmodi erit, vt per dimidiam horam vespeti orent; sed iis tantum diebus, quibus à studiis vacauerint.

Par. 3. c. 2. §. 1. & pa. 4. c. 3. §. 2. & in 1. Cõgr. titul. c. d. 24.

39 Coadiutores temporales plures esse non debent, quam qui necessarii sint ad subleuandas domos, vel Collegia in rebus, quibus occupari Sacerdotes, & Scholastici non possunt, sine detrimento maioris boni.

De dimittendis. CAP. V.

par. 2. c. 1. lit. C.

40 FAcultatem habet dimittendi eos, qui in prima, & secunda probatione ante & post emissa vota versantur; nisi à Præposito generali in illius prouinciam destinati, vel de Societate ipsi tam bene meriti essent, vt eorum esset particularis ratio habenda. In his enim casibus inconsulto Generali dimittere non debet; nisi causæ admodum vrgentes & graues essent, ita vt minime dubitaretur Generalis mentem huiusmodi futuram esse.

41 Scho-

41 Scholasticos vero approbatos, & Coadiutores non formatos, qui probationem absoluerunt, inconsulto Generali nō dimittat, nisi in grauib. & vrgentibus casibus, & qui eiusmodi sint, vt sine graui periculo, Generalis responsum expectari nequeat: quem tamē post dimissionē certiorē faciat, adiūctis causis dimissionis. Et in vniuersum diligēter Prouinciali dispiciendū est, vt qui minus idonei ad nostrū institutum, & tandem aliquando dimittendi videntur, eos ipse intra biennium probationis dimittat, quod si peracto etiam probationis tempore aliqui huiusmodi deprehendantur, tempestiue Generalis moneatur, ne cum Societatis iactura diutius, quam par est, retineantur. Par.2.c.2, lit.C.

42 Prouincialis erit, iuxta commissam sibi facultatem, auditis suis Consultorib. vel si necessitas vrgeat, Superiore, & Consultorib. eius loci, vbi tunc erit, qui ipsi videbūtur adhibitis iudicare de causis sufficientibus ad dimissionem: curabit tamē, ne ad hæc extrema, nisi quam consultissime, & aliis tentatis remediis veniatur.

43 Coadiutores formatos siue spirituales, siue temporales, & Professos nullo modo dimittet. Par.2.c.1, lit.C.

44 Circa modum dimittendi obseruet ea, quæ in secunda parte Constitutionum capite tertio dicuntur; & intelligat, an is

qui dimittitur, aliquid Societati dederit, & si quid ei reddi oporteat, * iuxta eiusdẽ capitis declarationem: Scripta verò an secum asportare debeat, consideret ipse diligenter.

*p. 2. c. 3. lit. B.

45 Declaretur iis, qui dimittuntur, quod liberi maneant à votis simplicibus, si ea iuxta formulam Societatis consuetam emiserint.

par. 2. c. 4. §. 3.

46 Circa dimissos aut egressos è Societate, & postea reductos, vel sponte redeuntes, obseruentur ea quæ * in Constitutionibus * & Decretis dicuntur: & si admittantur, denuo examinentur & probentur, prout ipsi videbitur. si quis autem semel egressus erit, poterit quidem iterum admitti, sed aduertatur, huiusmodi homines rarò idoneos ad instituti nostri disciplinam inueniri.

*par. 3. c. 4.
* In Cõgr. 1. tit. 2. decr. 10.

De literarum studiis. CAP. VI.

47 IN Vniuersitatibus, & Collegiis, in quibus nostri literas profitentur, idoneos, & eruditos Professores pro ratione loci, & debiti constituat. * Et si aliquis Lector extraordinarius adiiciendus videretur, Generalem consulat.

part. 4. c. 12. & 13. & c. 6. §. 6.
*Ibidem c. 13. lit. C.

48 Peculiari cura videat, num Lectiones in scholis nostris, & scholasticæ exercitationes diligenter, assidue, atque ordine habeantur: num Magistri, & Discipuli

puli suum in Domino officium faciant; &, si quid opus esse iudicauerit, prouideat iuxta ea, quæ in quarta parte Constitutionum, & regulis habentur.

49 Ipsius prudentiæ relinquitur, quid hi, aut illi addiscere debeant iuxta ætatem & ingenium vniuscuiusque ad maiorem gloriam Dei; eos autem quos non esse aptos ad studia inueniet, ab illis remouere poterit. par.4.c.5. §.3.& c.6. §.5.

50 In addiscendis disciplinis ordinem seruari faciat: efficietque, vt prius Scholastici in lingua Latina solidum iaciãt fundamentum, quam ad alia maiora studia transeant: curabit verò humaniorum literarum studia magni fieri, & eorum, qui eas profitentur, peculiarem curam haberi: & ne in his professores idonei desint, illorum seminaria & instituet, & conseruabit. part. 4. c. 6. §. 4. & c. 5. lit. D. & c. 13. §. 4. lit. E.

51 Aliarum linguarum studium valde commendatum habeat: Hebraicæ verò iis tantum concedat, qui in Theologiæ facultate mediocriter eruditi iam sint, aut certe tam humiles, vt sperandum merito sit, hoc studium sine illorum detrimẽtu vtile valde futurum. par.4.c.6. §.5. & lit. D. & cap. 13. §. 4.

52 Designet aliquos, qui & probatæ virtutis in primis sint, & ingenio polleant, vt absolutis studiis Philosophiæ, & Theologiæ ad ea repetenda priuatum, & quietum par.4.c.6. §. 4. & §. 16.

ſtudium habe[illegible] poſitiuæ, ac S.Scripturæ ſe dedan[illegible] quo etiam tempore in diſputationibus publicis rationem ſuorũ ſtudiorum reddant,* vt eas facultates priuatim, vel publice ad ſuam, vel aliorum vtilitatem profiteri poſſint.

Ibidem §.17. & c. 15.§.3. — *Ibidem c.6.§.18.*

Can. 8. Cong. 3.

53 Diligenter ſtudeat, vt Præceptores Philoſophię, cum magno delectu eos Ariſtotelis interpretes legant, qui contra Chriſtiana dogmata impiè ſcripſerunt, & ita Philoſophiam interpretentur, vt Theologiæ ſcholaſticæ, quam nobis commendant Conſtitutiones, ſubſeruire faciant.

p. rt.3.c 1. §.18. & lit. O. & p rt. 4 c.5 §.4. & p rt.8.c. 6.§.8. lit X.

54 Cum opinionum nouitas vel diuerſitas non modo finem ipſum, quem Societas ad Dei gloriam propoſitũ habet, impedire poſſit, ſed etiam ipſum Societatis ſtatum maxime labefactare; neceſſe eſt ingeniorum licentiam in opinionibus vel introducendis vel ſectandis, omnibus modis certa aliqua lege coërcere. Quare diligentiſſime curent Prouinciales iuxta mentem Conſtitutionum ea exacte ab omnibus noſtris, & præcipuè à profeſſoribus obſeruari, quæ in ratione ſtudiorum præcipiuntur.

part. 4. c 5. lit. C.

55 Curet, vt ii, qui propenſum animum habent ad aliquam facultatem, in qua poſſunt inſignes euadere, in ea diutius verſentur, habita tamen ſpiritualis profe-

ctus.

ctus ratione, & de talibus Generalem admoneat.

56 Qui propter ætatem prouectiorem, aut alias causas in facultatibus Superioribus & Scholasticis studiis progressum facere non possunt, curabit, ne in illis tempus insumant, sed casibus conscientię discendis dent operam, sintque semper aliqui ex nostris, qui huic studio diligenter incumbant, vt Societas copiam habere possit operariorum, qui confessionibus audiendis sint idonei. *par. 4. c. 5. lit. D. & c. 13. §. 4. & liter. E. & Can. 17. Cong. 2.*

57 In singulis domibus, & Collegiis aliquem constituat, qui in casibus conscientiæ bene versatus sit, vt difficultatibus domi, & foris occurrentibus satisfacere possit.

58 Comœdias, & Tragœdias rarissimè agi permittat, & non nisi Latinas, ac decentes. & prius aut ipse eas examinet, aut aliis examinandas committat: eas vero, atque alias id genus actiones in Ecclesia fieri omnino prohibeat.

59 Sub finem studiorum Generalem de vniuscuiusq; talento admoneat, & quantum singuli profecerint, ei referat. *par. 4. c. 5. §. 1.*

60 Curet, vt nullus ex nostris librum aliquem ex vna in alteram linguam transferat, aut imprimat; absque Præpositi generalis facultate.

De promouendis ad ordines, & gradus literarios. CAP. VII.

61 POteſt per ſe, vel per alios præſentare ex noſtris eos, quos idoneos iuxta inſtructionem à Generali traditam cenſuerit, ad ordines Eccleſiaſticos recipiendos.

par. 4 c. 6. §. 10. & 7. & c. 15. §. 3. 62 Quamuis in actibus Scholaſticorum communibus exercendi ſunt noſtri iuxta Conſtitutiones: nullus tamen ad Philoſophiæ, vel Theologiæ gradus, etiamſi idoneus ſit, promoueatur ſine Præpoſiti Generalis facultate.

63 Cum noſtri de Generalis facultate in vniuerſitatibus Societatis promouendi ſunt ad gradus literarios, ſi qua in re neceſſaria ad promotionem erit diſpenſandum (quod rariſſimè faciendum eſt, nehuiuſmodi gradus veniant in contemptum) vbi id fecerit, tam de perſona quam de cauſa diſpenſandi admoneat Generalem.

64 Etſi Doctoratus, & Magiſterii gradus iuxta Conſtitutiones prædicto modo noſtri accipere poſſunt, nomine tamē Doctoris, vel Magiſtri ratione gradus, inter ſe non vtantur.

De promouendis in Profeſſos, & Coadiutores formatos, ac ſcholares. CAP. VIII.

65 Po-

65 Potest admittere post biennium ad vota simplicia Scholasticorum approbatorum, & Coadiutorum non formatorum, quos in Domino idoneos iudicauerit iuxta regulas & Constitutiones. *par. 4 c. 3. §. 3 & par. 5. c. 4. §. 3. & 6.*

66 Curet autem, vt quam primum aliquis biẽnium Nouitiatus expleuerit (nisi iusta de causa differendus videretur) peractis iis, quæ in examine* habentur, hæc vota in sacro antequam communicet, emittat coram aliquibus domesticis tantum, non tamen inter eos, qui tunc fortè vota renouarent, etiam si ea prius ex deuotione edidisset. ** in Ex. c. 4 §. 41. & 27.*

67 Si quos, vt indifferentes admiserit (quod rarò fieri debet) potest eos applicare ad gradum Coadiutorum, vel Scholasticorum, sicut magis in Domino conuenire iudicabit.* In hac vero classe indifferentium vltra tempus biennii probationis nemo maneat. *in Ex. c. 1. §. 11.* ** Can. 2. Cong. 4.*

68 Scholastici simulatque Superiorum arbitrio studia absoluerint, tertium probationis annum in Domibus Probationũ, peragãt: quod si cõmode fieri nõ possit in Domibus Professorum, vel in Collegiis ꝓbari eos faciat iuxta regulas nouitiatus. *in Ex c. 4. §. 16. & p. 5. c. 1. §. 3 & c. 2. §. 1.*

69 Finita visitatione consideret, qui sint idonei in sua prouincia, vt in Coadiutores formatos spirituales, vel temporales, aut in Professos iuxta Constitutiones. *par. 5. c. 2. & p. 4. c. 3. §. 3.*

& instructionem à Generali traditam admitti possint, & secundum eandem accurate Generalem informari curet.

In Ex c. 1. §. 3. & c. 4. §. 2. & 27. 38. 41 & c. 6. §. 8. & pa. 6. c. 2. §. 12. & can. 3. con. 2.
par. 6. c. 2. § 1. & p. 10 §. 6.
pa t. 5. c. 3. §. 2. & c. 4. §. 1.

70 * Antequam admittat eos, qui cum generalis facultate professionem, vel vota Coadiutorũ formatorũ emissuri sunt, ea seruari curet, quę ab ipsis erunt facienda: eiusmodi sunt, dispositiò bonorũ téporalium, si quæ adhuc habuerint, exercitia spiritualia, confessio generalis, & alia, quę in * Constitutionibus, & Decretis congregationũ dicuntur, in professione etiam & iis votis emittendis seruetur, & vt publice fiant, & in cęteris omnibus quæ * constitutiones præscribunt.

In c. 1. cong. tit. 6. decr. t. 23. & in 3. cõg decret. 70.
Can. 20. cong. 1.
p 11 t. 5. c. 8. §. 4.

71 Qui professionem fecerint, etiam trium votorum, emittant vota illa simplicia, quæ post professionem emittenda sunt, idq; iuxta formulam * primæ congregationis, vt à tertia recognita est; * & doctrinam Christianam tam ipsi, quam Coadiutores formati spirituales per quadraginta dies intra annum doceant.

71 * Habeat librum, in quo eorum nomina scribantur, qui vota solemnia, vel simplicia post biennium in Domibus, vel Collegiis suæ prouinciæ emittunt, iuxta ordinem Præpositis Domorum, & Rectoribus traditum.

73 Cum aliqui professionem, vel vota Coadiutorum formatorum fecerint, exempla

exempla huiusmodi votorum, & aliorum quinque, quæ professi post emissam professionem faciunt, nomine ipsorum subscripta, ad Generalem quam primum trãsmittat.

74 Constituat iuxta Constitutiones, vt Professi, & Coadiutores spirituales formati suæ prouinciæ in Domibus Professis, quantum fieri potest, commorentur. par.6.c.2. §.3.& 4. & pa.4.c. 10.§.1.

De rebus Collegiorum, & Domorum.

CAP. IX.

75 Ædificia conseruari, & si opus erit, instaurari curet: quod si quę ædificanda maioris momenti fuerint, vt esset templum, dormitorium, vel aliquid huiusmodi, nisi approbante Generali non fiant, ad quem pertinet formam, & modũ nostrorum ædificiorum præscribere. can.11. c ng.1. can.9. cong.2.

76 Redditus, & reliqua stabilia conseruari curet, & an crescant, vel minuantur, intelligat. si quis autem huiusmodi bona augere vellet, vel aliquid donare, poterit id admittere: si tamen cõditiones aliquæ exigerentur, non nisi approbante Generali, vllam admittat; & eodem modo, quæ dãtur Domui professæ accipere, & si quid stabile donatum fuerit, etiam vendere poterit: si tamen Domui necessarium pretium non esset, & trecentorum ducatorũ valorem excederet, consulat Generalẽ, vt de eo iuxta ipsius præscriptum disponat.

Can. 26. Cong. 2. 77 Cum lites, pro rebus præsertim tẽporalibus, diligenter nostris fugiendæ sint, non intendat quisquam è nostris omnino litem aliquam absque consensu Generalis, aut eius, cui expresse suas vices ad hanc rem ille commiserit, nisi in re adeo necessaria, vt eius respõsum expectari nequeat, de quo tamen postea ipsum admoneat. Quocirca nitatur Prouincialis primum rem compromissione componere. Nostris autem si lis intendatur, curandum etiam diligenter, nisi de iure nostro manifeste constaret, vt aliqua transactione vel concordia res tota componatur: id si commode fieri non valeat, poterunt in iudicio se defendere, cum Prouincialis * potestatem habeat conseruandi & defendendi res Collegiorum etiam in iudicio, cum facultate alios substituendi, si id necessarium vel conueniens aliquando fuerit.

* p. 4. c. 2. lit. C.

In i. Cõgr. tit. 6. decr. 64. 78 Intelligat, an exempla authentica contractuum maioris momenti, præsertim rerum perpetuarum ad Archiuium, quod est in Vrbe penes Præpositum Generalem, missa sint, alioqui mittenda curabit.

79 Videat computa inter Superiorem, & Procuratorem transacta, rationemq; exigat accepti & expensi, & resolutionem vltimi sui computi summatim scribi faciat,

ciat,

ciat, quam ipſe ſubſcribet in libro deſignato: in hoc autem ſcripto ſimul conſtet tam de ſumma accepti, & expenſi ab vltima viſitatione, quam de eo, quod reſiduũ fuerit, vel etiam ſi quid debiti maneat.

80 Viſitet bona ſtabilia extra domum, quæ ſine magno incommodo viſitari poſſint, vt videat, num qua inſtauratione, vel cultura egeant, & quid ad eorum conſeruationem opus ſit.

81 Si Domus vel Collegia cum commoda fundatione offerentur, expẽdat, quid ad commune bonum ex iis ſperetur, & an aliquæ conditiones exigantur, & an locus ſit ſalubris, & omnia ad Generalem referat, nihil interim certi promittendo. par. 4. c. 2. §. 1. & par. 9. c. 3. §. 15.

82 Magnum æs alienum Collegia vel Domos conflare non ſinat, ſi ſoluendo fore probabiliter non ſperet, habita ratione redditùum, & eleemoſynarum, quæ ordinarie dari ſolent: * nec in iis plures habitare permittat, quam ali poſſint. * can. 12. congr. 2.

83 Quando contribuendũ erit ad ſumptus communes Prouinciæ, ſtatuat ipſe quid cuiq; Collegio, vel Domui, ſeruata proportione debita, imponi debeat. par. 4. c. 2. lit. E.

84 In veſtitus ratione tria obſeruari faciat; Primum, vt honeſtus ille ſit: Alterum vt ad vſum communem, & approbatum honeſtorum Sacerdotum eius loci in quo viuitur accommodatus: Tertium vt pro- par. 6. c. 2. §. 15.

fessioni paupertatis non repugnet.

85 Habitationem, officinas, vestes & reliquam supellectilem, omnia deniq; diligenter inspiciat; nec necessaria deesse, aut superflua expendi permittat; & rerum mobilium inuentarium cōferri faciat cū inuentario in præcedenti visitatione à Visitatore, vel Prouinciali subscripto. Obseruet etiam, quæ teneatur œconomię ratio.

De iis, qui bonis suis nondum se abdicarunt. C A P. X.

86 NOn permittat nostros abdicare se possessione bonorum suorū, nisi quos constantes, & stabiles in sua vocatione cognouerit, atq; in ea re maturo semper consilio procedat.

Can. 4. Cong. 8. 87 Non sinat pactiones inire nostros cum parentibus suis, & quibuscumque aliis de legitima parte, & aliis bonis ad se pertinentibus, nisi illi prius admoneantur, Societatem ipsam ad ea bona nullum ius habere, & Generalis de tota re prius informetur.

Can. 3. Cong. 2. & can. 3. cong. 3. 88 Cum quis ex nostris est dispositurus de bonis suis in auxilium Societatis, admoneatur Generalis de eorum valore, & de animo relinquentis, & necessitate etiā Domorum, & Collegiorum Prouinciæ, si in ea huiusmodi bona sint.

89 Si

89 Si aliqua bona applicabuntur Societati cum facultate Generalis, magnopere curet Prouincialis vt cum ædificatione, & charitate,& non cum rigore exigantur, potiusque per Procuratores externos, quam per nostros:expediet quoque, vt ex his eleemosynæ aliquæ in pauperes eius oppidi,vbi sunt bona,distribuantur:& ratio dati, & accepti talium bonorum scripto constet,vt ipse aut superior illius Domus,vel collegii,cui applicata fuerunt,eã reddere possit ei,qui à Generali fuerit designatus.

90 Non ferat,nostros quicquam petere à parentibus,cognatis, vel amicis: sed omnia eis necessaria à Societate prouideantur:*intelligatq; etiam si quibusdam ad tempus proprietas bonorum temporaliũ permittitur, vsum tamen eorum ad propriam vtilitatem nulli esse concedẽdum. * In Ex.c. 4.§.4 & p. 4.c.4. l.t. E

De modo, quo cum Generali, & aliis Prouinciis,ac Externis se habere debeat. CAP. XI.

91 OBedientem, reuerentem, ac fidelem, se Præposito Generali exhibeat, & hac re subditis in primis exemplum præbeat:idque potissimum curet,vt omnes de suis Superioribus bene sentiant, eiusque peculiari deuotione afficiantur.

92 Perſpecta Generali eſſe cupiat omnia, quæ ad ſuam Prouinciam pertinēt, eaque per ſe, & Superiores Domorum, & Collegiorum, & Conſultores ſuæ prouinciæ iuxta formulam ſcribendi manifeſtari diligenter curet.

93 Cogitet de communi bono Societatis, illudq; iuuet: Congregationes Prouinciales ſuo tempore iuxta formulam traditam cogat: ſi quid annotauerit circa Decreta & Conſtitutiones, vel quid aliud, quod Congregationē generalē expoſcat, Præpoſito Generali ſcribat, vel Procuratori tertio quoq; anno ad eundem venturo tradat.

94 Si occaſio ſe obtulerit iuuandi alias Prouincias, non deſit charitatis officio, & literarum communicatione iuxta formulam ſcribendi, mutuam concordiam & charitatem foueat.

Part. 10. §. 11. & lit. E. 95 Beneuolos, & deuotos conſeruet, curetq;, vt benefactoribus ſe gratos noſtri exhibeant: ſi qui autem aduerſantur Societati, ſtudeat, vt melius informati recōcilientur.

96 Quæ eleemoſynæ externis pauperibus, ſiue ordinariæ, ſiue extraordinariæ dari debeant, ipſe Superioribus præſcribet, auditis Conſultoribus, pro Collegii vel Domus facultate: Vbi vero habentur bona Eccleſiaſtica, eleemoſynas aliquas

fieri

fieri prouidebit in locis præcipuè, vbi huiusmodi redditus percipiuntur.

De communi ratione iuuandi proximos.
CAP. XII.

97 Intelligat, præsertim sub finem studiorum, qui ex nostris, & quousq;, quibusque rationibus domi, & foris externis se communicare debeant: quod tamen nisi probatis & in vocatione stabilibus, discretis,* & bene instructis, quique alios ædificare possint, concedendum erit. Par. 4. c. 10. §. 10. & c. 6. §. 3 & lit. C. *Can. 22. Cong. 2.

98 Consideret, num Missæ celebrentur, & Sacramenta alia ministrentur iuxta vsū Rom. Ecclesiæ: concionādi etiā, & doctrinæ Christianæ docendæ motum obseruet: curetq; vt in his omnibus nostri vniformes sint, & vt finem, quem Societas intendit, assequantur. Pręcipue vero circa concionatores inuigilet, vt si qs ex iis ad suas se regulas forte non accōmodauerit, à concionandi munere amoueatur, & in aliis Societatis nostræ ministeriis occupetur. P. 4. c. 8. §. 2. & p. 10 §. 7.

99 Videat, num in domibus, & Collegiis concionatores, & confessarii ad sua munera idonei sint, & statuat pro ratione instituti & loci, quam frequenter domi, vel foris concionandum vel publice legē- Can. 22. Con. 2.

dum sit, vel doctrina Christiana tradéda: & tempore pestis aliqui ab eo designentur, qui separati ab aliis, proximis iuuandis vacent.

100 Det operam, vt Confessarii maturioris sint ætatis quantum fieri potest, præsertim qui ad confessiones mulierum audiendas mittuntur: *Curetque vt nostri gratis, & priuilegiis Apostolicis prudenter, & moderate vtantur.

pa.10.§.11 par.4.c.1. & p.7.c.4

101 In iis locis, in quibus simul Domus Professorum, & Collegium fuerit, Societatis ministeria in domo exercenda curabit: In Collegiis vero ea, quæ ad studia literarum, & auxilium spirituale Scholasticorum pertinent, tractanda sunt.

102 Efficiet, vt in festis, quæ à nostris præcipue celebrari solent, ornatus nostrarũ Ecclesiarũ sit moderatus ac religiosus, & quoad fieri potest, sine nimia distractione nostrorũ, & molestia externorum.

103 Non permittat, vt cum Congregationib. externorum, quę confraternitates dicuntur, nostri misceantur, nec in Domib. vel Collegiis vlli earum conuentus agantur, nisi qui ad finem earũdem Domorum & Collegiorum in diuino obsequio fient.

par 7.c.4. lit. G.

104 Si examinandi ministerium ab Ordinario iniunctum effugere nostri nulla ratione possint, quamuis de doctrinæ sufficien-

Can. 19. congr. 2. & can. 7. con. 4.

ficientia iudicium ferre valeant, illud tamen retineant, ne de admittendis vel non admittendis ferant, sed illud omnino Prælatis relinquatur.

De missionibus, & mutationibus nostrorum. CAP. XIII.

105 PRouincialis non abeat à sua Prouincia sine Generalis, nec Præpositus, aut Rector à sua Domo, vel Collegio, absq; Prouincialis facultate, nisi locus esset vicinus, aut sine graui incommodo Superioris responsum expectari non posset * Reliquorum vero mutationes intra Prouinciam Prouincialis ipse ne faciat sine causa alicuius momenti. *Can. 32, Cong 2.*

106 In mittendis operariis per Prouinciam extra Domos, & Collegia, vt in vinea Domini laborent, obseruet, quæ in Constitutionibus, & Regulis missionum dicũtur: videat tamen, ne Domus, & Collegia necessariis ministris destituantur. *par 7 c1. §. 5. & c. 2 §. .. & can. 27 cong. 2.*

107 Quocunque mittat aliquem, eum per se, vel alium plene instruat, & ordinarie in scriptis tam de modo procedendi, quam de mediis, quibus eum vti velit ad finem, quem in animo habet.

108 Per crebram literarum communicationem iuxta formulam scribendi totius successus certior factus ex eo loco, vbi ipse cõmoratur, consilio & orationibus, & aliis rationibus eum iuuabit, vt persona, & negotium postulauerit. *Par 7 c. 2. §. 2. & can. 27, cong. 2.*

Par. 8.c.1. §.4. 109 Optimi quique, & maturiores ad proximos iuuandos, quantum commode fieri poterit, mittantur: & si ei videbitur expedire, alicui Superiori vicinioris Domus, vel Collegii subiiciantur.

Part. 7.c. 2.li.H. 110 Cum mutari aliquem oportebit, animaduertat, vt ad eũ reuocãdum, quoad fieri poterit, iis mediis vtatur, vt ii, à quib. euocatur, poti⁹ beneuoli omnino maneant, quam offensi, vel male affecti.

In Bul. 3. Paul III. 111 Si missum à Superiore, vel à summo Pontifice minus vtiliter occupari videret, Generalem admoneat.

112 Extra Prouinciam suam neminem mittat, nec etiam ad laborandum in vinea Domini, nisi negotii alicuius, aut peregrinationis causa, aut nisi ei constaret de Generalis volũtate, vel cõueniret cũ Prouinciali illius Prouinciæ, ad quã mittere aliquem voluerit: ad Prouincias tamẽ extra Europã, & inter ipsasmet, hæ transmutationes sine facultate Generalis ne fiant.

113 Post cognitam Generalis mortem Prouincialis neminem ex iis, qui ius suffragii habent ex sua Prouincia in aliam mittat ante congregationẽ Prouincialẽ, nisi causa sit adeo vrgens, vt ipse & maior pars consultorum ipsius existimet esse mittendum.

114 Cum peregre erit nostris proficiscẽdũ, aliquem, cui maxime confidat, præficiet,

ficiet, cui toto itineris tempore cæteri tãquam Superiori in omnibus obediant.

115 Ad retinendam religiosam disciplinam, & paupertatis rationem, det operã, vt nostri in profectionibus, quos ipsorum Superiores id præstare posse iudicauerint, in toto, vel in parte pedestri itinere vtantur & in equitando solius necessitatis, siue personę, siue negotiorum ratio habeatur. Can. 12. Cong. 5.

116 Expensas itinerum soluere eius erit Prouinciæ, aut Collegii, aut Domus, in cuius bonum & vtilitatem cedit profectio; quod si in ea re dubiũ esset, arbitrio ipsius auditis Consultoribus statuendum relinquitur: si aliquando tamen inter aliquos Prouinciales non conueniret, recurrant ad Generalem. Can. 10. Cong. 2.

117 Quando quis ab vno loco ad aliũ transfertur, Superior, ad quem talis mittitur, informandus est, quantũ ad cognoscendum, & iuuandum eum sit satis. Neminem autem ex vno in alium locum ire permittat, sine litteris patentibus. part. 3 c 1. lit. A.

De Visitatione. CAP XIIII.

118 Singulis annis per se ipsum singula loca suæ Prouinciæ visitet, cũ hoc sit valde proprium sui officii, & ibi diutius immoretur, vbi magis erit op⁹, præsertim in loco ad cõmunicationẽ cũ inferiorib. & generali Præposito magis commodo. Can. 29. Cong. 1. & par. 8. c. 1. lit. I.

119 Si quando ob causas grauiores visi-

tare omnia loca suę Prouinciæ ipse non possit, re cũ suis Cõsultorib. collata, ad ea quæ nõ potest, sibi aliũ substituat. Quãuis omnino curãdũ sit, vt Domos ꝓbationis & scholasticorũ seminaria peculiari cura, & per se visitet.
120 Cũ ad Domũ, vel Collegiũ aliquod peruenerit, Superiorẽ interroget, nũ aliqd vrgeat, cui statim necessariò sit remediũ adhibẽdũ: & Visitationes p̃teritas petat. deinde omnes simul benigne alloquatur, eosque ad renouationem in Spiritu, & studium perfectionis hortetur.
121 Incipiat Visitationẽ à templo, cuius ostio clauso, videat, quomodo custodiatur sanctiss. Eucharistiæ Sacramẽtũ: mox visitet sacrũ infirmorũ oleũ, & sanctorũ reliquias, ex quibus nihil vlla ratione auferatur, altaria, sedesq; Confessariorũ, atque alia, quæ tam in templo, quam in Sacristia ad diuinum cultum pertinent.
122 Postea ad visitationem personarũ accedat, & curet, vt omnibus beneuolum se exhibeat, ne alicuius mentem subeat suspicio, quod ob sinistras aliquas informationes minus hilarẽ vultũ ipsis ostẽdat.
123 Petat à Superiore, & consequenter à Cõsultorib. & ab aliquib. Patrib antiquioribus, vel p̃cipuis officialib. vt ea, quæ sciũt alicuius momenti de statu Collegii, vel Domus, aut de ꝑsonis referant: quod si iudica-

dicauerit expedire, iubere poterit, vt informationes huiusmodi, vel partē earum breuiter scribāt, & sibi tradāt: scripta autē quæ secretū cōtinent, clausa ipse diligentissimè seruet, caueatq; ne minimo quidē indicio eos, qui sibi aliquid referūt, ꝓdat.
124 Huiusmodi informationib. acceptis & cōsideratis, pcurrat cū Superiore catalogū psonarū domus, vel Collegii, breuēq; de singulis ab eo capiat informationem.
125 Deinde vocet sigillatim oēs eo ordine q ei magis cōuenire videbitur, & singulos seorsū iuxta instructionē sequenti capite positā memoriter poti⁹, quā ex scripto interroget, & quę aduertēda iudicauerit, sibi memorię causa scribat. qd vero à quoq; interrogādū sit, illius prudētiæ relinqtur.
126 Hortetur omnes ad veritatem sincere dicendam, ne ipsis imputetur, si morbi propter eorum silentium incogniti, & latentes curari nō possint: admoneatque teneri eos seruare sub secreto, quicquid cum eo, quod secretum requirit, transegerint, licet à quouis alio, qui ipso sit inferior, de ea re interrogentur.
127 Non facilè credat, si quæ forsan contra alios, præsertim Superiores dicentur, sed ea notet, & expendat, vt veritatem assequatur. Caueatque, ne dum subditos consolari studet, illi debiliores in obedientia, & reuerentia erga suos immediatos Superiores reddantur.
128 Si qui diuisionis, aut dissensionis eorum, qui vna viuūt, inter se, vel cum suo capite auctor esse inueniretur, diligentis- part. 8. c. 1. §. 5.

ſime, ab ea congregatione, velut peſtis, quæ eam poteſt inficere, ſi pręſens remedium non adhibeatur, ſeparandus eſt.

129 Viſitatio rerum, aut partium domus, iuxta ea, quæ in præcedentib. regulis, præſertim in nono capite huius officii dicta ſunt; fieri debet; in qua ſimul examinandæ ſunt regulæ officialium, qui eiuſmodi rerum curam habent: ſi quid autem non ſolum informationem, ſed inſpectionem requirat, ipſe per ſe, aut ſocium id præſtabit.

130 Summarium Conſtitutionum, & Regulas Communes corã Superiore, Cõſultoribus, & Miniſtro examinabit, & ſi quas non obſeruari intellexerit, cõſideratis cauſis remedia adhibebit, vt obſeruari poſſint. Regulas autem Miniſtri, Conſultorũ, & Admonitoris, Concionatorum, & Sacerdotum, itemq; præcipuorum officialium, ipſe per ſe cum ipſiſmet examinabit: reliquas vero aliorũ officialiũ poterit ſocio, aut alteri corã ſingulis eorum examinandas committere.

In Ex c. 4. §. 36. & 39. 131 Prouincialis integram rationem totius anteactæ vitæ, iuxta Conſtitutiones ab aliis exigat, qui Societatem ingrediũtur: & ab eo tẽpore, quo ad ſtudia miſſi sũt ab iis, q illis abſolutis ad tertiũ ꝓbationis annũ pagẽdũ mittũtur. Quod ſi id aliquãdo per ſe præſtare non poterit, ſubſtituat

ad

ad id ordinariè Superiorem Domus, vel Collegii. Singulis verò annis in quacunque Domo, vel Collegio suæ Prouinciæ absoluta rerum domesticarum visitatione, aut in ipso visitationis decursu (si id opportunius in aliquibus fore iudicaret) rationem conscientiæ ab omnibus accipiat ab vltima, quam reddiderunt iuxta modum inferius præscriptum. Quod si visitatio circa renouationem votorum inciderit, (quam extra statutum tempus ratione sui aduentus in Domum aliquã, vel Collegium, præsertim magnum, per vnum aut alterum mensem prætermittere, aut differre poterit) ipse ad excipiendas confessiones generales nostrorum, aliquos Patres probatos, & maturiores designabit; eosque, qui sibi confiteri volent, benignè audiet.

132 Postremum omnium visitet Superiorem Domus, vel Collegii circa ea, quæ ad personam, & officium eius attinent, iuxta officii eius regulas, & ea, quæ ex acceptis informationibus collegerit.

133 Visitatione cuiusque Domus, vel Collegii absoluta, & rebus omnibus perspectis, vt laboris sui fructum capiat, denuo omnia, quæ accepit in visitatione, consideret, & ea, quæ maioris momenti sunt, diligentius expendat; quid item clarum, quidque tãtum probabile videatur,

& de quibus Generalis consulendus est, & quæ cum solo Superiore Domus, vel Collegii, quæ etiam cum Consultoribus, & quæ cum aliis particularibus sint trāsigenda, diligenter discernat.

134 Quæ ad gubernationem spectātia ipsi ordinanda videbuntur, hæc vel illa iis etiam expendenda tradat, quos de vnaquaque re melius iudicare posse confidat. Et antequam vltimam executionis manum rebus imponat, omnia in orationibus, & Missarum sacrificiis Deo commendet, vt iuxta ipsius diuinum beneplacitum dirigantur.

135 Postquam autem apud se omnia constituerit ex præteritæ visitationis memoriali, vbi rerum quæ temporariæ sunt, ordinationes scribuntur, eas quæ executioni mandatæ fuerint, expungat. In libro verò, in quo non nisi maioris momēti ordinationes scribendæ erunt, ipse ea tantum scribet, suaque manu subscribet, quæ cum Generali communicauerit, & ab ipso fuerint approbata.

Instructio de iis, quæ in visitatione interroganda sunt.

CAP. XV.

Quæ ad gubernationem pertinent à Superioribus, & Consultoribus, & aliis, quibus videbitur, petenda.

1 In-

1 INterroget, si quid grauius in ea Domo, vel Collegio accidisse extra confessionem intellexerit, & quod remedium sit adhibitum.

2 Quomodo seruentur regulæ, quæ ad Nouitios pertinent.

3 An aliqui, præsertim pueri, aut mulieres ad vota emittenda inducantur, vel ad consilia alia obseruanda indiscretè trahantur.

4 An aliquis domi nimis affectus videatur ad consanguineos, vel ad eorum subuentionem teneatur.

5 De numero, & sufficientia Cõfessariorum, & de frequentia, & fructu confitentium.

6 Quomodo literarum studia vigeant, & quam exactè seruentur, quæ de opinionum nouitate & diuersitate statuta sũt. Et an aliqui videantur finitis iam studiis educendi è Collegiis.

7 An infirmi, hospitalia, carceres, & triremes (vbi essent) visitentur, & adiuuẽtur à nostris.

8 Ex quibus operibus piis iuxta nostrum institutum, maior fructus percipiatur.

9 De cura in tradendis spiritualibus exercitiis, & quam exactè illa fiant. Et de vigilantia in puerorum ac rudium in doctrina Christiana institutione.

10 De modo conuerſandi iuxta rationem, & finem noſtri inſtituti.

11 De miſſionibus & earum fructu, & modo procedendi eorum, qui mittuntur.

12 An aliqui prætextu valetudinis iuuandæ à ſpiritus perfectione degenerent, & à laboribus noſtri inſtituti abhorreant, atque ad otium aſpirent.

13 An erga noſtros infirmos, & hoſpites debita Societatis charitas, & cura exerceatur.

14 An aliqua ambitionis & proprietatis indicia in aliquo appareant.

15 Quæ eleemoſynæ externis pauperibus dentur.

Quæ ab omnibus peti poſſunt.

16 QVomodo valeat corpore, & viribus, & quomodo ei conueniat ratio victus, veſtitus, cubiculi, & exercitationis corporalis, qua vtitur.

17 Si quid dubitationis, aut difficultatis, ſi quid etiam ad ſuam conſolationem, inſtructionem, aut profectum fore putat, confidenter proponat.

18 Quod ad alios attinet, interrogetur, quomodo tractetur à ſuis Superioribus, & quid ſentiat de illis, tam de perſonis, quam de officiis eorum.

19 An aliquis Superior impedierit libertatem ſubditorum ſcribendi ad Superiores mediatos, aut quouis modo ſignifica-

ficauerit, sibi non placere, vt nostri de ipso, aut eius gubernatione, ad eosdem scribant.

20 An nouerit extra confessionem aliquid de quauis persona, quod non ei probetur, vt de inobedientia, murmuratione, conspirationibus, præsertim cõtra Superiores, & si quid parum honestum, & incautum in familiaritate nimia cum aliqua persona accidisset, vel contra de dissensione.

21 Quomodo seruentur Domi Constitutiones, Decreta, Regulæ, communis ordo, & ordinationes, quæ à Præposito Generali, & aliis Superioribus emanant.

22 Quomodo exerceantur ministeria Societatis erga externos, quod ad modũ, & fructum attinet.

23 Quis sit profectus nostrorum in rebus spiritualibus, & quod omnium in solidis virtutibus acquirendis studium.

24 Si de iis etiam, quæ pertinent ad alias Domus, & Collegia totius Prouinciæ aliquid habet, quod alicuius momẽti videatur, liberè proponat.

Pro Scholasticis addatur.

25 QVid ingenii, memoriæ, virium, & propensionis ad literas in se experiatur.

26 An occupatione exteriore, vel studiis remoueatur, vel distrahatur à rebus spiritualibus.

27 An habeat libros necessarios, & an scribat, legat, disputet.

28 De suo profectu in literis quid sẽtiat.

29 An omnia experimẽta Societatis fecerit, & quo fructu.

Pro iis, qui in probatione versantur.

30 AN firmus sit in proposito viuẽdi, & moriendi in Societate.

31 An sit indifferẽs ad quemlibet gradũ, ministeria, & exercitia Societatis, prout obedientia constituerit.

32 An exercitia spiritualia, vel aliqua alia experimẽta fecerit, & in quibus plus profecerit, & alia, si videbitur, ex Examine.

Modus accipiendæ rationis conscientiæ.

QVod in summario Cõstitutionum, §. 40. præscribitur de manifestanda consciẽtia, id magni momẽti ad Dei gloriam & Societatis nostræ bonũ Pater noster sanctæ memoriæ Ignatius existimauit: quare, vt omni dilgentia & animi sinceritate seruetur; Prouinciali curãdũ erit. Et cũ quisq; dixerit, quæ dicere voluerit, iuxta instructionem datam, poterit Prouincialis, si qua existimauerit amplius interrogãda, id etiam facere; quamuis, quæ hominem pudore multũ afficerent, ea extra cõfessionem interrogãda nõ essent. Nec à singulis singula petet, sed prudẽter & circũspectè pro ratione personarum. Denique eam suauitatem teneat, vt illa omnia

omnia nō tāquam iudex exigere, sed vt benignus parēs ob subditi cōsolationem cognoscere velle videatur.

INDEX CAPITVM REGVLARVM PROVINCIALIS.

REGVLÆ PRÆPOSITI DOMVS PROFESSÆ.

De iis, quæ ad eius personam, & totius Domus administrationem pertinent.

CAPVT I.

Par. 4. c. 10. §. 4. OMni ſtudio enitatur, vt talis ſit, qualis optatur Rector in noſtris Cõſtitutionibus, atque eo magis, quod illis præſit, quos viros ſpirituales, & perfectionis ſtudioſos eſſe oportet.

Par. 4. c. 10. §. 5. 2 Primam officii ſui curam in eo poſitam eſſe intelligat, vt oratione, & ſanctis deſideriis totam Domum velut humeris ſuis, ſuſtineat, & quæcumque in iis, quib⁹ præeſt, ad ipſorum, aliorumque ædificationem, iuxta inſtituti noſtri rationem, optare debet, prius in ſeipſo præſtare ſtudeat.

3 Communes regulas ipſe ſeruet, & particularia in cibo, indumentis; & aliarũ rerum vſu quantum fieri poteſt, vitet; & familiaritate, atque indulgẽtia cum quibuſdam, alios ne offendat.

par. 4. c. 10. §. 10. & can. 15. Gen. 2. 4 Intra annum, poſtquam officium Præpoſiti prima vice inierit, quadraginta diebus Chriſtianam doctrinam eo modo, quo in ſecũda Cõgregatione de Rectore expoſitum eſt, legat, aut doceat; ſed ex

causa per alium id munus cum facultate Prouincialis obire poterit.

5 Cōsuetudines receptas, & à Generali, vel Prouinciali approbatas seruet, ac seruari faciat: si tamen aliqua alia à præcedenti Præposito inducta fuerit, nō mutet inconsulto Prouinciali: ipse verò, nisi suo Superiore approbante, nullam introducat.

6 Eos, qui domestica obeūt ministeria (exceptis quibusdam, quorum electio ad Prouincialem pertinet) prudenter cōstituat, suas cuique regulas tradat, aliquādo visitet, & prout in Domino conuenire iudicabit, vel in eisdem ministeriis detineat, vel ab eis remoueat. * Quia verò officia quædam, vt bene fiāt, experiētiam requirunt, qui ad ea idonei inueniuntur, non facile mutari debebunt. Part. 4. c. 10. §. 5. & 6. * Ibidem lit. E.

7 Vt prospicere officialib⁹ de subsidio, si necessarium id fuerit, ne labore grauētur, debebit; ita cum tempus vacuum illis fuerit, vt illud vtiliter impendant diuino seruitio, curabit. Par. 4. c. 10. §. 6.

8 Etsi potestatem habet designādi Cōfessarios suis subditis, ordinarium tamen Confessarium Domus non cōstituet sine approbatione Prouincialis. Par. 3. c. 1. §. 11.

9 Quamuis in virtute obediētiæ iubere possit, non nisi rarissimè, & ex graui ac vrgenti causa id faciat. P. 6. c. 5.

10 Ordinarias tantum pœnitétias imponat, quales sunt parua mensa, publica reprehēsio, cōclusio in circulo, edere sub mensa, osculari aliorum pedes, orare in refectorio, dicere culpam suam, subtractio cibi vsque ad panem, & aquam, si res postulauerit, disciplina publica in refectorio, & alia exercitia humilia, & domestica.

Pa.4. c. 10. it. B. & Pa. 9. c. 3. §. 8. 11 Sicut ad Præpositum pertinet dispēsare in regulis, & Constitutionibus, & Decretis Congregationum generalium cum particularibus, quando necesse erit; sic & cum dispensauerit in rebus maioris momēti, quæ videntur vrgere, & in quibus sine graui incommodo Prouincialis responsum expectari non potest, eum primo quoque tempore de huiusmodi dispensatione, ac eius causa admonere.

Par.5. c. 3. §. 4. &c. 4. §. 4. 12 Nomina eorum, qui vota solemnia, vel simplicia emiserunt, in libro ad hoc parato notētur, in Professis quidem, & Coadiutoribus formatis cum nominibus admittētium, in reliquis verò post biennium cum nominibus celebrantium, adnotato loco, & tempore, iuxta Cōstitutiones.

13 Quas habeat facultates partim ex iis, quæ ipsi in his regulis cōcedūtur, partim ex compēdio facultatum Societatis intelligat, vt in iis, quas nō habet, sciat ad Superiorem recurrere.

De

De iis, quæ Præpositum ad bonã administrationem iuuabunt.

CAP. II.

14 Sit solicitus, ne Minister, & reliqui officiales suo desint officio, omissis aliis, quæ possent impedire. Tar. 4. c. 10. §. 7. & p. 9. c. 6. §. 14.

15 Singulis vel saltem alternis hebdomadis cum suis Cõsultoribus cõueniat, (nisi pro re nata aliquid extraordinariè esset consultãdum) deque rebus maioris momẽti, quæ pro temporum, & negotiorum varietate occurrunt, cum illis agat: quamquam iis auditis, penes ipsum erit de singulis statuendi facultas.

16 Consultores, aliosque omnes, cum ei aliquid proponunt, libẽter, & benignè excipiat, & præcipuè * eum, cui Monitoris officium commissum est: efficiatque, vt in sua Domo, quæ in formula scribẽdi præscripta sunt, seruentur. * Tar. 5. c. 4. §. 4.

17 Habeat librum, in quo scribantur visitationes Domus à Generali approbatæ; in quo etiam scribãtur ordinationes aliæ alicuius momẽti, quę à Generali mittuntur: & quæ perpetuæ fuerint, ab iis, quæ temporariæ sunt, separatim notentur; alia verò, quæ visitator, & Prouincialis præscripserint; in alio libro scribãtur.

18 Institutum Societatis cognoscat ex lectione literarum Apostolicarum, Cõstitutionum, & Decretorum generaliũ Cõ-

gregationum; magis autem particularia ex lectione regularum tam communium, quam officii sui, & aliorum, qui sub ipsius cura sunt, ac Prouincialis, & compendii facultatum Societatis, atque ex obseruatione consuetudinum receptarum, ac demum ex recursu ad Superiorem in iis, de quibus dubitabit.

19 Libellum habeat, in quem referat quæcumque sibi ad bonum Domus statũ subinde occurrent, ne memoria excidãt, præcipuè illa, de quibus ad Generalem, vel Prouincialem scribendum putat.

pa 2. c 3. §. 2. & p. 7. c. 2. lit. M. & c. 4. § 3. & 4. & p. 10 lit. B. par. 4. c. 10. §. 8.

20 Pro occurrentibus necessitatibus communibus, & priuatis, Missas, & orationes suorum (moderatè tamen) iuxta cõsuetudinem Societatis applicare poterit.

De cura nostrorum in spiritu.

CAP. III.

21 Curet, vt vnicuique in suo officio integram obediẽtiam cæteri præstent, & officiales Ministro, & sibi etiam omnes; studeatque eisdem exemplo obedientiæ præire, quam ipse suis Superioribus, quos Christi loco habet, præstare debet.

par. 4 c. 10. §. 5. & p. 6. c. 1 §. 1. & p. 10. §. 9. & in proœ declar.

22 Det operam, vt Constitutiones, & regulæ obseruentur: omnibus domesticis cum omni solicitudine inuigilet, eosdẽq; ab iis, quæ nocere possint domi, & foris defendat, cum præueniendo, tum etiam, si quid

si quid mali acciderit, remedium adhibendo.

23 * Efficiat, vt sibi, vel aliis ab ipso deputatis statis temporibus ratio conscientiæ reddatur, iuxta modum, qui in officio Prouincialis præscribitur, & instructionem ad reddendam conscientiæ rationem, à Professis quidem, & Coadiutoribus formatis semel in anno, ab aliis verò bis: & aliquos præterea maturiores Patres assignet, qui eorum confessiones generales excipiant, nisi Prouincialis tunc adsit. * *In Ex. c. 4. §. 36. 38. & 41. & p. 6. c. 1. §. 4.*

24 Meminerit, vt Scholastici, si qui erunt, & Coadiutores non formati, bis singulis annis circa festa Circumcisionis Domini nostri, & Apostolorum Petri & Pauli vota sua renouent, præmissis iis, quę fieri solent. *Par. 4. c. 4. §. 5. & p. 5. c. 4 §. 6. & Can. 14. Cong. 2.*

25 Singulis, vel alternis diebus Veneris exhortationem nostris vel ipse faciat, vel aliquis alius, qui rationem nostri instituti bene teneat, in qua agatur de obseruatione Constitutionum, & regularum, de fraterna charitate, humilitate, patientia, mortificatione, & aliis virtutibus, præsertim de obedientia: tametsi exhortationis loco, spiritualis collatio eisdem de rebus aliquando haberi potest. *par. 3. c. 1. §. 28.*

26 Crebro, & magna charitatis significatione alloquatur subditos, corumque

necessitatibus nō corporis tantum, sed multo etiam magis animæ, paterno affectu prospiciat. Si quem verò intelligat aliqua tētatione pulsari, præsertim graui, eius peculiarem curam, & solicitudinem non solum per se, sed etiam, si necesse fuerit, per alios gerat; nec remedium longius differendo, difficiliorem morbi curationem reddat.

Part. 3. c. 1. §. 15.
27 In correctionibus, & pœnitentiis iniungēdis rationem habebit dispositionis personarum, & ædificationis vniuersalis, & particularis earum, ad gloriam Dei.

Par. 3. c. 1. lit. N.
28 Nisi prudentia rebus particularibus adhibita aliter procedendum dictauerit, illud in correctionibus obseruet, vt ii, qui peccant, primo in charitate, & dulcedine admoneantur: secundo in charitate quidem, sed eo tamen modo, vt eis confusio, & rubor iniiciatur: tertio amori, ea quæ timorē incutiant, si opus erit, adiiciātur.

par. 3. c. 1. lit. N.
29 De publicis defectibus, publica debet esse pœnitentia, iis tantum, quæ ad omnium ædificationē faciunt, declaratis.

30 Poterit mittere interdum aliquem ex suis, vt ostiatim petat eleemosynā, aut vt inseruiat hospitali, aut comitetur emptorem, aut in plateis concionetur, Christianāve doctrinā doceat, prout magis in Domino expedire videbitur, habita ratione ædificationis, & spiritualis vtilitatis nostrorum.

31 De-

31 Delegare poterit Confessario, vel aliis vices suas, vt eas pœnitentias approbent, vel improbent, quas ad maiorem sui spiritus profectum, assumere quisque volet. Et, vt nostris, qui Sacerdotes nō sunt, facultatem dare possint frequentius quā octauo quoque die communicandi, quos ea ratione magis in spiritu iuuari in Domino iudicauerint. *In Ex. c. 1. lit. C.*

32 In danda facultate ieiunandi, sicut & in aliis pœnitentiis concedēdis, videat, ne mensuram rectæ rationis excedat; detque operam, vt omnes intelligant, ad singularitatem non pertinere, si quis ieiunet aliis non ieiunantibus, dummodo ordinaria consuetudo ieiunandi, quæ iuxta Constitutiones non sit, non introducatur. *In 1. Cong. tit. 6. Dec. 17. & in Ex. c. 1. §. 6.*

33 Vnio, & conformitas mutua diligentissimè curanda est, * nec ferenda inter vllos domesticorum perturbatio, vel ira mutua: si quid autem huiusmodi accideret, curet, vt statim cum satisfactione debita in gratiam inuicem redeant. *par. 3. c. 1. §. 18. * ibidem lit. P.*

34 Tam ipse, quam omnes alii Sacerdotes, qui ei videbuntur, iuxta Constitutiones, aliquando intra annum officium, vel officia eorum, qui domi inseruiunt, ad tempus aliquod obibunt. *pa. 3. c. 1. §. 19. * in Ex. c. 4. §. 6. & par. 3. c. 1. lit. B.*

35 * Videat scripta, & literas omnes, quę scribuntur ad domesticos, & quas ipsi

aliis ſcribunt,aut aliquem virum fidelem, & qui donum diſcretionis habeat, domi conſtituat,qui eas lectas reddat, aut non reddat,prout in Domino magis expedire iudicabit,ſibique referat, ſi quid inuenerit, quod tanti momenti ſit, vt de eo Superior monendus videatur. Res autem vanas,aut quę alia ratione offendere poſſint,neminem ſcribere permittat: nec ſigillum quenquam habere ſinat ſine Prouincialis facultate.

Par. 3.c. 1.§.14.& l.M. 36 Non ſint domi arma, nec inſtrumenta muſica,nec libri laſciui, aut vani, nec nouæ vllæ recreationes introducantur.

De auxilio animarum.

CAPVT IV.

In Ex. c.1. §.2.& par. 4. in proœm. 37 MEminerit hoc pertinere ad ſcopũ totius Societatis, vt ad animarũ ſalutem,& perfectionem cum diuina gratia promouendam incumbat,& noſtri inſtituti puritatem in Domibus profeſſis præcipuè eluceſcere debere, quæ nõ tam circa media ad hunc finem præparanda (quemadmodum Collegia) quam circa finem ipſum, & vſum mediorum ad eum conferentium verſantur.

38 Videat,an noſtri zelum habeant animarum,& an ſtrenuè, ac diligenter earũ ſalutem procurent, vt ii ſolent,quos ſanctus Dei amor impellit,nec ſolum immodera-

deratos pro ratione virium labores ſuſcipi non ſinat, ſed multo etiam minus in proximis iuuandis negligentiam toleret.

39 * Proponatur populo aſſiduè in Eccleſia verbum Dei in prædicationibus, & ſacræ Scripturæ vel doctrinæ Chriſtianæ lectionibus, quod etiam in aliis Eccleſiis, plateis, & locis præſtari poteſt, quādo ad maiorem Dei gloriam conferre videbitur: nominatim verò puerorum, ac rudium perſonarum in Chriſtianiſmo inſtitutionem tanquam proprium noſtræ vocationis miniſterium valde commendatum habeat: * intelligatq; Chriſtianā doctrinam canendo doceri poſſe, vbi ad maiorem ædificationem id fore obſeruabitur. Modus autem ſiue id canendo, ſiue ſecus fiat, pro locorum ratione ad ędificationem & maiorem vtilitatē exigatur.

*pa. 4. c. 8. §. 3. & 6. & p. 7. c. 4. §. 6. & 7. & can. 21. cong. 1. & can. 20. congr. 2.

* Can. 14. Congr. 1.

40 Procuret diligēter ne deſint deſignati Cōfeſſarii, qui domi in adminiſtratione ſacramēt. cōfeſſionis & cōmunionis cū fructu exerceantur: quiq; extra domū ęgrotorū cōfeſſiones audire, morientibus opem ferre, & eos, qui in carcerib⁹, & hoſpitalibus inueniuntur, viſitare, & conſolari poſſint, & reliquis pietatis operibus, quæ in literis Apoſtolicis inſtituti noſtri, & conſtitutionibus proponuntur, incumbere: ſed hæc omnia ipſe iuxta ordinem à Prouinciali pręſcriptum exequa-

par. 4. c. 8. §. 4. & p. 7. c. 4. §. 5. & 9. & in bulla noſtri ij. Pauli 3. & Iul. 3.

tur, qui pro ratione loci, & copia nostrorum metietur, quantum in huiusmodi rebus operæ sit ponendum.

Par 4 c. 1 §. 5. & p. 7. c. 4 §. 8. 41 Curet, vt nostri in spiritualibus exercitiis tradendis accuratè exerceātur, postquam ea in se fuerint experti; nullus tamē deberet ea tradere, nisi prudētia, ac rerum spiritualium vsu satis probatus esset.

42 Si operariorum copia suppetet, poterit suos mittere ad alia loca vicina, habito consensu Prouincialis, vt similibus operibus charitatis functi, domum, cōstituto tempore, redeant.

43 Non permittat eodem tēpore omnes Sacerdotes abesse, sed semper domi, aut in Ecclesia aliqui maneant, qui occurrētibus necessitatibus proximorum satisfacere possint.

44 Cum quis prædicationi, lectioni sacræ, aut confessionibus audiendis vacat, prouideat, ne studii tempus, aliave necessaria illi desint.

Par. 4. c. 5. §. 2. & p. 7. c. 4. §. 5. & 6. 45 Si quis ad sacros ordines promouendus, aut in confessarium, vel cōcionatorem esse eligendus videbitur, Prouincialem admoneat.

46 Si quem ex iis, qui in Ecclesia nostra assiduè ad sacramēta accedūt, intelligeret vitæ suæ exemplo alios offendere, quātū in ipso est, remedium per confessarium, vel aliquem alium conuenienti ratione adhibere curet. 47 Non

47 Non permittat, vt noſtri curam mulierũ religioſarum, & aliarum quarumcũque ſuſcipiant, vt ordinariè illarum confeſſiones audiant, vel ipſas regant: quãuis nihil repugnet aliquãdo apud eas cõcionari, aut ſemel vnius Monaſterii confeſſiones ſpeciales ob cauſas audire, quod tamen nõ fiet, niſi poſtulẽt ii, qui eis pręſũt. Par. 6. c. 3. §. 5.

48 Etſi proprium Præpoſiti officium eſt, Domũ ſibi commiſſam diligenter, ac fideliter gubernare, neque is propter aliud quidquam huic muneri deeſſe debet; ſi quãdo tamen per officii ſui occupationes licebit, & concionari, & confeſſiones audire, & alia Societatis miniſteria exercere poterit, ac debebit. Par. 9. c. 6. §. 1.

De ordine domeſtico. C A P. V.

49 QVotidie poſt orationem matutinam fiat ſacrum, cui interſint omnes, qui ſacerdotes non ſunt; niſi aliquibus propter peculiares cauſas aliud tempus ad ſacrum audiendum conceſſum ſit.

50 Tempore orationi, & examini aſſignato, ſit aliquis, qui obſeruet, nũ omnes iis vacent, quod & Miniſter ipſe aliquando faciat, & Præpoſitus huic rei diligẽter inuigilet.

51 Syndicum domi conſtituat, vbi Miniſtri aut Subminiſtri opera ad id nõ vtetur, cui⁹ officiũ erit obſeruare in omnib. quod ad honeſtatem, & decentiam exter- Pa. 3. c. 1. §. 16. & Par. 4. c. 19. § 5.

nam pertinet, Ecclesiam, & domum in locis publicis perlustrando, & si quid, quod non conueniat, annotauerit, Superiori referendo.

52 A posteriore prandii signo ad cœnam, octo vt minimum horæ intersint: aliquid verò amplius vsque ad refectiunculam vespertinam diebus Veneris, & ieiuniorum, iuxta morẽ regionis, * à tempore autem, quo se nostri cubitum receperunt vsque ad signum, quo excitantur, septem.

* Par. 3. c. 2. l. E.

can. 6. Cong. I.

53 Benedictio, & gratiarum actio in refectorio iuxta vsum breuiarii Romani in prima mensa fiant: in secunda verò, & priuata, retineri possunt antiqua benedictio, & gratiarum actio, quæ à singulis submisse, & stando fieri debent.

Can. 30. Congr. I.

54 In mensa Sacerdotes præcedant alios ad eum gradum non promotos; sed nec inter Sacerdotes, nec inter eos, qui Sacerdotes non sunt, vllus ordo constituatur.

55 Si aliqua de causa Præpositus primæ mensæ adesse non poterit, curet, vt minister adsit.

part. 3. c. 2. lit. D.

56 A prãdio & à cœnã hora vna: diebus aũt veneris post collationem vespertinam dimidia recreationi religiose impẽdãtur, idque in vno loco, si commodè fieri poterit; sed neq; extra huiusmodi horas labores

bores nimium continuari, sine aliqua cōuenienti relaxatione, sinat.

57 Conferentię casuum cōscientię bis singulis hebdomadis habeantur, quibus Sacerdotes omnes, qui commodè poterunt, interesse debent; Præside docto aliquo, qui ea, de quibus agetur, luculētius explicare, ac definire possit.

De iis, quæ pertinent ad res temporales.

CAP. VI.

58 Magno, & constanti animo speret à Diuina bonitate suæ Domui subsidia temporalia adiicienda, si & nostri ad quærendum Dei regnum sibi, & proximis serio incumbāt, & ipse ratione indigētiæ, instituti nostri integritatem violari numquam permittat.

59 Habeat procuratorem, qui eleemosynas petat, cui alios ad eam rem substituere poterit, si necessarium iudicabit, ita tamen, vt quam paucissimi in mendicādo occupentur. *par. 6. c. 2. §. 10.*

60 Singulis mensibus à Procuratore rationem accepti, & expensi præsente Ministro exigat, vt totius Domus administrationis ratio ipsi cōstet, eamq; reddere possit cui, & quando per Superiorem cōstituetur: caueat autem, ne Domus alieno ægre grauetur. *par. 4. c. 2. §. 5. & par. 9. c. 3. §. 4. & lit. C.*

61 In iis, quæ ad rationem victus, & aliarum rerum vitæ necessariarum, aut cō- *par. 6. c. 2. §. 12. lit. & lit. N.*

uenientium spectant, quamuis curãdum est, vt communis illa sit, & valetudini nostrorum accommodata: habenda tamen semper est ratio humilitatis, paupertatis, ac spiritualis ædificationis in Domino.

62 Vt curare debet, ne ii, qui in vinea Domini magno cum proximorum fructu se exercent, necessario subsidio priuati maiora bona relinquere cogantur, neve morbo, aut ætate debiles ministerio fraternæ charitatis destituantur; ita iis, qui neutra ratione aliorum indigent opera, adiutores assignare non debet.

Par. 3. c. 2. lit. G.

63 Ægrotorum verò cura habeatur magna, & obseruetur diligenter tam in victus ratione, quam in cæteris quod medicus præscripserit.

64 Si cui particulari quidpiam ab externo aliquo mittatur, id in communem vsum accipiatur, ac dispensetur.

* In Ex. c. 1. §. 4. & pa. 4. c. 2. lit. F. & pa. 6. c. 2. §. 3.

65 * Caueat, ne Domus ipsa, aliquis ve Professorum, aut Coadiutorum redditib⁹ Collegiorum, præterquam in rebus minimis vtatur.

* Par. 6. c. 2. li. E.

66 * Si quid stabile donatum, legatũve Domui fuerit, Prouincialẽ admoneat, vt quam primum vendatur, & pretium in vsus necessarios iuxta illius iudicium expendatur: temporis tamen opportunitas ad vendendum non est excludenda.

Can. 26. Cong. 2.

67 Lites forenses fugiat, nec vllam inconsulto

consulto Prouinciali intentet, nec intētę respondeat, nisi cogatur.

68 Si bona alicuius ex nostris distribuenda essent, si ineundi contractus, si fabrica alicuius momenti, & expensæ extraordinariæ faciendæ, aut si bona offerantur cum aliqua obligatione, rem ad Prouincialem deferat. *Par3. c. 1. §. 7. & 9. & can. 8. cong. 2.*

69 Depositum pecuniæ nullum prorsus admittat; aliarum verò rerum nō nisi cautissimè, dummodo sint eorum, quibus multum debeamus, aut alioqui id officii sine magna offensione, denegari non possit.

70 Neminem ex nostris in causis ciuilibus, nedum criminalibus examinari (nisi, qui ad peccatum obligare potest, compelleret) permittat absque licentia; quam minimè dabit, nisi in causis, quę ad religionem Catholicam pertinent, aut alioqui piæ sint, & ita vni faueant, vt non in alterius detrimentum cedant. *Par. 6. c. 3. §. 8.*

71 Nullum domi iumentum equitādi causa ad vsum alicuius de ipsa Societate ordinariè habeatur, * nisi aut propter continenter infirmam alicuius valetudinem, aut propter publica negotia, id necessarium, & vrgens iudicaret Generalis. *Par. 6. c. 2. §. 14. * Ibidem lit. K.*

De communicatione cum externis, & gratitudine erga fundatores, & benefactores.

CAP. VII.

72 MVlieres inuiſere, aut ad eas ſcribere, niſi in neceſſitate, aut cum ſpe magni fructus, noſtros non ſinat, nec hoc quidem permittat, niſi viris valde probatis, & prudentibus.

Par. 5. c. 1. §. 14. 73 Non permittat fœminas domum noſtram ingredi.

Par. 6. c. 2. §. 9. 74 Curet, ne primarios viros inuiſere noſtri conſueſcant, niſi ſancto ſtudio piorum operum ducerentur, vel quando intima beneuolentia in Domino coniuncti eſſent.

Par. 6. c. 2. §. 9. 75 Non ſinat offerri munuſcula, quæ magnatibus ad res maiores obtinendas offerri ſolent.

76 Non permittat, vt noſtri cibum capiant apud externos; aut ab eis, cum ægrotant, viſitentur, niſi cauſa non leuis momenti ad id concedendum moueret, quam eandem eſſe oportebit, ſi quando externus aliquis, ad menſam præſertim refectorii, inuitandus videretur.

ar. 10. §. B. 77 Amicos conſeruare, & eos, qui male erga nos affecti ſunt, præcipuè ſi homines ſint non vulgaris auctoritatis, orationibus & rationibus conuenientibus in amicitiam reuocare, aut ſaltem, ne aduerſarii ſint, efficere ſtudeat.

ar. 4. c. 1. 78 Obſeruet, quæ erga fundatores, & benefactores, tam viuos, quam mortuos obſeruanda ſunt, eiſque gratitudinem exhi-

exhibeat,& si quam aliam obligationem Domus habet,ei satisfieri curet.

De iis,qui admitti petunt;ad Domum diuertunt,aut foras mittuntur. CAP. VIII.

79 IN Societatem neminem admittat, nisi à Generali, vel Prouinciali id ipsi committatur, * sed de iis,qui admitti petunt,ad Prouincialem referat, vel scribat, quales illi sint, & quibus donis Dei præditi. *par 1.c.B §.2.

80 Si is,qui admitti petit,ad institutum Societatis valde idoneus videbitur, & necessitas vrgeret,poterit eum tanquam hospitem domi recipere, donec responsum à Prouinciali accipiat,vel ad eundem mittere,si expedire iudicauerit. part. 1.c.B. lit.A.

81 Recedentem sine licentia ab alio loco Societatis, vel ab ea dimissum non admittat,sed si expedire videatur ad Prouincialem de eo scribat,& eius ordinationem expectet, illo domi vt hospite, vel in alio pio loco,si videbitur,detento. par.2.c.4. §.1.& lit. A.

82 Charitatem magnam exhibeat erga alios de Societate per domum transeuntes, eosque amanter hospitio excipiat, * ac meminerit, se aliquo viatico, aut eleemosyna eos, si indigerent, iuuare posse: curet item diligenter dirigere, ac iuuare *par.4.c. 2.lit. F. & p. 6.c.2.lit. D.

expeditiones hospitum, qui negotiorum causa domi versantur.

83 Externi ne accipiantur hospitio, vt domi pernoctent, nisi ii sint, quibus multum debeatur, aut id officii sine magna offensione prætermitti non possit: qua in re habeatur pręcipua ratio religiosorum, cum necessitatis causa ad nos diuertunt.

par. 3. c. 1. §. 3. 84 Cum quis domo egredietur, det ei socium conuenientem: si quando autem aliquis solus foras mittitur, is sit, cui meritò possit confidere.

par. 7. c. 2. lit. M. pa. 3. c. 2. lit. G. 85 Neminem ex sua Domo in alium locum mittat sine literis patentibus.

86 Si quis experimento comperiretur ferre non posse domus cælum, & malè habere continenter cerneretur, vel alia ratione videretur mutandus, Prouincialẽ admoneat, an aliò mitti debeat.

87 Profecturi ad alia loca ea, quam *sottanam* vocant, & in aliis interioribus indumentis, quibus vtuntur, priuari non debent, nisi fortè ratio temporis, aut alioqui charitas suaderet melioribus esse commutanda. Reliqua verò omnia, quæ ad iter necessaria erunt, magna charitatis significatione ab eo loco, vnde mittuntur, subministrentur, sumptibus tamen eorũ, quorum erit expensas itineris soluere.

REGV-

REGVLÆ
RECTORIS.

De iis, quæ ad eius personam, & totius Collegii administrationem pertinent.

Capvt I.

1 OMni ſtudio enitatur, vt talis ſit, qualis optatur in noſtris Conſtitutionibus, primamq; officii ſui curam in eo poſitam eſſe intelligat, vt oratione, & ſanctis deſideriis totum Collegium velut humeris ſuis ſuſtineat. *Par. 4. c. 10. §. 4. & 5.*

2 Cōmunes Regulas ipſe ſeruet, & particularia in cibo, indumentis, & aliarum rerum vſu, quantum fieri poteſt, vitet; & familiaritate, atq; indulgentia cum quibuſdam, alios ne offendat.

3 Intra annum poſtquam officium Rectoris prima vice inierit, quadraginta diebus Chriſtianā doctrinam eo modo, quo in ſecunda congregatione expoſitum eſt, legat, aut doceat; ſed ex cauſa per alium id munus cum facultate Prouincialis obire poterit. *Par. 4. c. 10 §. 10. & Can. 15. Congre. 2.*

4 Conſuetudines receptas, & à Generali, vel Prouinciali approbatas ſeruet, ac ſeruari faciat: Si tamen aliqua alia à præ-

cedenti Rectore inducta fuerit, non mutet inconsulto Prouinciali: ipse vero, nisi suo Superiore approbante, nullam introducat.

par. 4. c. 10 §. 5. & 6. 5 Eos, qui domestica obeunt ministeria (exceptis quibusdam, quorum electio ad Prouincialem pertinet) prudenter constituat, suas cuiq; regulas tradat, aliquando visitet, & prout in Domino conuenire iudicabit, vel in eisdẽ ministeriis detineat, vel ab eis remoueat. * Quia verò officia quædam, vt bene fiant, experientiam requirunt, qui ad ea idonei inuenientur, nõ facilè mutari debebunt.

* Ibidem lit. E.

par. 4. c. 10 §. 6. 6 Vt prospicere officialibus de subsidio, si necessarium id fuerit, ne labore grauẽtur, debebit; ita, cum tempus vacuum illis fuerit, vt vtiliter illud impendant diuino seruitio curabit.

par. 3. c. 1. §. 11. 7 Etsi potestatem habet designandi Confessarios suis subditis, ordinarium tamen Confessarium Collegii non constituet sine approbatione Prouincialis.

par. 6. c. 5. 8 Quamuis in virtute obedientiæ iubere possit, non nisi rarissimè, & ex graui, ac vrgenti causa id faciat.

9 Ordinarias tantum pœnitentias imponat, quales sunt parua mensa, publica reprehensio, conclusio in circulo, edere sub mensa, osculari aliorum pedes, orare

in

in refectorio, dicere culpam suam, subtractio cibi vsque ad panem & aquam, si res postulauerit, disciplina publica in refectorio, & alia exercitia humilia & domestica.

10 Sicut ad Rectorem pertinet dispensare in Regulis, Constitutionibus, & Decretis congregationum generalium cum particularibus quando necesse erit; sic & cum dispensauerit in rebus maioris momenti, quæ videntur vrgere, & in quibus sine graui incommodo Prouincialis responsum expectari non potest, eum primo quoque tempore de huiusmodi dispẽsatione, ac eius causa admonere. *P. 4. c. 10. li. B. & p. 9. c. 3. §. 8.*

11 Nomina eorum, qui vota solemnia, vel simplicia emiserunt, in libro ad hoc parato notentur: in Professis quidem, & Coadiutoribus formatis cum nominib. admittentium: in reliquis verò post biennium cum nominibus celebrantium, adnotato loco, & tempore, iuxta Constitutiones. *par. 5. c. 3. §. 4. & 6. 4. §. 4.*

12 Quas habeat facultates, partim ex iis, quæ ipsi, in his regulis conceduntur, partim ex compendio facultatum Societatis intelligat, vt in iis, quas non habet, sciat ad Superiorem recurrere.

De iis, quæ Rectorem ad bonam administrationem iuuabunt.

CAP. II.

13 SIt solicitus, ne Minister, & reliqui Officiales suo desint officio, omissis aliis, quæ possent impedire.

pa. 4. c. 10. § 7. & pa. 9. c. 6. § 14

14 Singulis vel saltem alternis hebdomadis cum suis consultoribus conueniat, (nisi pro re nata aliquid extraordinariè esset consultandum) deq; rebus maioris momenti, quæ pro temporum, & negotiorum varietate occurrũt, cum illis agat: quanquam iis auditis penes ipsum erit de singulis statuendi facultas.

15 Consultores, aliosq; omnes, cum ei aliquid proponunt, libenter, ac benignè excipiat, & præcipuè * eum, cui Monitoris officium commissum est, efficiatq;, vt in suo Collegio, quæ in formula scribendi præscripta sunt, accuratè seruentur.

*Par. 9. c. 4. § 4.

16 Habeat librum, in quo scribantur visitationes Collegii à Generali approbatæ, in quo etiam scribantur ordinationes aliæ alicuius momenti, quæ à Generali mittuntur: & quæ perpetuæ fuerint, ab iis, quæ temporariæ sunt, separatim notẽtur: alia verò quæ Visitator & Prouincialis præscripserint, in alio libro scribantur.

17 Institutum Societatis cognoscat ex lecti-

lectione literarum Apostolicarum, Constitutionum, & Decretorum generalium Congregationum: magis autem particularia ex lectione Regularum, tam communium, quam officii sui, & aliorum, qui sub ipsius cura sunt, ac Prouincialis, & Compendii facultatum Societatis, atq; ex obseruatione consuetudinum receptarum, ac demum ex recursu ad Superiorem in iis, de quibus dubitabit.

18 Libellum habeat, in quem referat quæcunque sibi ad bonum Collegii statum subinde occurrent, ne memoria excidant, præcipue illa, de quibus ad Generalem, vel Prouincialem scribendum putat.

19 Pro occurrentibus necessitatibus cōmunibus & priuatis, Missas & orationes suorum, moderate tamen, iuxta consuetudinem Societatis applicare poterit. *part. 2. c. 3. §. 2. & par. 7. c. 2. lit. M. & c. 4. §. 3 & 4. & par. 10. lit. B.*

De cura nostrorum in Spiritu.

Cap. III.

20 Curet, vt cuique in suo officio integram obedientiam Collegiales præstent, & officiales Ministro, & sibi etiam omnes, studeatque eisdem exemplo obedientiæ præire, quam ipse suis Superioribus, quos Christi loco habet, præstare debet. *Part. 4. c. 10. §. 8.*

par. 4. c. 10 §. 3. & p. 6. c. 1. §. 1. & p. 3. 10. §. 9. & in p. o. em. d. c.

21 Det operam, vt Constitutiones, & Regulæ obseruentur: omnibus Collegialibus cum omni solicitudine inuigilet, eosdemque ab iis, quæ nocere possint, domi & foris defendat, cum præueniendo, tum etiam, si quid mali acciderit, remedium adhibendo, ita vt in virtutibus, & literis proficiant.

In Ex. c. 4. §. 36. 38 & 41. & p. 6. c. 1. §. 2.

22 Efficiat, vt sibi, vel aliis ab ipso deputatis statis temporibus ratio conscientiæ reddatur à suis, iuxta modum, qui in officio Prouincialis præscribitur, & instructionem ad reddendam conscientiæ rationem: & aliquos præterea maturiores Patres assignet, qui eorũ confessiones generales excipiãt, nisi Prouincialis tũc adsit.

pa. 4. c. 4. §. 5. & p. 5. c. 4. §. 6 & can. 14. cong. 2. pa 3. c. 1. §. 28.

23 Meminerit, vt Scholastici, & Coadiutores non formati bis singulis annis circa festa Circumcisionis Domini nostri, & Apostolorum Petri & Pauli, vota sua renouent, præmissis iis, quæ fieri solent.

24 Singulis, vel alternis diebus veneris exhortationem nostris vel ipse faciat, vel aliquis ali⁹, q rationẽ nostri instituti bene teneat, in qua agatur de obseruatione Cõstitutionum & Regularum, de fraterna charitate, humilitate, patientia, mortificatione, & aliis virtutibus, præsertim de obedientia, tametsi exhortationis loco spiritualis collatio eisdem de rebus aliquando haberi potest.

25 Cre-

25 Crebro, & magna charitatis significatione alloquatur subditos, eorumque necessitatibus non corporis tantum, sed multo etiam magis animæ, paterno affectu prospiciat. Si quem vero intelligat aliqua tentatione pulsari, præsertim graui, eius peculiarem curam, & solicitudinem, non solum per se, sed etiam si necesse fuerit, per alios gerat: nec remedium longius differendo, difficiliorem morbi curationem reddat.

26 In correctionibus, & pœnitentiis iniungendis rationem habebit dispositionis personarum, & ædificationis vniuersalis, & particularis earum ad gloriam Dei. *Par. 3. c. 1. §. 15.*

27 Nisi prudentia rebus particularibus adhibita aliter procedendum dictauerit, illud in correctionib. obseruet, vt ii, qui peccant, primo in charitate, & dulcedine admoneantur: secundò in charitate quidem, sed eo tamen modo, vt eis confusio, & rubor iniiciatur: tertiò amori ea, quæ timorem incutiant, si opus erit, adiiciant. *par. 3. c. 1. lit. N.*

28 De publicis defectibus publica debet esse pœnitentia, iis tantum, quæ ad omnium ædificationem faciunt, declaratis. *part. 3 c. 1. lit. N.*

29 Poterit mittere interdum aliquem ex suis, vt ostiatim petat eleemosynam, aut vt inseruiat hospitali, aut comitetur

emptorem, aut in plateis concionetur, Christianamve doctrinam doceat, prout magis in Domino expedire videbitur, habita ratione ædificationis, & spiritualis vtilitatis nostrorum.

in Ex. c. 1. lit. C. 30 Delegare poterit Confessario, vel aliis vices suas, vt eas pœnitentias approbent, vel improbent, quas, ad maiorem sui spiritus profectum, assumere quisque volet.

in 1. Cong. tit. 6. decr. 17. & in Ex. c. 1. §. 6 31 In danda facultate ieiunandi, sicut & in aliis pœnitentiis concedendis, videat ne mensuram rectæ rationis excedat; detque operam, vt omnes intelligant ad singularitatem non pertinere, si quis ieiunet aliis non ieiunantibus; dummodo ordinaria consuetudo ieiunandi, quæ iuxta Constitutiones non sit, non introducatur.

par. 3. c. 1. § 11. * Ibidem lit. P 32 Vnio, & conformitas mutua diligētissimè curanda est, * nec ferenda inter vllos domesticorum perturbatio, vel ira mutua: si quid autem huiusmodi acciderct, curet, vt statim cum satisfactione debita in gratiam inuicem redeant.

part. 3. c. 1. §. 19. 33 Tam ipse, quam omnes alii Sacerdotes, qui ei videbuntur, iuxta Constitutiones, aliquando intra annum, officium vel officia eorum, qui domi inseruiunt, ad tempus aliquod obibunt.

par. 4. c. 4 lit. B. 34 Non permittat nostros Scholasticos fre-

frequentius, quam octauo quoq; die cõmunicare, nisi particulares ob causas, habita magis ratione necessitatis quam deuotionis: diebus tamen solemnib. in hac re dispensare poterit. Coadiutoribus verò, & iis, qui literis non dant operam, lõge facilius concedi potest, vt etiam intra hebdomadam communicent, & Præfecto rerum spiritualium aut Confessario delegari, vt id concedat iis, quos ea ratione magis in spiritu iuuari in Domino iudicabit.

35 Videat scripta, & literas omnes, quæ scribuntur ad domesticos, & quas ipsi aliis scribunt, aut aliquem virum fidelem, & qui donum discretionis habeat, Domi constituat, qui eas lectas reddat, aut non reddat, prout in Domino magis expedire iudicabit, sibiq; referat, si quid inuenerit, quod tanti momenti sit, vt de eo Superior monẽdus videatur: res autem vanas, aut quæ alia ratione offendere possint, neminem scribere permittat: nec sigillum quemquam habere sinat sine Prouincialis facultate. *in Ex.c.4. §.6. & pa. 3.c.1. lit B.*

36 Non sint in Collegio arma, nec instrumẽta musica, nec libri lasciui, aut vani; nec nouæ vllæ recreationes introducãtur. *pa.3.c.1.§. 14. & lit. M.*

De literarum studiis. CAP. IIII.

37 Neminem ad inchoanda studia admittat, nec eos, q ad illa ex Pro- *p.4. c.5.§. 2. & c. 13. §.4.*

uincialis commiſſione admiſſi fuerint,ad aliam facultatem promoueat, abſque eiuſdem Prouincialis approbatione, cui poſt maturam conſiderationem, & examen,de vnoquoque ſuo tempore ſignificabit,quid ſentiat.

Pa.4.c.6. §.3. 38 Impedimenta remoueat, quæ à ſtudiis animos Scholaſticorum auocãt,qualia ſunt nimiæ mortificationes, vel deuotiones,vel externæ occupationes.*Et circa illorum valetudinem peculiari cura animaduertat, vt & in laboribus mentis, modum ſeruent, & in iis, quæ ad corpus pertinent,religioſa commoditate tractẽtur, vt diutius in ſtudiis perſeuerare tam in literis addiſcendis,quam in eiſdem exercendis ad Dei gloriam poſſint.

* Pa.4.c. 4.§.1.

par.4.c.6. § 15. 39 Videat,quomodo Profeſſores omnes ſuo munere fungantur,curetq; diligenter à Philoſophiæ & Theologiæ Profeſſorib. ea ſeruari circa opinionum diuerſitatem, quæ in *Conſtitutionibus, & ratione ſtudiorum præſcripta ſunt. * Intelligat etiam per ſe, vel per alios, quo modo Scholaſtici in ſuis ſtudiis proficiant; quod ſi animaduerteret aliquem in iis inutiliter tempus terere,ad Prouincialem referat.

* Pa.3.c.1. §.18 & lit. O. & p.4. c.5.§.4.& p.8.c.1.§.8 & lit. K.

*Par.4.c. 6.§.15.

*Par.4.c. 13.§.5.&. p.6.c.2.li. D. 40 * Singulis hebdomadis dies vnus ſaltem à prandio Scholaſticis ad quietem deſtinatus ſit, in quo eos ad hortum, aut prædium Collegii, vel aliò exercitii corporis

poris, vel recreandi animi gratia mittere poterit: In reliquis autem ſtudiorum intermiſſionibus ſequatur ordinem à Generali, vel Prouinciali conſtitutum.

41 Etſi præceptorem publicum in ſcholis inſtituere non poteſt abſq; Prouincialis facultate, ad tempus tamen neceſſitatis gratia id facere poterit. *Pa.4.c.6. li.F.*

42 In actibus promouendorum ad gradus literarios (ad quos noſtri ſine facultate Generalis promoueri non poſſunt) ſi qua in re alicuius momenti diſpenſatione opus eſſet, Prouincialem admoneat. *par.4.c.6. § 17. & c. 15.§ 4.*

43 Conſtitutiones, ſiue regulæ, quæ ad Scholaſticos Societatis pertinent, publice in refectorio bis, aut ter ſingulis annis legantur. *Par. 4.c. 10.lit.L.& cã.16.cong. 2.*

44 Sub finem ſtudiorum cuiuſq;, ſuarũ eſſe partium Rector intelligat, auditis cõſultoribus Prouincialem de vniuſcuiuſq; talento admonere; & quantum ſinguli profecerint, referre, * & num aliqui ad ſacros ordines promouendi ſint, * aut in Confeſſarios, aut Concionatores, aut Lectores eligendi, proponere. *Pa. 4.c.9. §.3.* ** Ibidem c. 6. lit.C. & c.8.§.2.* ** Par. 7.c. 4.§.5.*

De ordine domeſtico.

CAP. V.

45 Quotidie poſt orationem matutinam fiat ſacrum, cui interſint

72 MVlieres inuiſere, aut ad eas ſcribere, niſi in neceſſitate, aut cum ſpe magni fructus, noſtros non ſinat, nec hoc quidem permittat, niſi viris valde probatis, & prudentibus.

Par. 3. c. 1. §. 14. 73 Non permittat fœminas domum noſtram ingredi.

Par. 6. c. 2. §. 9. 74 Curet, ne primarios viros inuiſere noſtri conſueſcant, niſi ſancto ſtudio piorum operum ducerentur, vel quando intima beneuolentia in Domino coniuncti eſſent.

Par. 6. c. 2. §. 9. 75 Non ſinat offerri munuſcula, quæ magnatibus ad res maiores obtinendas offerri ſolent.

76 Non permittat, vt noſtri cibum capiant apud externos; aut ab eis, cum ægrotant, viſitentur, niſi cauſa non leuis momenti ad id concedendum moueret, quam eandem eſſe oportebit, ſi quando externus aliquis, ad menſam præſertim refectorii, inuitandus videretur.

ar. 10. 6. B. 77 Amicos conſeruare, & eos, qui male erga nos affecti ſunt, præcipuè ſi homines ſint non vulgaris auctoritatis, orationibus & rationibus conuenientibus in amicitiam reuocare, aut ſaltem, ne aduerſarii ſint, efficere ſtudeat.

ar. 4. c. 1. 78 Obſeruet, quæ erga fundatores, & benefactores, tam viuos, quam mortuos obſeruanda ſunt, eiſque gratitudinem exhi-

exhibeat,& si quam aliam obligationem Domus habet,ei satisfieri curet.

De iis,qui admitti petunt;ad Domum diuertunt,aut foras mittuntur. CAP. VIII.

79 IN Societatem neminem admittat, nisi à Generali, vel Prouinciali id ipsi committatur, * sed de iis,qui admitti petunt,ad Prouincialem referat, vel scribat, quales illi sint, & quibus donis Dei præditi. **par 1.c.2. §.2.*

80 Si is,qui admitti petit,ad institutum Societatis valde idoneus videbitur, & necessitas vrgeret,poterit eum tanquam hospitem domi recipere, donec responsum à Prouinciali accipiat,vel ad eundem mittere,si expedire iudicauerit. *part. 1.c.2. lit. A.*

81 Recedentem sine licentia ab alio loco Societatis, vel ab ea dimissum non admittat,sed si expedire videatur ad Prouincialem de eo scribat,& eius ordinationem expectet, illo domi vt hospite, vel in alio pio loco,si videbitur,detento. *par.2.c.4. §.1. & lit. A.*

82 Charitatem magnam exhibeat erga alios de Societate per domum transeuntes, eosque amanter hospitio excipiat, * ac meminerit, se aliquo viatico, aut eleemosyna eos, si indigerent, iuuare posse: curet item diligenter dirigere, ac iuuare **par.4.c. 2.lit. F. & p. 6.c.2.lit. D.*

expeditiones hospitum, qui negotiorum causa domi versantur.

83 Externi ne accipiantur hospitio, vt domi pernoctent, nisi ii sint, quibus multum debeatur, aut id officii sine magna offensione prætermitti non possit: qua in re habeatur precipua ratio religiosorum, cum necessitatis causa ad nos diuertunt.

par. 3. c. 1. §. 3. 84 Cum quis domo egredietur, det ei socium conuenientem: si quando autem aliquis solus foras mittitur, is sit, cui meritò possit confidere.

par. 7. c. 2. lit. M. pa. 3. c. 2. lit. G. 85 Neminem ex sua Domo in alium locum mittat sine literis patentibus.

86 Si quis experimento comperiretur ferre non posse domus cælum, & malè habere continenter cerneretur, vel alia ratione videretur mutandus, Prouincialē admoneat, an aliô mitti debeat.

87 Profecturi ad alia loca ea, quam *sottanam* vocant, & in aliis interioribus indumentis, quibus vtuntur, priuari non debent, nisi fortè ratio temporis, aut alioqui charitas suaderet melioribus esse commutanda. Reliqua verò omnia, quæ ad iter necessaria erunt, magna charitatis significatione ab eo loco, vnde mittuntur, subministrentur, sumptibus tamen eorū, quorum erit expensas itineris soluere.

REGV-

REGVLÆ
RECTORIS.

De iis, quæ ad eius personam, & totius Collegii administrationem pertinent.

CAPVT I.

1 OMni ſtudio enitatur, vt talis ſit, qualis optatur in noſtris Conſtitutionibus, primamq; officii ſui curam in eo poſitam eſſe intelligat, vt oratione, & ſanctis deſideriis totum Collegium velut humeris ſuis ſuſtineat. *Par. 4. c. 10. §. 4. & 5.*

2 Cõmunes Regulas ipſe ſeruet, & particularia in cibo, indumentis, & aliarum rerum vſu, quantum fieri poteſt, vitet; & familiaritate, atq; indulgentia cum quibuſdam, alios ne offendat.

3 Intra annum poſtquam officium Rectoris prima vice inierit, quadraginta diebus Chriſtianã doctrinam eo modo, quo in ſecunda congregatione expoſitum eſt, legat, aut doceat; ſed ex cauſa per alium id munus cum facultate Prouincialis obire poterit. *Par. 4. c. 10 §. 10. & Can. 15. Congr. 2.*

4 Conſuetudines receptas, & à Generali, vel Prouinciali approbatas ſeruet, ac ſeruari faciat: Si tamen aliqua alia à præ-

cedenti Rectore inducta fuerit, non mutet inconsulto Prouinciali: ipse vero, nisi suo Superiore approbante, nullam introducat.

par. 4. c. 10 §. 5. & 6. 5 Eos, qui domestica obeunt ministeria (exceptis quibusdam, quorum electio ad Prouincialem pertinet) prudenter constituat, suas cuiq; regulas tradat, aliquando visitet, & prout in Domino conuenire iudicabit, vel in eisdē ministeriis detineat, vel ab eis remoueat. * Quia verò officia quædam, vt bene fiant, experientiam requirunt, qui ad ea idonei inuenientur, nō facilè mutari debebunt.

* Ibidem lit. E.

par. 4. c. 10 §. 6. 6 Vt prospicere officialibus de subsidio, si necessarium id fuerit, ne labore grauētur, debebit; ita, cum tempus vacuum illis fuerit, vt vtiliter illud impendant diuino seruitio curabit.

pars. 3. c. 1. §. 11. 7 Etsi potestatem habet designandi Confessarios suis subditis, ordinarium tamen Confessarium Collegii non constituet sine approbatione Prouincialis.

par. 6. c. 5. 8 Quamuis in virtute obedientiæ iubere possit, non nisi rarissimè, & ex graui, ac vrgenti causa id faciat.

9 Ordinarias tantum pœnitentias imponat, quales sunt parua mensa, publica reprehensio, conclusio in circulo, edere sub mensa, osculari aliorum pedes, orare

in refectorio, dicere culpam suam, subtractio cibi vsque ad panem & aquam, si res postulauerit, disciplina publica in refectorio, & alia exercitia humilia & domestica.

10 Sicut ad Rectorem pertinet dispensare in Regulis, Constitutionibus, & Decretis congregationum generalium cum particularibus quando necesse erit; sic & cum dispensauerit in rebus maioris momenti, quæ videntur vrgere, & in quibus sine graui incommodo Prouincialis responsum expectari non potest, eum primo quoque tempore de huiusmodi dispensatione, ac eius causa admonere. P. 4. c. 10. li. B. & p. 9. c. 3. §. 8.

11 Nomina eorum, qui vota solemnia, vel simplicia emiserunt, in libro ad hoc parato notentur: in Professis quidem, & Coadiutoribus formatis cum nominib. admittentium: in reliquis verò post biennium cum nominibus celebrantium, adnotato loco, & tempore, iuxta Constitutiones. par. 5. c. 3. §. 4. & c. 4. §. 4.

12 Quas habeat facultates, partim ex iis, quæ ipsi, in his regulis conceduntur, partim ex compendio facultatum Societatis intelligat, vt in iis, quas non habet, sciat ad Superiorem recurrere.

De iis, quæ Rectorem ad bonam administrationem iuuabunt.

CAP. II.

13 Sit solicitus, ne Minister, & reliqui Officiales suo desint officio, omissis aliis, quæ possent impedire.

pa. 4. c. 10. § 7. & pa. 9. c. 6. § 14

14 Singulis vel saltem alternis hebdomadis cum suis consultoribus conueniat, (nisi pro re nata aliquid extraordinariè esset consultandum) deq; rebus maioris momenti, quæ pro temporum, & negotiorum varietate occurrũt, cum illis agat: quanquam iis auditis penes ipsum erit de singulis statuendi facultas.

15 Consultores, aliosq; omnes, cum ei aliquid proponunt, libenter, ac benignè excipiat, & præcipuè * eum, cui Monitoris officium commissum est, efficiatq;, vt in suo Collegio, quæ in formula scribendi præscripta sunt, accuratè seruentur.

*Par. 9. c. 4. §. 4.

16 Habeat librum, in quo scribantur visitationes Collegii à Generali approbatæ, in quo etiam scribantur ordinationes aliæ alicuius momenti, quæ à Generali mittuntur: & quæ perpetuæ fuerint, ab iis, quæ temporariæ sunt, separatim notẽtur: alia verò quæ Visitator & Prouincialis præscripserint, in alio libro scribantur.

17 Institutum Societatis cognoscat ex

lecti-

lectione literarum Apostolicarum, Constitutionum, & Decretorum generalium Congregationum: magis autem particularia ex lectione Regularum, tam communium, quam officii sui, & aliorum, qui sub ipsius cura sunt, ac Prouincialis, & Compendii facultatum Societatis, atq; ex obseruatione consuetudinum receptarum, ac demum ex recursu ad Superiorem in iis, de quibus dubitabit.

18 Libellum habeat, in quem referat quæcunque sibi ad bonum Collegii statum subinde occurrent, ne memoria excidant, præcipue illa, de quibus ad Generalem, vel Prouincialem scribendum putat.

19 Pro occurrentibus necessitatibus cōmunibus & priuatis, Missas & orationes suorum, moderate tamen, iuxta consuetudinem Societatis applicare poterit.

part. 2. c. 3. §. 2. & par. 7. c. 2. lit. M. & c. 4. §. 3 & 4. & par. 10. lit. B.

De cura nostrorum in Spiritu.

CAP. III.

20 CVret, vt cuique in suo officio integram obedientiam Collegiales præstent, & officiales Ministro, & sibi etiam omnes, studeatque eisdem exemplo obedientiæ præire, quam ipse suis Superioribus, quos Christi loco habet, præstare debet.

Part. 4. c. 10. §. 8.

par. 4. c. 10 §. 5. & p. 6. c. 1. §. 1. & p. 1. 10. §. 9. & in p. o-em. d. c'. 21 Det operam, vt Constitutiones, & Regulæ obseruentur: omnibus Collegialibus cum omni solicitudine inuigilet, eosdemque ab iis, quæ nocere possint, domi & foris defendat, cum præueniendo, tum etiam, si quid mali acciderit, remedium adhibendo, ita vt in virtutibus, & literis proficiant.

In Ex. c. 4. §. 36. 38 & 41. & p. 6. c. 1. §. 2. 22 Efficiat, vt sibi, vel aliis ab ipso deputatis statis temporibus ratio conscientiæ reddatur à suis, iuxta modum, qui in officio Prouincialis præscribitur, & instructionem ad reddendam conscientiæ rationem: & aliquos præterea maturiores Patres assignet, qui eorũ confessiones generales excipiãt, nisi Prouincialis tũc adsit.

pa. 4. c. 4. §. 5. & p. 5. c. 4. §. 6 & can. 14. cong. 2. pa 3. c. 1. §. 28. 23 Meminerit, vt Scholastici, & Coadiutores non formati bis singulis annis circa festa Circumcisionis Domini nostri, & Apostolorum Petri & Pauli, vota sua renouent, præmissis iis, quæ fieri solent.

24 Singulis, vel alternis diebus veneris exhortationem nostris vel ipse faciat, vel aliquis ali⁹, q rationẽ nostri instituti bene teneat, in qua agatur de obseruatione Cõstitutionum & Regularum, de fraterna charitate, humilitate, patientia, mortificatione, & aliis virtutibus, præsertim de obedientia, tametsi exhortationis loco spiritualis collatio eisdem de rebus aliquando haberi potest. 25 Cre-

25 Crebro, & magna charitatis significatione alloquatur subditos, eorumque necessitatibus non corporis tantum, sed multo etiam magis animæ, paterno affectu prospiciat. Si quem vero intelligat aliqua tentatione pulsari, præsertim graui, eius peculiarem curam, & solicitudinem, non solum per se, sed etiam si necesse fuerit, per alios gerat: nec remedium longius differendo, difficiliorem morbi curationem reddat.

26 In correctionibus, & pœnitentiis iniungendis rationem habebit dispositionis personarum, & ædificationis vniuersalis, & particularis earum ad gloriam Dei. *Par. 3. c. 1. §. 15.*

27 Nisi prudentia rebus particularibus adhibita aliter procedendum dictauerit, illud in correctionib. obseruet, vt ii, qui peccant, primo in charitate, & dulcedine admoneantur: secundò in charitate quidem, sed eo tamen modo, vt eis confusio, & rubor iniiciatur: tertiò amori ea, quæ timorem incutiant, si opus erit, adiiciant. *par. 3. c. 1. lit. N.*

28 De publicis defectibus publica debet esse pœnitentia, iis tantum, quæ ad omnium ædificationem faciunt, declaratis. *part. 3 c. 1. lit. N.*

29 Poterit mittere interdum aliquem ex suis, vt ostiatim petat eleemosynam, aut vt inseruiat hospitali, aut comitetur

emptorem, aut in plateis concionetur, Christianamve doctrinam doceat, prout magis in Domino expedire videbitur, habita ratione ædificationis, & spiritualis vtilitatis nostrorum.

in Ex. c.1. lit. C.

30 Delegare poterit Confessario, vel aliis vices suas, vt eas pœnitentias approbent, vel improbent, quas, ad maiorem sui spiritus profectum, assumere quisque volet.

in 1. Cong. tit.6.decr. 17. & in Ex.c.1.§.6

31 In danda facultate ieiunandi, sicut & in aliis pœnitentiis concedendis, videat ne mensuram rectæ rationis excedat; detque operam, vt omnes intelligant ad singularitatem non pertinere, si quis ieiunet aliis non ieiunantibus; dummodo ordinaria consuetudo ieiunandi, quæ iuxta Constitutiones non sit, non introducatur.

par. 3.c.1. § 18. * Ibidem lit. R

32 Vnio, & conformitas mutua diligẽtissimè curanda est, * nec ferenda inter vllos domesticorum perturbatio, vel ira mutua: si quid autem huiusmodi accideret, curet, vt statim cum satisfactione debita in gratiam inuicem redeant.

part.3.c.1. §.19.

33 Tam ipse, quam omnes alii Sacerdotes, qui ei videbuntur, iuxta Constitutiones, aliquando intra annum, officium vel officia eorum, qui domi inseruiunt, ad tempus aliquod obibunt.

par.4.c.4 lit.B.

34 Non permittat nostros Scholasticos fre-

frequentius, quam octauo quoq; die cõmunicare, nisi particulares ob causas, habita magis ratione necessitatis quam deuotionis: diebus tamen solemnib. in hac re dispensare poterit. Coadiutoribus verò, & iis, qui literis non dant operam, lõge facilius concedi potest, vt etiam intra hebdomadam communicent, & Præfecto rerum spiritualium aut Confessario delegari, vt id concedat iis, quos ea ratione magis in spiritu iuuari in Domino iudicabit.

35 Videat scripta, & literas omnes, quæ scribuntur ad domesticos, & quas ipsi aliis scribunt, aut aliquem virum fidelem, & qui donum discretionis habeat, Domi constituat, qui eas lectas reddat, aut non reddat, prout in Domino magis expedire iudicabit, sibiq; referat, si quid inuenerit, quod tanti momenti sit, vt de eo Superior monẽdus videatur: res autem vanas, aut quæ alia ratione offendere possint, neminem scribere permittat: nec sigillum quemquam habere sinat sine Prouincialis facultate. *in Ex. c. 4. §. 6. & pa. 3. c. 1. lit. B.*

36 Non sint in Collegio arma, nec instrumẽta musica, nec libri lasciui, aut vani; nec nouæ vllæ recreationes introducãtur. *pa. 3. c. 1. §. 14. & lit. M.*

De literarum studiis. CAP. IIII.

37 NEminem ad inchoanda studia admittat, nec eos, q̃ ad illa ex Pro- *p. 4. c. 5. §. 2. & c. 13. §. 4.*

poris, vel recreandi animi gratia mittere poterit: In reliquis autem ſtudiorum intermiſſionibus ſequatur ordinem à Generali, vel Prouinciali conſtitutum.

41 Etſi præceptorem publicum in ſcholis inſtituere non poteſt abſq; Prouincialis facultate, ad tempus tamen neceſſitatis gratia id facere poterit. *Pa. 4. c. 6. li. F.*

42 In actibus promouendorum ad gradus literarios (ad quos noſtri ſine facultate Generalis promoueri non poſſunt) ſi qua in re alicuius momenti diſpenſatione opus eſſet, Prouincialem admoneat. *par. 4. c. 6. §. 17. & c. 15. §. 4.*

43 Conſtitutiones, ſiue regulæ, quæ ad Scholaſticos Societatis pertinent, publice in refectorio bis, aut ter ſingulis annis legantur. *Par. 4. c. 10. lit. L. & cã. 16. cong. 2.*

44 Sub finem ſtudiorum cuiuſq;, ſuarũ eſſe partium Rector intelligat, auditis cõſultoribus Prouincialem de vniuſcuiuſq; talento admonere; & quantum ſinguli profecerint, referre, * & num aliqui ad ſacros ordines promouendi ſint, * aut in Confeſſarios, aut Concionatores, aut Lectores eligendi, proponere. *Pa. 4. c. 9. §. 3.* ** Ibidem c. 6. lit. C. & c. 8. §. 2.* ** Par. 7. c. 4. §. 5.*

De ordine domeſtico.

CAP. V.

45 QVotidie poſt orationem matutinam fiat ſacrum, cui interſint

omnes, qui sacerdotes non sunt; nisi aliq-bus propter peculiares causas aliud tempus ad sacrum audiendum concessum sit.

In Ex. c. 4 §. 25. & p. 3. c. 1. §. 11. 46 Quando nostri ad sacram communionem accessuri sunt, præsertim diebus Dominicis, curet, vt in Ecclesia (si commode fieri potest) id faciant, separati tamen ab externis, quantum locus feret.

47 Tempore orationi, & reliquis exercitiis assignato, sit aliquis, q obseruet, nũ omnes in iis vacent, quod etiam Ministri & ipsemet Rector aliquando faciat.

Par. 3. c. 1. §. 16. & p. 4. c. 10. §. 7. 48 Syndicum domi constituat, vbi Ministri, aut Subministri opera ad id non vteretur, cuius officiũ erit obseruare in omnibus, quod ad honestatem, & decentiam externam pertinet, Ecclesiam & domum in locis publicis perlustrando, & si quid quod non conueniat, annotauerit, Superiori referendo. * Præter hunc alios particulares Syndicos in classibus singulis habeat, qui, quantum fieri poterit, ex prudentioribus, & maturioribus deligantur.

** Ibidem 17. §. 7.*

Par. 3. c. 2. §. 4. 49 Omnes, præter illos, quos ipse iudicauerit excipiendos, horæ quadrantem ante prandium, vel cœnam, corporis exercitationi tribuant.

50 A posteriore prandii signo ad cœnã, octo vt minimum horæ intersint: aliquid vero ampli' vsq; ad refectiunculã vespertinam

tinam diebus veneris, & ieiuniorum, iuxta morem regionis; * à tempore autem, quo se nostri cubitum receperunt vsq; ad signum, quo excitantur, septem. Par.3.c.2. lit.E.

51 Benedictio, & gratiarum actio in refectorio iuxta vsum breuiarii Romani in prima mensa fiant: in secunda vero, & priuata, retineri possũt antiqua benedictio, & gratiarum actio, quæ ab singulis submisse & stando fieri debent. Can.6. Cong.1.

52 In mensa Sacerdotes præcedant alios ad eum gradum non promotos; sed nec inter Sacerdotes, nec inter eos, qui Sacerdotes non sunt, vllus ordo cõstituatur. Can.30. Cong.1.

53 Si aliqua de causa Rector primæ mẽsæ adesse non poterit, curet, vt minister adsit.

54 Dominicis diebus, & festis, si cõmode fieri potest, & aliis etiam, si Superiori videatur, sint aliqui ꝓ multitudine Scholarium à Superiore delecti, qui inter cœnandum pro lectione concionem habeãt, quibus conueniens aliquod tempus eodẽ die ad se parandum, pro Superioris arbitrio dandum erit. Par.3.c.2. §.5.& c.1. & in Ex. c.4.§.25.

55 A prandio & à cœna hora vna: diebus autem veneris post collationem vespertinam dimidia recreationi religiose impẽdatur, idque in vno loco, si commode fieri poterit: sed neque extra huiusmodi horas labores nimium continuari sine Par.3.c.1. lit.D.

aliqua conuenienti relaxatione ſinat.

par.3.c.1. §.21. 56 Scholaſtici omnes, vbi aliqua fuerit eorum copia, pro more Societatis (niſi quis eximendus videretur) diebus ſaltem Dominicis ad finẽ recreationis poſtprandium in tonis, ſeu ratione concionandi exerceantur, de iis crebro tractantes, quæ ad ſui abnegationem, & in virtutibus profectum, & fraternam charitatem ſpectant.

De iis, quæ pertinent, ad res temporales.

CAP. VI.

par.4.c.2. §.5.&par. 9.c.3.§.4. & lit.C. 57 Singulis menſibus à Procuratore rationem accepti, & expenſi præſente Miniſtro exigat, vt totius Domus adminiſtrationis ratio ipſi conſtet, eamq; reddere poſſit cui, & quando per Superiorem conſtituetur: caueat autem, ne Collegium ære alieno grauetur.

pa.3.c.2. §.3. 58 In iis, quæ ad victum, veſtitum, & habitationem, & alia corpori neceſſaria pertinẽt, curet; vt quamuis ſit, in quo probetur virtus, & ſui ipſius abnegatio, non deſit tamen, quo ſuſtentetur natura, habita conuenienti ratione perſonarum in Domino. * Cum Scholaſticis vero in iis, quæ ad veſtitum attinent, magis quã cum iis, qui probantur, exterioris decentiæ ratio habeatur.

*p.3.c.2. lit.C.

59 Ægro-

59 Ægrotorum cura habeatur magna, & obseruetur diligenter tam in victus ratione, quam in cæteris, quod Medicus præscripserit. par.3.c.2. lit.G.

60 Si cui particulari quidpiam ab externo aliquo mittatur, id in communem vsum accipiatur, ac dispensetur.

61 * Caueat, ne qua Domus Professorum, aut aliquis eorum, vel Coadiutorum formatorum redditibus Collegii sui, prçterquam in rebus minimis vtatur, nisi is, eidem Collegio necessarius sit, aut conueniens, vt in eo commoretur. * In Ex.c. 1. §.4. & pa.4.c.2. lit.F.& p. 6.c.2.§.3.

62 Lites forenses fugiat, nec vllem inconsulto Prouinciali intentet, nec intentæ respondeat, nisi cogatur. Can.26. Cong.2.

63 Si bona alicuius ex nostris distribuenda essent, si ineundi contractus, si fabrica alicuius momenti, & expensæ extraordinariæ faciendæ, aut si bona offerantur Collegio cum aliqua obligatione, rem ad Prouincialem deferat. pa.3.c.1.§. 7.& 9.& cā.3 cong. 2.

64. Depositum pecuniæ nullum prorsus admittat; aliarum verò rerum non nisi cautissimè, dummodo sint eorum, quibus multum debeamus, aut alioqui id officii sine magna offensione, denegari nōpossit.

65 Neminem ex nostris in causis ciuilibus, nedum criminalibus examinari (nisi qui ad peccatum obligare potest, compelleret) permittat absque licentia, quam par.6.c.3. §..

minime dabit, nisi in causis, quæ ad religionem catholicam pertinent, aut alioqui piæ sint, & ita vni faueant, vt non in alterius detrimentum cedant,

De auxilio animarum, communicatione cũ externis, & gratitudine erga fundatores, & benefactores.

CAP. VII.

par. 4. c. 1. §. 3 & p. 7. c. 4 §. 6 & 7. 66 DEt operam, vt à nostris ministeria Societatis iuxta Prouincialis præscriptum, & cuiusque talentum exerceantur non solum in nostra, sed etiam in aliis Ecclesiis, carcerib. & aliis locis, quantum cõmode fieri poterit, * nominatimque ministerium doctrinæ Christianæ cõmendatum habeat.

* Can. 18. Co gre. 1. & can. 20. congr. 2.

Par. 4. c. 8. §. 5 & p. 4 c. 4 §. 8. 67 Curet, vt nostri in spiritualibus exercitiis tradendis accuratè exerceantur, postquam ea in se fuerint experti; nullus tamen deberet ea tradere, nisi prudentia, ac rerum spiritualium vsu satis probatus esset.

Par. 6. c. 3. §. 5. 68 Non permittat, vt nostri curam mulierum religiosarum suscipiant, & aliarũ quarumcunq;, vt ordinariè illarum confessiones audiant, vel ipsas regant; quamuis nihil repugnet aliquando apud eas cõcionari, semel aut vnius Monasterii cõfessiones speciales ob causas audire; quod tamen

men non fiet, nisi postulent ii, qui eis præsunt.

69 Etsi proprium Rectoris officium est, Collegium sibi commissum diligenter, ac fideliter gubernare, neq; is propter aliud quicquam huic muneri deesse debet; si quando tamen per officii sui occupationes licebit, & concionari, & confessiones audire, & alia Societatis ministeria exercere poterit. Pa. 9. c. 6. §. 1.

70 Mulieres inuisere, aut ad eas scribere, nisi in necessitate, aut cum spe magni fructus, nostros non sinat, nec hoc quidē permittat, nisi viris valde probatis & prudentibus.

71 Non permittat fœminas Collegium nostrum ingredi. Part. 3. c. 1. §. 14.

72 Curet, ne primarios viros inuisere nostri consuescant, nisi sancto studio piorum operum ducerentur, vel quando intima beneuolentia in Domino coniuncti essent. Pa. 6. c. 2. §. 9.

73 Non sinat offerri munuscula, quæ magnatibus ad res maiores obtinendas, offerri solent. par. 6. c. 2. §. 9.

74 Non permittat, vt nostri cibū capiant apud externos, aut ab eis, cum ægrotant, visitentur, nisi causa non leuis momenti ad id concedendum moueret; quā eandem esse oportebit, si quando externus aliquis ad mensam, præsertim refectorii, inuitandus videretur. E 4

Pa.4 c.10. 1i.C.&p. 9,lit. B. 75 Amicos conseruare, & eos, qui male erga nos affecti sunt, præcipuè si homines sint non vulgaris auctoritatis, orationib. & rationibus conuenientibus in amicitiam reuocare, vel saltem, ne aduersarii sint, efficere studeat.

Pa.4.c.1. 76 Obseruet, quæ erga fundatores, & benefactores, tam viuos quam mortuos obseruanda sunt, eisq; gratitudinem exhibeat: & aliis obligationib. si quas Collegium habet, satisfieri curet.

De iis, qui admitti petunt, ad Collegium diuertunt, aut foras mittuntur. CAP. VIII.

77 IN Societatem neminem admittat, nisi à Generali, vel Prouinciali id ipsi com mittatur, * sed de iis, qui admitti petunt, ad Prouincialem referat, vel scribat, quales illi sint, & quibus donis Dei præditi.

*par.1.c.1. §. 2.

part.1.c 1. lit. A. 78 Si is, qui admitti petit, ad institutum Societatis valde idoneus videbitur, & necessitas vrgeret, poterit eum tanquam hospitem Domi recipere, donec responsum à Prouinciali accipiat, vel ad eundem mittere, si expedire iudicauerit.

Par.2.c.4 §.1.& lit. A. 79 Recedentem sine licentia ab alio loco Societatis, vel ab ea dimissum nõ admittat, sed si expedire videretur, ad Prouincialem de eo scribat, & eius ordinationem

onem expectet, illo domi vt hospite, vel in alio pio loco, si videbitur, detento.

80 Charitatem magnam exhibeat erga alios de Societate per Collegium transeuntes, eosque amanter hospitio excipiat, *ac meminerit se aliquo viatico, aut eleemosyna eos, si indigerent, iuuare posse: curet item diligenter dirigere ac iuuare expeditiones hospitum, qui negotiorum causa domi versantur. *par. 4. c. 2. lit. F. & p. 6. c. 2. lit. D.

81 Externi ne accipiantur hospitio, vt domi pernoctent, nisi ii sint, quibus multum debeatur, aut id officii sine magna offensione prætermitti non possit: qua in re habeatur præcipua ratio religiosorum cum necessitatis causa ad nos diuertunt.

82 Cum quis domo egredietur, det ei socium conuenientem: si quando autem aliquis solus foras mittitur, is sit, cui meritò possit confidere. part. 3. c. 1. § 4.

83 Neminem ex suo Collegio in alium locum mittat sine literis patentibus. par 7. c. 2. lit. M.

84 Si quis experimento comperiretur ferre non posse Collegii cælum, & malè habere continenter cerneretur, vel alia ratione videretur mutandus, Prouincialem admoneat, an aliô mitti debeat. par. 3. c. 2. lit. G.

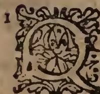
85 Profecturi ad alia loca, ea, quam *sottanam* vocant, & aliis interioribus indumentis, quibus vtuntur, priuari non de-

bent, nisi fortè ratio temporis, aut alio qui charitas suaderet, melioribus esse commutanda. Reliqua vero omnia, quæ ad iter necessaria erunt, magna charitatis significatione ab eo loco, vnde mittuntur subministrentur, sumptibus tamen eorum, quorum erit expensas itineris soluere. ***

REGVLÆ EXAMINATORIS.

Quæ in Examinatore requirantur, & quid præstare debeat.

CAPVT I.

Par. 1. c. 1. §. 4. 1
VI examinat eos, qui Societatem ingredi petunt, habeat oportet cognitionem rerum eiusdem Societatis, ac zelum boni progressus ipsius, vt nulla ratione dimoueri ab eo possit, quod magis in Domino conuenire iudicauerit.

Part. 1. c. 1. lit. C. 2 Moderatus admodum sit in admittẽdi desiderio; nam vt par est solicite cooperari vocationi diuinæ, vt augeatur in Societate numerus operariorum vineæ Christi; ita diligenter curãdum est, ne quis admit-

mittatur, nisi qui illis Dei donis prædi-
tus sit, quæ ad ipsius gloriam hoc institu-
tum exigit.

3 Quando aliquis Societatem ingredi petit, primus ipse aget cum eo, vt intelligat quę sint eius dotes, & vocatio: *si quis autem clare deprehenderetur ineptus ad institutum Societatis, Superiori significet, & accepta ab eo facultate, illum consilio, & si quid aliud charitas suggerit, adiutum, statim dimittat: *alios vero ad eos mittat, qui à Superiore designati fuerint, vt cum illis colloquantur. par. 1. c. 2. §. 3. * Ibidem c. 4. §. 2. * Eadem c. 4. lit. D.

4 Postquam omnes designati, eum, qui admitti desiderat, allocuti fuerint, curet examinator, vt à Superiore vocentur, & referant, quid de eo sentiant: Superior autem, quid facto opus sit, constituet.

5 Si ille, qui ingredi cupit, nulli fuerit domi satis notus, intellecto eius nomine, & eorum, quibus cognitus est, extra domum inquiri poterit, cuiusmodi homo ille sit; iuuabit etiam ad hoc ipsum, si ad sacramenta in Ecclesia nostra frequenter accedat. * Quod si adhuc de eo dubitaretur, non parum confert, si in spiritualibus exercitiis constituatur: quibus peractis, si res nondum constaret, intelligat à Superiore vtrum differendum responsum, aut omnino dimittendus sit. par. 1. c. 4. lit. D. *ib. §. 3. & lit. G.

Breue examen, quo vti debet cum iis qui ingredi petunt.

CAP. II.

In Ex. c. 2. & p. 1. c. 3.

6 IN primis qui admitti vult, interrogetur decenter de quinque impedimentis essentialibus, prudenter tamen, vt ea impedimenta esse, quæ à Societate excludunt, ille non intelligat, ne verum occultandi occasionem accipiat.

In Ex. c. 2. §. 7.

7 Si aliquod ex iis impedimẽtis in quoquam detegeretur, non est quod vlterius procedatur, sed quoad fieri poterit, cum consolatione dimittatur; si tamen in eo dona aliqua Dei illustriora cernerentur, prius oporteret rem omnem cum Superiore conferre.

In Ex. c. 3. §. 13.

8 Si nullum tale impedimentum esset, vlterius interrogetur, an omnino decreuit seculum relinquere, quibus de causis, aut quomodo desideria hæc ei in mentem venerint, & quam dudum ea habuerit, an in hac animi sententia remissior aliquando factus fuerit, & quatenus.

In Ex. c. 3. §. 14.

9 A quo tempore deliberauerit Societatem ingredi, & quid ipsum impulerit, vt hoc potius quam aliud institutum amplecteretur. An à quoquam, præsertim è nostris, primũ ad id motus fuerit. Num deliberatum habeat animi propositum viuendi & moriendi in Domino in hac

Societate. Et an fuerit in eam alias admissus, & quare sit egressus.

10 Num habeat æs alienum, aut alias obligationes. * Num morbum aliquem occultum, vel manifestum, & an hæreditarium, vel defectum in aliqua sui parte patiatur. *In Ex. c. 3. § 6.* *Ibidem § 8.*

11 Interrogetur de ætate, Patria,* Parentibus, & eorum conditione, an rerum temporalium penuria premantur, & an ea causa, vel quacunque alia necessario ipsius opera indigeant, aut probabiliter indigere possint. *In Ex. c. 1. §. 1.* *Ib. §. 2.*

12 An sit ex legitimo matrimonio, num à progenitoribus iam olim Christianis, an à modernis, vel hæreticis descendat. An aliquis ex eius progenitoribus notat' fuerit, vel declaratus ob aliquem errorem contra nostram Christianam, & Catholicam religionem. *In Ex c. 3. §. 2.*

13 Si literis præditus est, interrogetur, vbi eis operam dederit, quantum profecerit: Ingenii autem & iudicii specimen ex sermone, & aliis coniicere licebit. *In Ex. c. 5. §. 1.*

14 Si Coadiutor est futurus, petatur de ætate, ac viribus; an omnino sorte Marthæ contentus futurus sit, & num aliquam artem nouerit; & obseruetur, an ad virtutem, & deuotionem propensus sit. *Part. 1. c. 2. §. 2. & 3.*

15 Tandem curandum est, vt qui ad-

Par.1. c.4 §.5. mitti desiderant, summam nostri instituti, probationesq;, ac difficultates, quæ in eo sunt, bene intelligant: De iis verò, quæ hic interrogantur, aut de instituto explicanda dicuntur, plura, aut pauciora iuxta personarum qualitatem, & cognitionem inquiri, & explicari poterunt.

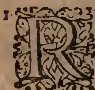
16 Reliqua, quæ ad officium Examinatoris pertinent, si quando cum iis qui in prima probatione sunt, vel aliis nostris illi obeunda erunt, petat ex officio Magistri Nouitiorum.

17 Cæteri verò à Superiore designati, vt cum illis colloquãtur, qui admitti petunt, iisdem ferè interrogationibus vtentur, exceptis iis, quę interrogato ruborem inijcere possunt.

REGV-

REGVLÆ MAGISTRI NOVITIORVM.

De iis, quæ ad eius personam, & instructionem pertinent. CAP. I.

1

Em esse magni momenti sibi commissam intelligat, quandoquidem ex prima Nouitiorum institutione, pendet maiori ex parte eorundem profectus, & spes nostræ Societatis in Domino, curetque vt in dies per studium propriæ perfectionis, instrumētum aptius ad eos iuuandos reddatur. *Part. 3 c. 1 §. 12.*

2 Amabilem se præstet, & vitæ integritate, ac discretione ita se gerat, vt omnes, qui in probatione sunt, ad eum in suis tētationibus confidenter confugiant, eiq; seipsos confidenter aperiant, & ab eo cōsolationem & auxilium in omnibus in Domino sperent.

3 In Domibus probationis separatis præter has regulas officij sui, habeat etiā regulas, & omnes facultates aliorum Rectorum, exceptis iis, quæ Nouitiatui non conueniunt.

4 Habeat socium Sacerdotem fidelem & in in rebus spiritualibus exercitatum à Prounciali designatum, qui in iis, quæ

in Nouitiatu agenda sunt, sit eius Coadiutor. Habeat etiam aliquem fratrem ex antiquioribus in virtute probatum, & prudentem, qui iuxta ordinem obedientiæ, significet vnicuique exercitia exteriora, in quibus occupandi sint, & manu ducat illos, cum opus est, ad illa facienda.

5 In Domo probationis coniuncta Domui Professorum vel Collegio, habitatione tamen distincta, Magister Nouitiorum erit subordinatus Præposito, vel Rectori; non tamen erit sub obedientia Ministri, sicut nec ei⁹ socius: in ea autem Domo vel Collegio cœnatio sit communis, mensa aliqua Nouitiis & eorum Magistro designata.

6 Hic Magister Nouitiorum pœnitentias in Nouitiatu tantum suis Nouitiis imponere poterit, extra verò, non nisi consulto Superiore.

7 Habeat hic idem Magister Nouitiorum potestatem ordinariam absoluendi à casibus reseruatis Nouitios, qui sub ipsius cura degunt, nisi eius Superiori hæc facultas aliqua de causa restringenda videretur.

8 Versatum esse oportebit in lectione librorum spiritualium, vt deceptiones, quæ in spirituali vita accidunt, non tantũ experimẽto, sed etiam lectione intelligat. Quibus autem vtiliter ipse vti poterit, ii

erè

ferè ſunt, qui in ſubiecto catalogo numerantur. Nouitiis verò eos tantum legendos tradet, qui noſtro inſtituto conueniunt, ne quid ab eo alienum hauriant, aut quacumque ratione quicquam detrimenti capiant.

LIBRI AD VSVM MAGISTRI Nouitiorum accommodati.

Baſilii Aſcetica, & Regulæ.
Gregorii Moralia.
Auguſtini Confeſſiones, & Meditationes.
Bernardus.
Bonauenturę Opuſcula.
Caſſianus.
Homilię Dorothei, Macharii, Cæſaſarii Arelatenſis Epiſcopi.
Opuſcula Ephrem, Nili, Eſaiæ Abbatis.
Diadocus.
Vgo de S. Victore de Clauſtro animæ.
Ricardus de S. Victore.
Vmbertus de eruditione Religioſorum.
Innocentius de cōtemptu mundi.
Thomas de Kempis de imitatione Chriſti, & alia eius opuſcula.
Vincentii tractatus de vita ſpirituali.
Ludouici Bloſii opera.
Dionyſii Carthuſiani opuſcula.
Albertus Magnus de Virtutibus.
Epiſtolę Catherinę Senenſis.
Landulphus de vita Chriſti.

HISTORICI.

Gregorii Dialogi.

Gregorius Turonẽsis De gloria Cõfessorum, & vita S. Martini.
Eusebii historia Ecclesiastica.
Seuerus Sulpitius de vita S. Martini.
Vitæ patrũ selectæ.
Vitę SS. Lipomani, & Surii.
Petrus Damianus.
Petrus Cluniacensis de miraculis.
Literæ Indicæ.
Vita Patris N. Ignatii, & alii similes ad Nouitiorum vtilitatem accõmodati: èx quib. desumet aliquos pro illorum vsu.

De prima probatione.

CAP. II.

In Ex. c. I. §. 13. & p. II. c. 4. §. 1.
9 POstquam in Domino statuetur, ad probationem aliquem admittendum esse in domo, vel habitatione separata primæ probationis; hospitum more duodecim dies, vel vsq; ad viginti & amplius, prout Superiori videbitur, diuersetur; vt eo tempore de iis, quæ pertinent ad Societatem, ipse certior reddatur, & Societas eundem plenius in Domino cognoscat.

Par. I. c. 4. §. 4.
10 Postridie ei declarabitur, quomodo in eo loco se gerere debeat, ac nominatim ne verbo, aut scripto (nisi Superiori aliqua de causa non leuis momenti aliud videretur) cum externis, vel domesticis agat, prætërquam cum iis, quos ad id Superior designauerit.

Par. I. c. I. lit. D.
11 Librum completum examinis absq; decla-

declarationibus, Latina lingua pro iis, qui eam intelligunt, & vulgari pro aliis habeat, nec non & eisdem linguis Summarium Constitutionum, & Regulas cómunes habere debet.

12 Elapsis duobus aut tribus diebus examinari accuratius incipiat, & relinquatur ei scriptum prædictum examen, vt solus id maturius consideret, nisi in aliquo particulari aliud examen breuius proponendum esse Superior iudicauerit. *in Ex. c. 1. §. 13. & lit. A. & p. 1. c. 4. §. 5.*

13 Postea literæ Apostolicæ Iulii III. anno 1550. & Summarium Constitutionũ, & Regulæ communes eidem ostendantur, & relinquantur, vt omnia per otium magis consideret: iis verò, qui literas Apostolicas Latinas non intelligerent, satis esset earum summam declarare. *in ex. c. 1. §. 13. & pa. 1. c. 4. §. 5.*

14 Ordo examinandi esse debet, in primis proponere, ac prosequi, quæ quatuor primis capitibus examinis continentur: deinde ea, quæ speciatim ad literatos pertinent, vel Coadiutores, vel Scholares, aut indifferentes: quamuis autem omnibus integrum examen relinquatur, non sunt tamen omnes particulariter examinandi, nisi de iis, quæ ad vtrumq; pertinent, & si quid alicuius momenti occurrerit, quod Superiorem scire oporteat, scripto notabit. *in Ex. c. 1. lit. B.*

15 In his omnibus proponendis, & de-

clarandis paulatim procedatur, vt qui examinantur, res omnes nostri instituti, iuxta ipsorum gradum bene percipiant, ad suam maiorem satisfactionem, & stabilitatem.; & illa præsertim sunt magis explicanda, quæ postea aliquam difficultatem afferre possent, vt de animi promptitudine ad seruiendum Deo vbique, & in re quauis, de manifestatione suorum defectuum iuxta Constitutiones, de indifferentia ad gradus Societatis in Scholaribus, & literatis, & de manifestatione conscientiæ, statutis temporibus.

Decr. 71. Cong. 4. 16 Si quis ad studia maiorem propensionem quam par esset, & minorem indifferentiam, quam ad alia ministeria Societatis præ se ferret, & videretur nihilominus ad ea minus aptus, non tantum proponatur ei scriptum examen, vt reliquis, sed & §. 2. cap. 7. accuratè illi explicetur, interrogeturque an patienter se dimitti sinet à Societate, dummodo ab omni voto ac promissione liber maneat.

In Ex. c. 3. §. 1. & lit. A. & c. 2. lit. A. 17 Admoneatur, vt verè omnino, ac sincere respõdeat: nã aliter multa grauia incõmoda inde oriri possent; & nihilominus admonere Confessarium oportet, vt si quis verè non respondisset, eius de ea re conscientiam stimulet.

In Ex. c. 3. § 1. 18 Si quid erit in interrogationibus, quod

quod secretum requirat, id obseruabitur, vt par est, & interrogato placuerit: * declaretur tamen ei, quod iuxta Constitutiones licebit rem omnem Superiori manifestare. *Ibid. c. 4. §. 8.

19 Promittat relicturũ se omnia bona sua post vnum annum ab ingressu, quandocunque iniunctum à Superiore ei fuerit: & declaretur, quod actus huius promissionis, nec votum est, nec solum propositum, sed promissio simplex, illa conditione affecta, si ipse perseuerauerit, & Superior ei iniunxerit. *In Ex. c. 4. §. 2. & Can. 1. Congr. 5.*

20 Hoc tempore primæ probationis per quinque vel sex dies accuratè informentur prædicto modo de iis, quæ ad institutum, & ad ipsos pertinent, & lectione alicuius pii libelli, qualis esset de imitatione Christi, subinde recreentur. *Par. 1. c. 4. §. 1. & Dec. 78. Cong. 4.*

21 Coadiutores verò temporales, qui legere non didicerunt, aut qui minus ad hæc tractanda idonei videbuntur, quamuis in propria vocatione iuxta ipsorum captum, plenè instituendi sunt; poterunt tamen hoc tempore aliquo exercitio corporali, aut labore manuum, iudicio Superiorum occupari, seiuncti tamen ab aliis.

22 * Deinde qui literis operam dederunt, de singulis facultatibus, in quibus versati sunt, singulas prælegant lectiones ** In Ex. c. 5. §. 6. & p. 1. c. 4. § 5. & decr. 78. Congr. 4.*

coram eis, quià Superiore ad eorum talentum cognoſcẽdum in doctrina, & proponendi modo ſunt conſtituti, & poſtea exhortationem vnam quiſq; faciat.

Decr.78, Cong.4. 23 Tum ſi quis, antequam fuerit in Societatẽ admiſſus, ſpiritualia exercitia nõ fecerit, hoc primum experimentum (vt ſequenti capite, vbi de experimentis agitur, mox dicetur) iuxta 4.c.Exa. §.10. aggrediatur, & iuxta exercitia ſuo tempore generaliter confiteatur, niſi ante ingreſſum, fuerit alicui de Societate, generaliter confeſſus: tunc enim ſatis erit, ſi ab eo tempore generalem confeſſionem incipiat: & eodem tempore conſcientiam ſuã Superiori, aut ei, quem Superior deſignauerit, aperiat, iuxta Pa. 1. Conſt. c.4.§.6. & ſi ab aliqua cenſura virtute noſtrorũ priuilegiorum abſolutus fuerit, admoneatur: quod ſi nõ perſeuerauerit, in eandem reincidet. Declaretur etiam illi, ſi qua vota cum adhuc eſſet in ſeculo emiſit (præterquam religionis determinatæ) in noſtra Societate, tam diu ſuſpenſa eſſe, dum ipſe in Societate manſerit: quod ſi receſſerit, eadem obligatione teneri, qua ante ingreſſum tenebatur. Expleto autem tẽpore huius experimenti, ſanctiſs. Euchariſtiæ Sacramentum accipiet, & communem domum habitationis ingrediatur, vbi cum aliis verſari, & in ſecunda proba-

Exa. c. 4. §.41.

Exa. c. 4. §. 36.

Can. 22. Congr.2.

Par.1.c.4. §.6.

tione

tione diutius exerceri Nouitii solent.

24 Si vel cuiusquam valetudo, vel aliqua temporis aut personæ ratio persuaserit, non esse tam diu hæc mentalia exercitia continuanda, antequam exercitia aggrediatur, per quatuor vel quinq; dies vacare, & separatim recreari poterit; vel si Magistro Nouitiorum videretur, facta confessione generali; & peractis exercitiis primæ hebdomadæ. Sed quando hæc relaxatio longius ob valetudinem aut aliam rationem protrahenda Magistro Nouitiorum visa fuerit, poterit sumpta Eucharistia etiã ad cõmunẽ conuictũ admitti; & vbi firmior fuerit, sua exercitia peraget. *Decr. 78 Cong. 4.* *in Ex. c. 4. §. 4. & p. 1. c. 4. §. 6.*

25 Si Superior iudicauerit eũ domi retinendũ, curet, vt in libro ad id designato, quem penes se Procurator habere debet, scribatur quicquid vnusquisq; domũ attulerit, cũ subscriptione eius qui examinatus est; & vt hęc alicubi separatim asseruentur, quousq; biennio expleto consueta vota emiserit.

26 In alio libro, quem apud se habebit, notabit diem & annum ingressus vniuscuiusq;, incipiendo à die, quo primum probationem intrauit, & nomen, & patriam, & quod contentus sit obseruare omnia ei proposita. Quando verò aliqui in Coadiutores temporales, & indifferẽtes admittẽtur, speciatim in scripto declaretur, quod vt tales examinati, & admissi fuerint; & hæc, qui examinatus est, manu sua subscribat, & si scribere nescit, alius eius nomine scribat. *par. 1. c. 4 §. 6.*

CAPVT III.

De experimentis.

In Ex. c. 4. §. 9. 27 IN primis diligenter curet, vt Nouitii sex illis experimentis, quæ in Cõstitutionibus traduntur serio, & cum desiderato fructu exerceantur, intelligatq; præcipuam Nouitiatus partem in his probationibus positam esse.

In Ex. c. 4. §. 10. & p. 3. §. 1. §. 10. 28 Exercitia spiritualia primum singulis, eo quo procedunt ordine præscripto tempore atque exactè tradantur, secundum vniuscuiusque dispositionem, & captum, iuxta Regulas libri Exercitiorũ: prætermissis tamen his, quę ad electiones spectant; vt inde, præter alia, certam, ac nostro instituto consentaneam, mente, & voce, orandi rationem habeant, quam in posterum seruare debeant.

In Ex. c. 4. §. 11. 29 Quoad secundum experimentum, quo hospitalibus per mensem seruire debent, videbit ipse quid magis expediat, an nostros ibidẽ cibũ capere, & dormire, an verò per aliquot horas quotidiè ministerium ægris impendere.

30 In hac probatione aduertat, ne nostri nimio feruore suæ valetudini noceãt, aut periculo contagionis alicuius morbi se exponant: admonebitque, ne ingrediantur partem illam Xenodochii, vbi mulieres habitare solent.

31 Mense

31 Mense alio ad peregrinandum sine pecunia mittantur, ostiatim pro Christi amore mendicando, vt ad incommoditatem comedendi, & dormiendi assuescant, & vt omni spe abiecta, quam in pecuniis, & rebus aliis creatis possent constituere, eam integre, & vera cum fiducia in Domino constituant. *In Ex. c. 4. §. 12.*

32 Aduertendum, ne imbecilles, aut teneriorις ætatis his peregrinationibus notabile detrimentũ patiantur, ne fiant asperiore hyeme, aut feruentiore æstate; illisque regulas Peregrinorum, literas patentes, & cum opus erit, particularem etiam instructionem tradet, * & ab vltimo loco ad quem perueniunt, testimonium à Superiore Domus, vel Collegii Societatis, si ibi fuerit, vel ab alio fide digno secũ ferant, quod suam deuotionem secuti sine vlla cuiusque querela eo peruenerint: & in secundo, quinto, & sexto experimento, * iuxta Constitutiones idem seruetur. ** In Ex. c. 4. §. 20.* ** Ibidem §. 19. & 22.*

33 In quarto experimento, quo in officiis abiectis exercentur, aduertat, ne nimia corporis fatigatione, spiritus obruatur; & à Scholasticis fiat potius ad propriam cuiusque abnegationem, & humiliationem, quam pro domestica aliqua necessitate. Dum autem hæc probatio fit in Domo probationis, vacabit qui ita probatur, ab aliis exercitiis aliorum Noui- *In Ex. c. 4. §. 13.*

tiorum exceptis conferentiis, & exhortatione ordinaria.

In Ex. c. 4. §. 16. 34 Cum hæc probatio non fit in Domo probationis, sed in Domibus professis, aut collegiis, sit aliquis, qui Nouitiorum peculiarem curam gerat, vbi in recreatione separati sint, * adiunctis aliis, à quibus in Domino adiuuari possint.

* Par. 3. c. 1. lit. D.

In Ex. c. 4. §. 14. 35 In docenda doctrina Christiana pueros, ac personas rudes, publice vel priuatim, prout occasio se obtulerit, & in Domino ei commodius visum fuerit, tãquam in propria nostri instituti Nouitios exercendos curabit, habita personarum ratione.

In Ex. c. 4. §. 15. 36 In confessionibus audiendis, & prędicatione Diuini verbi domi, aut foris, circa finem primi anni probentur, qui ad huiusmodi ministeria idonei inueniētur, & bonæ ædificationis specimen iam dederint, eo tamen modo, ne tanquam operarii ordinarii ad ministeria hæc exercenda exponantur, sed breui tempore, & ad probationem.

37 Tametsi exercitia spiritualia exactè omnib. in principio tradenda sunt; quoad reliqua tamen experimenta, si quod eorũ permutandum, aut multum moderandũ iudicaret, id ne faciat inconsulto Prouinciali: quamquam anteponere, aut postponere ipse ea poterit. ꝓ ratione personarũ, temporum, aut locorũ.

38 Ad-

38 Aduertat, vt hæ probationes inter se debitis spatiis distinguantur, ita, vt Nouitii vna peracta, aliquandiu ad solita exercitia Domus probationis redeant, vt corpore, & spiritu recreati, vberiorem fructũ ex præteritis laboribus colligant, ea tamẽ ratione, * vt intra annum omnes absoluantur. Quod si peculiari aliqua de causa, hæ probationes ad secũdũ annũ differẽdę viderẽtur, prius Prouincialis consulatur. * In Ex. c.4. §. 16.

39 Præter hæc experimenta, alia fieri hoc biennio probationis possunt, & hæc eadem ex parte repeti, quando in Domino ita expedire iudicauerit, & quidem omnia cum maturitate, & prudentia, ædificatione etiam externorum, sunt facienda. In Ex. c. 4. §. 16. & p. 9 c. 5. §. 8. & lit. E.

De institutione & regimine Nouitiorum.

40 NE fiant mortificationes publicæ, nisi ordinariæ, iuxta Cõstitutiones, vt sunt præter solita experimenta, petere ostiatim eleemosynam, comitari Emptorem, ad comportanda ea quæ emuntur, indui vestibus vilioribus, quæ tamen religiosos deceant, & alia id genus, vt in officio Rectoris dicitur.

41 Conuenit, vt qui probantur, vestitus ratione ad mortificationem, & abnegationem sui, & ad mundum eiusq; vanitatẽ sub pedibus conculcandam iuuentur, & id quidem quantum consuetudo, officium, & personarum circumstantiæ pati- par. 3. c. 2. lit. C. & in Ex. c. 3. §. 13. & lit. F.

entur. Diſcretioni autem eius relinquitur, habita ratione ædificationis, an cum eiſdem veſtibus, quas ex ſæculo tulerunt, incedere ſint permittendi, an vero cum aliis eas permutari oporteat.

Par. 3.c.1. §.V. 42 Conferet, vt aliquando occaſionẽ præbeat iis, qui probãtur, exercendi obedientiæ, & paupertatis virtutem, eoſdẽ tentando ad maiorem ipſorum vtilitatẽ ſpiritualem, in hoc tamen menſura, iuxta vniuſcuiuſque vires, obſeruetur.

Pa. 6. c. 3. §. 1. 43 In pœnitentiis, & corporis afflictionibus aduertat, ne nimius huiuſmodi rerum vſus tantopere vires debilitet, vt poſtea ad miniſteria noſtri inſtituti inutiles reddantur: nec contra, tanta in illis ſit relaxatio, vt feruore ſpiritus refrigeſcente, humani ac inferiores affectus incaleſcant.

44 Lectiones fiant de his, quæ ad inſtitutum pertinent, & continentur Literis Apoſtolicis, Regulis, & Conſtitutionibus, præcipuè verò de iis, quæ in examine, & tertia parte habentur, aut de aliis quæ eo referuntur, mutata interdum materia, vt tædium tollatur: modus verò lectionum facilis ſit, & ſimplex, & ad Nouitiorum animos ad inſtituti amorem, & ſolidarum virtutum perfectionẽ promouendos accommodatus.

Par. 3. c. 1. §. 20. 45 Explicetur breui enarratione doctrina

ctrina Christiana, ac modus bene, & cum fructu confitendi, communicandi, Missam audiendi, & eidem decenter ministrandi, orandi itidem, meditandi, & libros denique pios legendi pro captu vniuscuiusque tradatur.

46 Admoneat crebro Nouitios, vt in omnibus rebus Deum quærant, & in suis actibus intentionem puram ad Dei beneplacitum dirigant,* vt familiares cum Deo in spiritualibus deuotionis exercitiis esse curent: & tandem ita sint instructi Nouitii, * vt nihil perfectionis, quod diuina gratia consequi possint in absoluta nostri instituti obseruatione, prætermittant. par. 3. c. 1. §. 26. * Par. 10. §. 2. * Par. 6. c. 1. §. 1.

47 Omnes perspectos habeat, vt magis illis prodesse possit, ad quod iuuabit, cum illis frequenter singularim agere, & rationem ab vnoquoque rerum suarum suauiter exigere: in his autem priuatis colloquiis magnam vtilitatem positam esse sciat.

48 Det operam, vt Nouitii religiosam modestiam præseferant, iuxta Constitutiones, & regulas, quæ de ea conscriptæ sunt, in quibus tempore Nouitiatus diligenter instituendi erunt. Par. 3. c. 1. §. 4.

49 Cognoscat, quem procedendi modum in oratione, & examine seruent; & petat interdum, an contra aliquem defe-

ctū adhibeant examē particulare, & quādo resistunt tētationibus, an propriis remediis vtantur: In acquirēdis virtutibus, quam rationem teneant: & intelligat demum, an in his omnibus præstent ea, quæ ab ipso acceperunt.

par. 3. c. 1. lit. A. 50 Si aliquis solicitetur, vel perturbetur ab hominibus, qui in via spiritus non bene procedunt, & expediat illum in aliū locum transferri, Prouincialem tempestiue moneat.

par. 3. c. 1. lit. D. 51 Si duo in eodem cubiculo habitent, alter eorum eiusmodi sit, vt minime dubitetur, quin alter sit eius societate profecturus, & eandē ob causam inter cubicula, quæ seorsum vnicuique iuniorum assignantur, par est, aliquos maturos ex antiquioribus intermisceri.

par. 3. c. 1. lit. B. 52 Si aliquando permittendum videretur, vt aliquis consanguineos, vel amicos, quos in seculo habebat, alloqueretur, coram aliquo à Superiore ad id designato, id fiat, & breuiter, nisi particulares ob causas aliud statueret Superior totius Domus, vel Collegii.

53 Nouitii non sunt, vt plurimum, assignādi in socios nostris, qui adeunt domos secularium, nec debent habere officia publica, in quibus necessarium sit agere cum par. 3. c. 1. §. 3. & lit. D. externis, vt Emptoris, Ianitoris & Sacristę.

54 Videat, nū aliqui in schedulis, Nouitiis

uitiis aſſignandi ſint, vt cũ eis loqui poſ-
ſint, quorum exemplo, & colloquiis pro-
ficiãt in Domino, & ſi cũ aliis ſine faculta-
te egerint, debitã eis pœnitentiã iniũgat.

55 Admoneat eos, ne vota ante bien- *Par. 3. c. 1.*
nium emittant ſine Superioris facultate, *lit. T.*
quã in primo anno Nouitiatus, ſolus Pro-
uincialis re mature conſiderata dare po-
terit. * Horum aũt, qui hæc vota ſemel a- ** par. 5. c.*
pud ſe ex licentia Superioris, iuxta for- *[illegible] t. G.*
mulã Societatis, emiſerint, memoria in
libro aliquo aſſeruetur, & poſtea tempore ** Ca. 9.*
Nouitiatus, * bis in anno ſtatutis tẽpo- *Cong. 4.*
rib⁹, * ſeorſum ab aliis, qui biẽniũ exple- ** Can. 1.*
uerunt, ipſi ſimul inter ſe illa renouabũt. *Cong. 2.*

56 Diligẽter obſeruare debet in toto
probationis decurſu, an ineptus aliquis,
aut inutilis noſtro inſtituto probabiliter
futurus ſit: in quo maior habẽda eſt ratio
boni cõmunis Societatis ad gloriã Dei,
quã particularis cuiuſq;: quid aũt ſentiat
in hac re, ad minimũ ſexto quoq; menſe
ad Prouincialẽ ſcribat, vt ipſe prouideat.

57 De ſingulis etiã ſub finẽ biennii ad ** In Ex. c.*
eundem ſcribat, vt cũ illius facultate cõ- *1. §. 12. & c.*
ſueta vota Societatis emittãt, * aut diuti⁹ *4. §. 43.*
probẽtur; prius aũt quã vota emittant; * ** Ibidem*
per hebdomadæ ſpatium ſe colligant, & *c. 4. §. 41.*
aliqua exercitia ſpiritualia, præter alia, ** In Ex c.*
quæ præſcripta ſunt, faciant. *4. §. 16.*

58 * Scholaſtici, qui ſtudiis abſolutis ** pars. 5. c. 2. §. 1.*

tertium probationis annum peragunt, in varijs experimentis, & ſpeciatim in nonnullis iam dictis, quamuis illis prius iam perfuncti fuerint, probentur. * Huius autem probationis tempore in ſchola affectus ſe exerceant, & in rebus ſpiritualibus, & corporalibus, quæ ad profectum in humilitate, & abnegatione vniuerſi amoris ſenſualis, voluntatis, & iudicii proprii, & ad maiorem cognitionem, & amorem Dei conferunt, inſiſtant.

*par. 5 c. 2. §. 1.

59 Adhibeat diligentiam, vt Coadiutores temporales in modo orandi iuxta Conſtitutiones inſtruantur, eoſque myſteria Roſarii doceat, & priuatim inſtruat, * vt ad ſuæ vocationis miniſteria afficiantur, & ſorte Marthæ contenti ſint.

*Pa. 4. c. 4. §. 4.

60 Exhortationibus ordinariis omnes interſint. Coadiutores tamẽ temporales, & indifferẽtes non interrogentur in Cõferentiis, niſi cum rerum & perſonarum delectu, nec ad Tonos conueniant: & ii quidem per ſex menſes ad minimum in domo probationis ſint, reliquo autem biennii tempore, ſic ſub cura Magiſtri erunt: vt aliis officiis ad inſtar aliorum Coadiutorum vacare poſſint. & tempus ordinarium orationis Domus, vel Collegii, vbi agent, habeant: experimenta tamen, ad quæ apti fuerint, intra annum abſoluant.

* In Ex. c. 1. §. 6. & & 7. & pa. 1 c. 2. §. 2.

61 Quando

61 Quando erit concio domi, vel in Ecclesia, quam Nouitii sint audituri, eo die à Lectionibus, & Conferentiis, & Tonis liberi erunt.

62 Singulis hebdomadis, die vna à solitis exercitiis vacent, in qua aliquid honestæ recreationis poterunt sumere domi vel foris.

De examine semestri Nouitiorum.

63 Sexto quoque mense per biennium probationis, literas Apostolicas & Regulas vnusquisque videre, & considerare debet, * Et examen, relicto secundo & tertio capite, & aliis, quæ ad gradum suū non pertinent, vt Regula 12. & 13. dictum est, deinde postquam hæc omnia viderit, interrogetur. *In Ex. c. 1. §. 13. & c. 4. §. 4.* ** Par. 1. c. 1. li. D.*

64 An prædictis omnibus contētus sit, an verò aliquid dubii, vel difficultatis circa ea occurrat; quæ experimenta peregerit, & quo modo in illis se habuerit.

65 An vires sibi corporales, & spirituales suppetere sentiat ad labores perferēdos, qui in Societate requiruntur: * num deliberatum habeat animi propositum viuendi; & moriendi in hac Societat IESV Domini nostri. *In Ex. c. 1. §. 4.* ** Ibidem c. 3. §. 14.*

66 Examen hoc factum esse notetur scripto, vt constet. Quod si quid noui occurrat, aut si qua mutatio alicuius momenti accidat, Superiorem certiorem reddat.

In Ex. c. 4. §. 38. 67 Demum qui sic examinatur est, reddet rationem conscientiæ suæ Superiori, **ib. §. 41.* aut ei, quem Superior delegauerit, * & ab vltima cōfessione generali incipiendo generaliter confitebitur Sacerdoti, qui fuerit à Superiore designatus.

De ordine Domus probationis.

CAP. IV.

68 NOuitii manè post pulsum campanæ, dum surgunt, dum se induūt, & lectum decenter operiunt, aliquas orationes ad Deum fundant, aut aliquid in Domino meditentur, & reliquo semihoræ spatio, pia aliqua lectione, aut alia ratione ad orationē se præparare poterūt.

**p. 4. c. 4. §. 3. & 4. & lit. B. & C. & Can. 6. Cong. 4.* 69 * Postea integram horam orationi mentali, aut vocali, vel meditationi dent, iuxta cuiusq; captum, & Magistri Nouitiorum instructionem.

70 Absoluta oratione, media illis cōceditur hora ad lectum, & cubiculū componendum, & ad dispiciendū, quem fructum ex oratione collegerint.

71 Post hæc, Missam deuote, & reuerenter audiant, qua absoluta, * intersint lectioni, seu exhortationi, quæ de rebus spiritualibus bis in hebdomada, per dimidiam horam, illis fiet; reliqua autem dimidia statim repetent audita, & conferēt inter se terni, aut quaterni, sine vlla disputatione, sed cū humilitate, & modestia. *pa. 4. c. 4. §. 3. *par. 3 c. 1. §. 12. & 20.*

72 Seque-

72 Sequenti die, iis de rebus, vt melius ad praxin reducantur, eadem hora fient collationes, hac ratione, vt lectione præcedenti breuiter per vnum, aut plures à Magistro designatos repetita, proponat aliquis, quomodo vincatur talis tentatio, aut difficultas in re proposita, aut vnde oriatur hoc, vel illud impedimentum, & quid remedii possit adhiberi, & alia similia: postquã aũt aliqui dixerint, q̃d sibi occurrat, Magister cõstituet, q̃d tenendũ sit.

73 Reliquo toto tempore vsq; ad examen, quod semper ante prandium fiet, per quartam horæ partem in suis officiis, aut in aliquo exercitio corporali, aut labore manuum à Magistro Nouitiorum præscripto occupabuntur: *aliquid tamen temporis quotidie, præsertim ante prandium, tribuãt Regulis, & Doctrinæ Christianæ, & aliis, quæ iudicio Magistri Nouitiorum cuiq; conuenient, addiscendis, & memoriæ mandandis. pa. 4 cap. §. 3. & 4. *par. 3. c. 1. §. 20.

74 Post examen sequatur prandiũ, quo absoluto horã integrã recreationi dabũt, tam qui in priore, quã qui in posteriore mensa pransi erunt. Tempore autem recreationis, poterunt mutuò colloqui, dũmodo pauciores quã quatuor nõ cõueniant, nisi aliter Magistro videretur. Agent autem de exẽplis vitæ Christi, vel Sanctorum, aut de his, quæ cum ædificatione in par. 3. c. 1. lit. D.

Societate fiunt, aut de re aliqua vtili in Domino.

75 Expleto recreationis tempore, audito campanæ pulsu, sese ad cubicula recipiant, (præter eos, qui in aliquibus officiis occupati erunt) vt aliquid legant, vel scribant, vel quid aliud agant, iuxta Magistri prescriptum.

76 Post finitam horam, omnes cum Magistro conuenient, & pensum aliquod eorum, quæ antea memoriæ mandauerint, reddent. * Postea explicabitur illis bis singulis hebdomadis, per dimidiam horam Doctrina Christiana, deinde eam recitabunt vno stante, & interrogante, & aliis respondentibus vel sese inuicem interrogantibus, & instruantur in modo docendi illam, iuxta morem regionis. Vno verò die cuiusque hebdomadæ, fiant Toni.

Par 3. c. 1 §. 20.

77 His expletis, ad sua officia, vel ad aliquid legendum, aut ad alias occupationes se conferent: * deinde ante vltimam horam, quæ cœnam præcedit, per semihoram orationi vacabunt: ipsam verò horam vltimam, sequẽtem ante cœnam, partim officiis domesticis, partim corporali exercitationi, vel aliis occupationib. quas Magister præscripserit, impendent.

* Dec. 41. Congr. 2. & Can. 12. Cong. 1.

78 Post cænam horam integram recretioni dabunt, reliquo tempore vsque ad

exa-

examen (*quod semper fiet antequam cubitum eant per quartã horæ partem) poterunt aliquid legere, vel alia ratione se ad orationem sequentis diei præparare, vel aliud facere, pro arbitrio Magistri Nouitiorum. *pa.4.c.4 §.3. & 4.

79 Nouitios inter se conuersari non cõuenit: sed silentium inuicem, & cum aliis obseruare, nisi in rebus in quibus loqui necesse sit, excepto recreationis tempore, de quo iam supra dictum est. par.3.c. [illegible] lit.D.

De examine eorum, qui biennio absoluto in Scholasticos approbatos admittuntur.

CAP. V.

80 POstquam quis biennium Nouitiatus, peractis experimentis, expleuerit, & ad interrogationes, quæ sexto quoq; mense fiunt, responderit, antequã vota Scholasticorum emittat, interrogetur. par.4.c.3. §.3.

81 An velit se duci sinere circa ea, quib. studere debet, ac studiorum modum, & tempus iuxta quod Superiori videbitur. in Ex. c.7. §.3.

82 An contentus futurus sit eodem, atque alii, modo in Collegio agere, nullisque priuilegiis, aut prærogatiuis minimũ omnium, qui in eo fuerint anteire, omnẽ sui curam Superiori relinquendo. in Ex. c.7. §.4.

In Ex. c. 7. §. 5. 83 An statuerit omnino apud se, studiis absolutis, ac probationibus peractis, Societatem ad viuendum in ea & moriendum, ingredi in eo gradu, quem Superior constituerit, ad maiorem Dei gloriam.

84 Admoneatur, quod votis post biennium ab ipso emissis non poterit sine facultate Generalis à Societate nostra recedere, nec ad aliam religionem, excepta Carthusiensium, transire, sub pœna excõmunicationis ipso facto incurrenda iuxta Bullam Pii V. Anno 1565. expeditam.

De examine Scholasticorum studiis absolutis.

CAP. VI.

85 Scholástici studiis suis absolútis, statim postquam ad tertium annum probationis peragendum missi fuerint, In Ex. c. 7. §. 7. generatim interrogandi sunt, an firmi in sua deliberatione, & votis, & promissione Deo oblatis, antequam ad studia se conferrent, permaneant; vt eorum status melius cognoscatur, & ipsi magis in Domino iuuari possint.

In Ex. c. 7. §. 8. 86 Interrogentur etiam, & examinentur, particulatim eisdem interrogationibus, & examine, quo sexto quoq; mense, antequã ad studia mitterẽtur, interrogati fuerunt, vt Superioribus eorum memoria

ria renouetur, & mutatio, si aliqua in rebus iam affirmatis accidisset, cognoscatur.

87 Postremo reddent rationem vitæ suę inchoando ab eo tempore, quo eam reddiderunt, quando ad studia missi sunt. *In Ex. c. 4. §. 39.*

REGVLÆ MODESTIÆ.

1 IN conuersatione nostrorũ, illud in vniuersum dici potest, vt in omnibus externis actionibus appareat in nostris modestia, & humilitas coniuncta cum religiosa maturitate: speciatim autem hæc obseruanda erunt. *Par. 3. c. 2. §. 4.*

2 Caput huc illuc leuiter non moueatur, sed cum grauitate, vbi opus erit: & si opus non sit, teneatur rectum cum moderata inflexione in partem anteriorem, ad neutrum latus deflectendo.

3 Oculos demissos vt plurimum teneant; nec immoderatè eos eleuando, nec in hanc, aut illam partem, circumflectendo.

4 Inter loquendum, cum hominibus præsertim alicuius auctoritatis, non defi-

gatur aspectus in eorum vultus, sed potius sub oculos.

5 Rugę in fronte, ac multo magis in naso euitentur; vt serenitas exterius cernatur, quæ interioris sit indicium.

6 Labia nec nimis compressa, nec nimium diducta.

7 Tota facies hilaritatem potius præ se ferat, quam tristitiam, aut alium minus moderatum affectum.

8 Vestes sint mundæ, & cum religiosa decentia compositæ.

9 Manus, si non sustinenda veste occupentur, decenter quietæ teneantur.

10 Incessus sit moderatus sine notabili festinatione, nisi necessitas vrgeret: in qua tamen, quantum poterit, decoris ratio habeatur.

11 Omnes deniq; gestus, ac motus eiusmodi sint, qui apud omnes ædificationem pariant.

12 Si plures simul erunt, ordinem præscriptum à Superiore bini, vel terni incedendo seruent.

13 Si loquendum fuerit, meminerint modestiæ, & ædificationis, tum in verbis, tum in ratione, ac modo loquendi.

INSTRVCTIO AD REDdendam conſcientiæ rationem, iuxta morem Societatis.

Ntelligant ſinguli, dum rationem conſcientiæ ſunt redditari, quanti momenti Pater noſter ſanctæ memoriæ Ignatius id duxerit, ad maiorem Diuinæ bonitatis gloriam; vt ſubditi magis in ſpiritu cum gratia vberiori proficiant, ac tanto maiore cumdiligentia, amore, & ſolicitudine iuuari, & à periculis conſeruari poſſint, vt quæ * in Examine, & Conſtitutionibus toties commẽdantur, & §. 40. ſummarii Conſtitutionum præſcribuntur de reddenda ratione conſcientiæ, exactè ſeruentur. Proinde vnuſquiſq; magna cum puritate, ſub ſigillo confeſſionis, aut ſecreti, aut quacunque ratione ei placuerit, & ad maiorem ipſius conſolationem fuerit, totam animam ſuam integrè manifeſtam faciat, nullam rem celando, qua Dominum vniuerſorum offenderit, poſt vltimam rationem redditam conſcientiæ; vel certè aperiat eos defectus, qui magis ab eo tempore grauant ipſius animam.

* In Exa. 4 §.34. & ſeq. & p. 4 c.10. §.5. & par. 6. c.2. §.2.

Capita verò, quibus conſcientiæ ratio reddi debet, hæc ferè erunt: ex quibus cũ ea retulerint, quæ ad plenam ſui manifeſtationem dicenda putauerint, petant à Superiore, vt eos interrogando iuuet, ac ſuppleat, ſi quid eſſe iudicet, quod ad maiorem Dei gloriam & ſuorum noticiam ſcire velit.

1 An viuat contentus iuxta ſuam vocationem.

2 Quomodo ſe habeat circa obedientiam, etiam intellectus, paupertatem, caſtitatem, & vſum aliarum virtutũ, & quarum præcipuè ſtudio intentus ſit.

3 An ſentiat aliquas animi perturbationes, aut tentationes moleſtas, & de facilitate, ſeu difficultate, & modo eis reſiſtendi, & ad quos affectus, vel peccata ſit magis propenſus & incitatus.

4 An contra Conſtitutiones, vel Regulam aliquam, vel ordinationem Superiorum firmum iudicium habuerit, vel contra eam diſputauerit.

5 Quid ſentiat de ipſo inſtituto Societatis, & mediis, quibus illa vtitur ad ſuum finem conſequendum, & quem experiatur in ſe zelum animarum.

6 Quomodo ſpiritualibus rebus ſit affectus, quantum temporis orationi tribuat, & num vocali, an potius mentali iuuetur, & vtri plus temporis tribuat, & quem modum in orando teneat. 7 Nũ

7 Num in vſu rerum ſpiritualium conſolationem & deuotionem habeat, an verò contra deſolationem, ariditatem, & vagationem animi patiatur, & quomodo in iis ſe gerat.

8 De fructu, quem ex cõmunione, confeſſione, examine, præſertim particulari, & aliis exercitiis ſpiritualib. percipiat.

9 Num poſt vltimam rationem conſcientiæ, quam reddidit, maiorem an minorem fructum fecerit, & quem animum experiatur ad perfectionem cõſequendam.

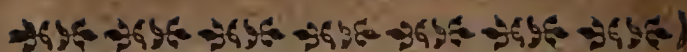
10 Quomodo obſeruet, quæ ex Conſtitutionib. & Regulis tum communibus, tũ officii ſui ad eum pertinent.

11 De mortificationibus, pœnitentiis, & aliis exercitationibus, quæ faciunt ad ſpiritus profectum; & in ſpecie de præparatione ad iniurias, & ad alia, quæ ad Chriſti crucem pertinent, ferenda, atq; de eorum deſiderio.

12 De ſociis, & quomodo ex eorum cõuerſatione proficiat in Domino, & an alicui plus ſit familiaris, quam aliis.

13 An auerſionem animi ſentiat ab aliquo, & an offenſus ſit in aliquo à Superiorib. vel Officialib. vel quauis alia pſona, & quomodo ſit affectus erga Superiores.

14 An tẽtationes aliquas ſit paſſas, quas alii intellexerint, præſertim circa vocationem.

REGVLÆ PEREGRINORVM.

1 Persuadeant sibi, peregrinationis finem non tam esse corporis defatigationem, & vt multum iter conficiant, quam vt ex ea fructum aliquem spiritualem percipiant; atque ex eo fine, & iter ipsum, & cæteros peregrinationis labores moderentur.

2 Litanias simul omnes quotidie in ipso itineris ingressu, vel Itinerarium dicant; nec orationem, & consueta examina prætermittant, & alias etiam Regulas obseruent, quantum ratio itineris permittet.

3 Studeant frequenti oratione, & meditatione comitem itineris sibi Christum facere: & colloquiis interdum piis, & religiosis, ac lectione alicuius libri pii molestias itineris leuare poterunt. Quod si cum externis in via, aut in hospitiis egerint, meminerint pro ratione sui gradus, habita ratione temporis & personarum, sermones de rebus spiritualibus inducere, & fructum aliquem, quoad poterunt efficere.

4 E-

4 Eleemosynas simpliciter pro Christi amore petant; vt omni spe illa abiecta, quam in pecuniis, & rebus creatis habere possunt, integrè, vera cum fide & ardenti amore eam in suo creatore, ac Domino constituant; memores, à Christo Domino Apostolos sine sacculo, & pera missos; ipsum etiam Dominum non habuisse, vbi caput reclinaret. *In Ex. c. 4. §. 12.*

5 Indigentia, & penuria rerum corpori necessariarum probari exoptent, vt ad incommoditatem cibi, somnive capiendi libenter assuefiant: *iniurias verò, illusiones, & opprobria, quæ in itinere inferri contigerit, patienter cum Dei gratia ferant, gaudeantque materiam præberi sibi imitandi aliquo modo Christum Dominum eiusq; vestibus, atq; insignibus seipsos induendi. *In Ex. c. 4. §. 12. & 26.* * *Ibidem §. 44.*

6 Qui maioribus pollent ad viam peragendam viribus, eos, qui sunt infirmiores, subsequi & non præcedere debent: & iter cuiusque diei horum debilium infirmitate commensuretur: quod si quis viribus destitueretur, iumento, aut alia ratione iuuari debet: qua in re non qualitatis personarum, sed necessitatis, & charitatis fraternæ ratio est habenda.

7 Si quis in morbum incideret, ita vt vlterius progredi non posset, nec expediret reliquos ibi moram trahere, si vicinũ

esset Collegium, aut Domus Societatis, eò esset æger (si modo morbus patiatur) deducendus: alioqui aliquis ex nostris illi erit socius relinquendus; vt consolationi ei sit, & auxilio: ægro autem virib. restituto, cœptum iter ambo prosequentur.

8 Si in via ab honesto, & pio amico inuitarentur, posset, qui præest, hospitalitatis beneficium admittere: tunc autem curare debent verbis, & religioso exemplo hospites ædificatos in Domino relinquere.

9 Eiusdem ædificationis, & exempli in omnibus hospitiis meminisse debent: sobrietatis etiam in mensa, & modestiæ in conuersatione nunquam obliuiscantur.

10 Cum in itinere ad Collegia, vel Domos Societatis diuertent, studeant omnes bonum ædificationis odorem exemplo vitæ, ac morum, nostris relinquere. De rebus verò aut personis aliorum Collegiorum, aut Domorum nihil loquantur, aut tractent, nisi ad ædificationem.

11 Si transierint per locum, vbi Domus, aut Collegium Societatis sit, nihil ab externis, nec pro se, nec pro aliis petant, aut accipiant sine facultate Superioris eiusdē Domus vel Collegii.

12 Omnes alii, qui iter faciunt ex nostris equites; aut pedites, has regulas peregri-

gri-

grinorum suo modo, quantum fieri potest, etiam seruent, & tam peregrini, quā reliqui, qui iter faciunt, patentes literas sui Superioris habere curent.

REGVLÆ MINISTRI.

1 Eius officium erit, Præpositum, vel Rectorem iuuare, in iis, quæ in genere, vel in particnlari ei commendabit: nec dispēsandi, aut mutandi, aut quidquam faciendi, nisi ex eiusdem præscripto, facultatem habebit. part. 4. c. 10. §. 5.

2 Valde commendatum sibi existimet, quod pertinet ad obseruationem Constitutionum, Regularum, Ordinum communium, & approbatarum Consuetudinum Domus, vel Collegii: ideoque habeat in scriptis, & aliquando legat, tam communes omnium, quam particulares Superioris, & Officialium Regulas, & eosdem Officiales suas habere, intelligere, atque obseruare curet.

3 Officiales visitet quoties opus fuerit, obseruando, quomodo suum officium exequantur: quod saltem alternis diebus faciet: frequenter etiam visitabit cubicula, & alia loca domus, vt videat, quomodo omnia se habeant.

4 Cum quis ab officio aliquo amoueatur, curet, vt is suum successorem instruat de ratione exercendi illud, iuxta Regulas, & Consuetudines à Superiore approbatas.

5 Animaduertat in temporum mutationibus, quomodo in Collegio vel Domo fieri debeat horarum, ciborum, vestiumq; mutatio, & Superiori in memoriam reducat, præsertim bis in anno, sub initium veris, & autumni: obseruet etiam crebro num aliquid desit ex necessariis, aut abundet; eorumque potissimum rationem habeat, qui in corporis cura minoré de se ipsis solicitudinem gerunt; curetque, vt adsit, cum Medicus ægrotos inuiset.

6 Quotidie hora sibi designata, de rebus omnibus domus rationem Superiori reddat, à quo excipiet in libello ad id parato, quæ ei facienda committet, & cum primum commode poterit, eidem referat, quæ executus fuerit.

7 Redigat Superiori in memoriam ea, quæ necessaria domui iudicabit, vt de emendis rebus ad victum, & vestitum necessariis suis temporibus de fratrum nimio, aut exiguo labore, de sanitate, & similibus.

8 Notet, ac referat Superiori tam defectus, si quos vel Domi, aut in Collegio animaduerterit, vel aliunde intellexerit, quam

quam quæcunq; alia quæ ad bonam gubernationem conuenientia ei occurrẽt: tum etiã circa res sibi commissas, & quasuis alias, vt quomodo se nostri habeant circa Obedientiam, orationem, ædificationem, & in omnibus virtutibus profectũ & studium.

9 Curet per æditũum, vel aliquem aliũ designatum obseruari, an omnes die statuto communicauerint; & si quis intra tẽpus designatum ad confessionem, aut cõmunionem nõ accederet, intelligat à Superiore, num * subtrahendus ei sit cibus corporis, donec cibum spiritus sumat. *pa.3.c.1.

10 Peculiarem habeat curam, vt domus munda sit, & omnia vbiq; decenter suis locis composita, sed præcipuè in iis, quæ ab externis videri solent.

11 Noctibus singulis portas domus, quibus in publicum exitur, videat an bene clausæ sint.

12 Designet aliquem ex commissione Superioris, qui communes lucernas domus opportuno tempore incendat, & extinguat, qui item publicas fenestras suo tempore aperiat, & claudat, ac pro abluenda facie, & manib. in loco destinato aquã infundat, & pro iis extergendis, mantilia, ab iis, quæ in vsum refectorii sunt, distincta adhibeat, quę alia non Sacerdo-

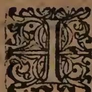
tibus,alia Sacerdotib.destinata erunt, & bis saltem in hebdomada mutabuntur.

13 Studeat animos Patrum, & Fratrum inter se per beneuolentiam, & præsertim cum Superiore per obedientiam vnire, & si quid minus æquo animo aliquis ferret, velit potius in se (quoad fieri potest) quam in Superiorem, causam reiici, veluti in iniungendis pœnitentiis, quas ipse iuxta præscriptum Superioris imponet, & tam in eis, quam in reprehensionibus ab animi perturbatione caueat, charitatemque præ se ferendo studeat, vt illi quibus pœnitentias imponet, meritò sibi iniungi cognoscant.

14 Si quando absente Superiore aliquid acciderit, quod adeò vrgeat, vt commode Superior expectari nequeat, id Minister, auditis Consultoribus, exequi poterit, quamuis in specie nõ sit ipsi commissum; dummodo existimet iuxta Superioris mẽtem id fore, statimq; redeunti quod factũ fuerit, referat. Quod autem sibi ordinariè agendum erit, absente Superiore, ab eo curet intelligere.

15 Si Subministrum habuerit, vtatur eius opera in iis, quæ commodè per se facere non poterit, iuxta præscriptum Superioris: si verò non habuerit, alternis saltem diebus singula cubicula visitet, & alia quæ in officio Subministri continentur, suppleat.

REGVLÆ
CONSVLTORVM.

Ntelligant quanti momenti sit eorum officium, vt Superiores eorum consilio, & relatione adiuti melius, & facilius gubernare possint. *par.4.c.1. §. 7. & p. 9.c.6.§.14*

2 Sint amatores boni cōmunis, illudq; in omnib. consultationib. præ oculis habeant: atq; vt Diuinæ inspirationi dent locum, & saniora sint eorum consilia, in suo sensu non nimis abundent. *par. 9.c.5. §.2.*

3 In Consultationibus synceram intentionem habeant, & à perturbatione liberam, vt fideliter, & debita cum modestia Charitatis, & Obedientiæ memores sententiam dicant.

4 Sint inter se maximè Charitate coniūcti, & alter alterum honore præueniat, atq; apud alios alter alterius existimationem verbis factisq; tueatur. Si verò contingat aliquem in Consultationib. diuersæ aut etiam singularis esse sententiæ, nemo vllam ab eo alienationem, vel habeat, vel ostendat.

5 Rem, de qua consultatur, bene intelligant; nec sint in dicendo præcipites; sed negotio secū cōsiderato, & oratione p̄-

missa; præcipuè cum de rebus agitur difficilibus, sententiam suam aperiant: quod si quid ex tempore discutiendum proponeretur, & sibi maturius considerandũ iudicarent, Superiori significabunt.

6 Explicare breuiter debent sententiæ suæ rationes: quod si ad rem confirmandam aliorum rationes essent dissoluendę, id etiam modestè faciant.

7 Cum Superior Consultoribus auditis aliquid statuerit, iudicium ipsi suum illius iudicio submittent: neque extra cõsultationem, aut quod statutum fuerit, sibi displicere, aut se in alia fuisse sententia significabunt; laudent potius Superioris consiliũ apud alios, atq; tueantur. Quod si ob rei, de qua agitur, grauitatem, adhuc sentirent ad alium Superiorem esse rem deferendam, quod nihil monitione sua se effecturos, sperarent, re prius apud se maturius considerata, & oratione præmissa, ad immediatum illius Superiorem, aut si is non prouideat, ad Supremum id facere ne prætermittant.

8 Etiamsi non interrogentur, si quid tamen in mentem venerit, quod ad cõmune bonum, vel alicuius personæ particularis pertineat, poterunt id Superiori proponere, vt is statuat, num ea de re sit deliberandum, nec ne.

9 Consultores neque ea, quæ quisque

in

in consultatione senserit, neque ea, quæ proposita sunt, aut definita, alii significare debent; præcipue cum res ipsæ secretũ exigunt. Superioris autẽ erit ea quæ definientur, promulgare; cum opus esse iudicabit.

10 De literis ad Superiores suo tempore mittendis, seruent diligenter quæ in formula scribendi à Consultoribus exiguntur. Et hæ literæ sigillo, quod apud Admonitorem erit, obsignatæ mittantur: nec quisquã eorum sciat, quid alius scripserit. Part. 4. c. 17. §. 7.

11 Si quis ex nostris ad Generalem scripserit, & literas Admonitori, aut alicui ex Consultoribus tradere voluerit; is acceptas cum suis, aut sub suæ propriæ manus inscriptione, ad Generalem mittendas curabit.

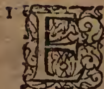
12 Si quid circa victum, vestitum, labores, & occupationes Superioris, aut circa gubernationem moderandum, augendũ vel mutandum censerent, illum præmissa oratione admonendum curent, quod ferè per Admonitorem faciant. Par. 9. c. 4. §. 1. 3. & 4. & Can. 34. cong. 1.

13 Si quis cum eis de difficultate aliqua sua, aut perturbatione agat, ita eum suis monitis & consilio iuuare studeant, vt semper, quantum possint, existimationẽ Superioris tueantur.

14 Ad omnia melius obeunda Superiorum suorum, & aliorum Officialium Regulas teneant, Constitutionesq; & reliqua omnia, quæ ad nostrum institutum, & administrationem pertinent, familiaria sibi reddant.

15 Ita suum munus exequantur, vt nullam gubernationis partem sibi assumant, atque ea submissione se gerant, vt cæteris Obedientiæ exemplum præbeant.

REGVLÆ
ADMONITORIS.

par. 9, c. 1, §. 4. 1 A modestia & humilitate officium suum obeat, vt subditum decet erga Superiorem, quem Christi loco habet: niti enim debet, ne huius muneris occasione, reuerentia atque Obedientia interior, vel exterior in ipso debilior reddatur.

2 Animaduertat autem, ne reuerentia hæc, & Obedientia fidelitatem, aut necessariam libertatem opprimat, quo minus Superiorem admoneat de iis, quæ præmissa oratione, proponenda in Domino iudicabit.

3 Ad-

3 Admoneat Superiorem de iis, quæ maior pars Consultorum ei dicenda iudicauerit:de aliis verò,quę siue ipsi in mentem venient,siue ab aliis suggerentur, nō facile eum admonebit, sed de iis dūtaxat, quæ non leuis momenti post orationem esse censuerit, siue illa ad personam, siue ad officium Superioris pertinebunt,iuxta *Constitutiones & Decreta.

*pa. 9. c. 4 §. 4. & c. 5. § 2. & decā 94. cong. 1.

4 Ea, quorum Superiorem admonuerit, meminerit tacitus apud se seruare; quamuis interrogatus à Consultoribus de iis, quæ ipsi commisissent dicenda vel à Superioribus, rationem sui officii eis debebit reddere.

5 Cum Superior cuiuspiam rei admonitus,illi remedium non adhibuerit, Admonitoris erit,cum debita submissione iterum, & sæpius eum commonefacere:quod si emendationem non sperat, facta prius oratione, id Superiori significet.

6 Admonitoris erit, ordinarias epistolas Consultorum suis temporibus colligere, atque ad mediatos Superiores mittere,nisi eas illi alia via mittere voluerint, simulque referet eisdem, vtrum illi scripserint an non.

7 Caueat, ne occasione sui officii debitam subordinationem, & obseruantiam subditorum erga suos Superiores aliqua

ex parte imminuat, aut debilitet.
8 Sigillum apud se habeat, quo suas, & Consultorum ac aliorum nostrorum literas, si ad eum detulerint, qui ad mediatos Superiores scribere voluerint, obsignare possit. Hoc tamen nulla ratione, sine facultate Superioris, vti licebit, nisi in iis literis, quæ ad Superiores mediatos scribentur.

FORMVLA
SCRIBENDI.

Par. 8. c. 1. §. 9.

1 Agnopere iuuerit ad animorum vnionem in Societate, literarum vltro citroque missarum inter inferiores, & Superiores frequens commercium; & crebro alios de aliis certiores fieri, & audire, quæ ex variis locis ad ædificationem, & eorum, quæ geruntur, cognitionem, afferuntur.

2 Superiores Domorum, & Rectores scribant singulis hebdomadis ad suum Prouincialem in Europa, in Indiis verò, vt suis Prouincialibus visum fuerit commodum, & opportunum.

Par. 8. c. 1. B. L. & cā. 28. Cong. 2.

3 Scribant autem ad suum Prouincialē de statu personarum, & rerum omniū, non solum quæ inter nostros, sed etiam

quæ

quæ per ministeria Societatis erga externos in Domibus suis, vel Collegiis fiunt, & nontantum de his, quę rectè se habent, sed etiam de his quæ secus; & quoad fieri poterit, curent, vt omnia tanquam præsentia Prouincialis cernat.

4 Primo quoque tempore ad suum Prouincialem scribant Superiores Domorũ, & Rectores de obitu eorum, qui in suis locis decedũt: Prouincialis verò reliquos de sua Prouincia admonebit, vt quam primum* solitis suffragiis, & orationibus eorum animæ iuuentur, & statim Præpositum Generalem, & vicinos Prouinciales certiores reddat, vt simile officium præstare possint. par.6.c.4. §.4. *can.11. cong.3.

5 Missi ad fructificandum in agro Domini, scribant ad suum Prouincialem, aut ad eum, quem ille designauerit, singulis hebdomadis, vel quoties ipsis fuerit præscriptum, * vt per crebram literarum cõmunicationem, quantum fieri potest, totum successum suarum missionum illi declarent. Par.8.c.1. lite. L. & can.28.cõg 2. *Par.7.c.2.§.2.

6 Prouinciales Superioribus Domorũ, & Rectoribus, ac iis, qui in missionibus versantur, singulis mensibus, priuatis autem personis, quibus, & quando opus erit, scribant. part.8.c.1. li.1. & cã. 28. cong.2.

7 Prouinciales omnium Prouinciarum Europæ scribãt ad Generalem semel quo- par.8.c.1. lit. L. &

Can.28. libet mense: Rectores autem,& Superio-
Cong.2. res Domorum, & Magistri Nouitiorum tertio quoque mense.

8 Prouinciales Indiarum scribent Præposito Generali, quando se obtulerit nauigationis commoditas: Rectores verò,& Superiores Domorum, ac Magistri Nouitiorum ex Indis semel, ex Brasilia,& noua Hispania bis in anno, si se obtulerit occasio.

Can.28. Cong.2.

9 Prædicti omnes extraordinariè sibi mutuo scribant, quoties necessitas vrgebit.

Tar.8.ca. 1.lit.L.& can.28. cong.2.

10 Superiores Domorum, & Collegiorum,& Magistri Nouitiorum scribant ad Generalem, quæ alicuius momenti fuerint, etiamsi approbantem Prouinciali fiant: illa verò potissimum scribant, in quibus Prouincialis admonitus, vel non prouidet, vel prouidere nequit, vel postquam Prouincialis cũ illis tractauerit, ipsi ab eius iudicio dissentiunt: sed tunc quidem addant, quid Prouincialis responderit, & quibus rationibus ipsi ab eo dissentiant, interim tamen ei per omnia obediant.

11 Cum Prouinciales scribent Generali, curabunt vt statum Domorum, & Collegiorum suorum, ac totius Prouinciæ bene explicent, & suppleant si quid intellexerint, quod Superiores Domorum, & Collegiorum minus declarauerint, & in-

vni-

vniuersum ita scribere debent, vt Generalis omnium rerum, omniumq; personarum ac Prouinciarum statum, quoad eius fieri possit, ante oculos habeat.
12 Generalis ad Prouinciales scribet secundo quoq; mense; ad Rectores verò & Præpositos Locales sexto quoq; mense, nisi aliqua necessitas prius ad respondendum suadeat. Can. 18. Cong. 2.
13 Si quis nostrorum aliud per literas cum Præposito Generali, aut cum suo aliquo mediato Superiore tractare velit, ne impediatur, nec ipsorum literæ ad eos scriptæ aperiantur, neq; mediatorum Superiorum ad ipsos.
14 Literæ nostrorum, quæ negotia continent, solum ad Præpositum Generalem & non alios, qui cum ipso agant, destinētur; poterit tamen ad eos scribi, vt illi tractari, & expedire curent.
15 Literæ negotiorum ad quorum expeditionem Procuratoris Generalis opera, aut informatione opus erit, propriis literas ad Præpositū Generalē scribātur, adiecta exterius litera P. sub inscriptione earum.
16 Negotia maioris momenti, ex vtraq; India & Brasil. ternis exemplis scribantur, binis autē ex reliquis Prouinciis, si sit periculū ne literæ intercidāt, vel certè in pxi-

mis literis earum summa repetatur: & vt inueniantur, cum opus fuerit, quæ scripta sunt ad Generalem, exemplum eiusmodi literarum, vel earum summam in libro aliquo, qui scribunt, apud se retineant.

17 Si quid secreti scribendum, vel soli Superiori committendum sit, seorsum in propria epistola scribatur, quæ cum aliis in eodem fasciculo colligata includatur, adiecto exterius (soli) sub inscriptione eiusdem epistolæ: quod si eiusmodi epistola sola mitteretur, alia charta inuoluatur, quæ absque (soli) inscriptionem habeat.

18 In rebus, quæ secretum requirunt explicandis, his vocabulis vtendum erit, vt ea intelligi nisi à Superiore non possint; modum autem præscribet Generalis.

19 Nullus inferior, nisi morbo impeditus literas ad Superiorem ex sua cõmissione scribi faciat.

20 Consultores Rectorum, & Superiorũ Localiũ literas obsignatas ad Prouincialem dabunt bis in anno, mense Ianuario, & Iulio, & ad Generalem singulis annis mense Ianuario: Cõsultores verò Prouincialium ad Generalem mense Ianuario & Iulio, nisi res aliqua ita vrgeret, vt de illa, etiam extra hæc tempora scribendum iudicarent.

21 Iis literis syncerè, & sine amplificatione, omnique priuato, aut humano respectu semoto, significabunt, quid sibi de Superioribus, quorum sunt Consultores, & de eorum administratione, ac rerum statu scribendum in Domino videatur, oratione tamen præmissa, & re prius diligenter considerata.

22 Vt Rector Vniuersitatis de omnibus Præceptoribus, & aliis de Societate: ita etiam Cancellarius & Consiliarii Vniuersitatis de ipso, ac aliis scribent semel singulis annis mense Ianuario Præposito Generali, & bis in anno mense Ianuario, & Iulio Prouinciali. Par. 4. c. 17. §. 7.

23 Huiusmodi literæ Consultorum, & horum officialium Vniuersitatis mittantur obsignatæ, nec quisquam eorum sciat, quid alius scripserit. Par. 4. c. 17 lit. L.

24 Quiuis Præpositus, & Rector habeat librum, in quo scribantur Visitationes Domus, vel Collegii à Generali approbatæ, in quo etiam scribantur ordinationes aliæ alicuius momenti, quæ à Generali mittuntur: & quæ perpetuæ fuerint, ab iis quæ temporariæ sunt, separatim notentur; alia verò, quæ Visitator, & Prouincialis præscripserint, in alio libro scribantur.

25 Si quid scribendum esset de rebus, quæ externorum aliquem attingerent, ita

scribatur, vt etiam si literæ in eius manus inciderint, offendi non possit.

De literis annuis.

par. 8. c. 1. l. 1. M. & decre. 73. ec Ca. 28. Cong. 2.

26 Superiores Domorum, atque Rectores curent ea obseruari, quæ in dies in eorum Domibus Collegiisque per nostros Dominus operari dignatur, quæque ad nostrorum consolationem, ac proximorum ædificationem pertinent, ex quibus seligant optima quæque atque in ordinem redacta, sub finem cuiusque anni ad suum Prouincialem mittant.

27 Prouinciales ex omnibus Superiorum Localium, atque Rectorum suæ Prouinciæ, & eorum, qui in Missionibus versantur, epistolis reiectis vel additis, iis quæ videbuntur, singulis annis mense Ianuario, rerum gestarũ capita Latinè collata, ex quibus deinde vnæ literæ annales Romæ conficiantur, manu ipsorum subscripta Romam ad Generalem destinent.

28 In ea compendiaria narratione hic ordo seruabitur: Recensebunt initio numerum nostrorum in vniuersum, tum etiam singulis Domibus, Collegiis, & Missionibus nominatis, quot sint in iis Sacerdotes, Præceptores, Scholastici & Coadiutores temporales, itemque quot admissi sint eo anno in Societatem, quotque è vita decesserint: neque deinde necesse

erit.

erit ad singula Collegia aut loca redire, nisi aliquid in iis cōtigerit peculiari narratione dignum.

29 Agent primo de profectu nostrorum in Domino, & explicabunt, si quid in eo genere ædificationem facere possit: deinde de ministeriis Societatis erga proximos, vt de concionibus, lectionib. sacris, doctrina Christiana, & exercitiis spiritualibus, visitatione carcerum & hospitaliū, reconciliatione dissidentium, de pœnitētium frequentia, & de aliis nostri instituti piis operibus; ita tamen vt ea tantum commemorentur, quæ sunt alicuius momenti. Item de Scholis, & discipulorū numero, & profectu, præsertim in Vniuersitatibus & Collegiis maioribus: de bona item Societatis existimatione, de contradictionibus autem, & persequutionibus, si quæ fuerint, ea tantum attingant, quæ ædificationi fore videbuntur. Dicent etiā de piorum erga nostros charitate, & eleemosynis paulò insignioribus. *Par. 8. c. 1. lit. M.*

30 Hæc omnia exponent, quam plenissimè fieri poterit (semper tamen vitata nimia prolixitate) adhibitis omnibus circumstātiis, etiam nominibus eorum, qui eas res gesserunt, vt si opus fuerit, aliquādo conscribi possit historia. Qua etiam de causa cum aliquid occurret dignum memoria, quod tamen propter aliquam

causam non expediat omnibus vulgari, id scribent separatim integrè, & perfectè: in illa autem communi narratione vel omnino reticebunt, vel ea tantum excerpent, quę ædificationi esse possunt. Et quę ad externos ptinent, ita narrētur, vt in ea ipsa domo aut ciuitate, vbi scribuntur, ac vbique publicè legi citra cuiusquam offensionem possint.

31 Cum literæ annuæ Romæ confectæ ad Prouincias mittentur, legantur quam primum in singulis Domibus & Collegiis. Et vt Coadiutores nostri temporales ex Latinis etiam literis fructum aliquem percipiant, sit aliquis, qui illarum summam, aut interpretationem aliquo modo explicet: neq; vltra duas hebdomadas retineri debent, vt ad reliqua loca citius deferantur: postquam verò vbiq; perlectæ fuerint, in præcipua Domo, vel Collegio eiusdem Prouinciæ asseruentur, & simul consuantur.

De Catalogis & Informationibus annuis.

Par. 8 ca. 1. lit. N. & p. 9. c. 6. §. 5 & Can. 24. Cong. 2.

32 AD clariorem omnium nostrorum cognitionem, Superiores Domorum, & Collegiorum, duos catalogos cōficiant ante id temporis, quo Procuratores Prouinciarum ad Generalem veniūt, ita exactè, ac si nunquam missi fuissent. In primo describantur omnes, qui in suis Domi-

Domibus, vel Collegiis, ac missionibus sunt, in quo contineatur vniuscuiusq; nomen, cognomen, patria, ætas, vires, tempus Societatis, studiorum, & ministeriorum, quæ exercuit, & gradus in literis, si quos habet, & an Professus, vel Coadiutor sit, &c. & à quo tempore.

33 In secundo catalogo dotes, & qualitates vniuscuiusque describantur, videlicet, ingenium, iudicium, prudentia, experientia rerum, profectus in literis, naturalis complexio, & ad quæ Societatis ministeria talentum habeat: quæ omnia diligenter, re Deo prius commendata, & maturè considerata, & omni priuato affectu semoto, syncerè, & breuiter perstringenda erunt, & vtrunq; catalogum ad suum Prouincialem mittant.

34 Sub finem cuiusque anni interiecti, tertium etiam alium breuem catalogum ad Prouincialem mittant, continentem nomina, & ministeria, in quib. vnusquisque nostrorum occupatur: mittant etiam supplementum primi, & secundi catalogi, in quo ea tantum adnotabunt, quæ eo anno de nouo occurrerint addenda; vt qui in Societatem interim fuerint admissi, aut ab ea defuerint, vel quot mortui sint, vel alia quauis causa.

35 Hunc tertium catalogum & supplementum primi & secundi catalogi totius

Prouinciæ, cum narratione pro annuis literis, de qua dictũ est, ad Generalem mittet Prouincialis mense Ianuario: primum verò, & secundum per Procuratorem Prouinciç, ad eundem, sigillo suo obsignatos, perferendos curabit: Quod si quid ipsi in his catalogis, & informationibus notandum addendumve videretur, id seorsum ad Generalem scribat.

REGVLÆ *PRÆFECTI RERVM* *Spiritualium.*

par. 4. c. 10. §. 5.

Ræfectus rerum spiritualium cognitionem instituti Societatis, & zelum boni progressus ipsius habeat, & in Obedientia, & Humilitate exemplũ aliis præbeat*, & amabilem se eis exhibeat, vt ad eũ omnes confugiant, confidenterque sua omnia detegant, & ab eo consolationem, & auxiliũ sperẽt in Domino.

*pa. 3. c. 1. §. 12.

2 Instruat nostros priuatim, secundum vniuscuiusq; captum, quomodo interius, & exterius se habere debeant, & ad id exhortetur, & in memoriam redigat, & amanter admoneat,* præsertim vt puram habeant intentionem diuini seruitii, & familiaritatem cum Deo in spiritualibus deuotionis exercitiis, & zelum syncerum animarum.

par. 3. c. 1. §. 12.

*par. 10 §. 2.

3 Petat

3 Petat quem procedendi modum in oratione, & examine habeant, & si contra aliquem defectũ examen particulare faciant, & si contra inordinatos affectus propria remedia adhibeant, & in solidis virtutibus acquirendis, præsertim in Obedientia quid obseruent, & de pœnitentiis, & aliis deuotionibus.

4 Sicubi in his à rectitudine deflexerint, eos dirigat, iuxta modũ Societatis; erga cuius institutum, curet, vt omnes bene affecti sint, & det operam, vt orandi & meditandi modos, quos docuit Pater noster Ignatius in libro Exercitiorum, retineant, & vt illo libro familiarissimè vtantur; videatque, ne dum nostri deuotionem habere procurãt, caput lędant, aut vires corporis nimis debilitent.

5 Versatum ipsum esse oportebit in lectione librorum spiritualium, & vnicuiq; decernat tempus,* & modum cum fructu eos legendi, qui sint faciliores, & nostro instituto magis conuenientes. *par. 3. c. 1 §. 20.

6 Peculiarem habeat curam consolandi afflictos, & tepidos exhortandi, remedia pro cuiusque infirmitate, vel necessitate adhibendo; qualia sunt, frequentius communicare, plus tẽporis orationi impendere, Exercitia spiritualia facere, plus aliquid pœnitentiæ assumere, libros ali-

quos ſpirituales legere, & ſimilia. Quæ autem ex his ipſe concedere poſſit, & in quibus ad Superiorem recurrendum ſit, ab eo intelligat.

part. 1. c. 2. §. 2. *par. 3. c. 1. §. 20. & lit. R. *par. 4. c. 4. lit. C.

7 Parem quoq; adhibeat diligentiam, vt Coadiutores temporales quieti ſint, & ſorte Marthæ contenti, * & pro eorum captu illos inſtruat, * myſteriaq; Roſarii doceat, vt maiore deuotione illud recitare poſſint.

8 Doceat omnes, vt præmiſſa ratione, & cum magna reuerentia ad Sacramentum altaris accedant, & poſt eius perceptionem per aliquod temporis ſpatium orent, & gratias agant.

9 Præter eos, quos ſatis inſtructos Superior iudicauerit, cum vnoquoque agere de his vltra menſem ne differat; ſæpe verò conſideret, quem fructum bonorum operum ex oratione, & ex reliquis rebus ſpiritualibus colligant, vt in dies magis in Domino proficiant.

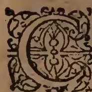
10 In his autem omnibus videat, ne ordo vnicuique præſcriptus impediatur, ac præſertim ſtudia illorum, qui literis dant operam, niſi cum Superior aliter iudicauerit.

11 Curam peculiarem habeat Nouitiorum, ſi qui Domi vel in collegio fuerint, niſi à ſuperiore aliunde proſpectum ſit, & erga eos obſeruare ſtudeat ea, quæ iuxta

Magiſtri

Magiſtri Nouitiorum, & examinatoris Regulas obſeruari commode poterunt.

REGVLÆ
PRÆFECTI Ecclesiæ.

CVret, vt Æditiuus Regulas ſuas obſeruet, quas Præfectus ipſe apud ſe etiam habeat.

2 Præbeat illi catalogũ ſingulis diebus Sabbathi, quo dies feſti, ac ieiuniorum proximæ hebdomadæ contineãtur, vt eum in refectorio recitet in cœna diei Dominicæ ſequentis.

3 Singulis diebus Sabbathi veſperi in Sacriſtia ſcripto proponat, quemadmodum quotidie Sacra ſint facienda ſequẽti hebdomada, & quo ordine rem diuinam in Altari ſummo facturi ſint, qui ad hoc fuerint deſignati.

4 Detur opera, ne in Altari maximo deſit vnquam Sacrũ, quo tempore celebrari ſolet, habeaturque ratio, ne plura Sacra ſimul inchoentur, ſed commode omnia ſuis ſpatiis diſtinguantur. *par. 6. c. 4. §. 3.*

5 Curam gerat Miſſarum, & orationũ, quæ pro defunctis Societatis, * & pro Fundatoribus, & Benefactoribus, * ac pro **p. 4. c. 1. & p. 7. c. 4. §. 3. & 4.*

par. 10. §. 4. Fundatoribus,& Benefactoribus, ac prò ipsa Societate fieri debent, quas ex subiecto catalogo intelliget; & catalogum earum, quæ secundum nostrum institutum, & ex præscripto Generalis ordinarie faciendæ sunt, referat in duas tabellas, quarũ alteram appendat in Sacristia, alteram in alio conuenienti loco; quæ initio cuiusque mensis publice in Refectorio legetur.

6 Cum superior aliquid in Sacro Deo cõmendari, aut Sacra ipsa, quæ ab omnibus facienda sint, applicari ad finem aliquem iusserit, curet scribi in schedula in Sacristia affigenda.

7 Quæcunq; autem ex his non ab omnibus facienda erant, ea Præfectus vnicuiq; priuatim significanda curabit.

8 Librum habeat, vbi mandata Superiorum de his rebus, si aliquandiu duraturæ, aut non statim faciendæ sint, scribantur, ne memoria excidant, & cum fuerint adimpleta, deleantur.

par. 4. c. 1. §. 3. 9 In Collegiis & Domibus probationum curet iuxta ordinem Superioris de candela danda Fundatoribus iuxta Constitutiones.

10 Si quando externi Sacra aliqua fieri postulauerint, se superiorem consulturũ respondeat; nisi eius animum perspectum iam habeat.

11 Exter-

11 Externos Sacerdotes ad faciendum Sacrum in nostro templo, non sine delectu admittat, sed eos tantum, qui ædificationi sint, præsertim notos, idq; iuxta ordinem Superioris: & intelligat an à suo Ordinario legitimam habeant facultatẽ.

12 Videat an Sacerdotes Regulas suas obseruent, & num barbam, & coronam decenter tonsam habeant.

13 Per se, vel alium à Superiore designatum, promouendos ad Sacerdotium instrui curet, & videat vt ad Romanæ Ecclesię ritum tam ii, quam omnes Sacerdotes se accõmodent, * & ne cõfessiones audiant, nisi sint legitime approbati. par. 4. c. 8. §. 2. +par. 7. c. 4. §. 5

14 * Animaduertat, ne vllæ pro Sacris faciendis aut confessionibus audiendis eleemosynæ admittantur. +In Ex. c. 1. § 3. & p. 6. c. 2. §. 7. & p. 10. §. 5.

15 Nulla sit in Ecclesia arcula, in qua Eleemosynæ coniiciantur, siue pro nobis, siue pro aliis.

16 Det operam, vt sanctissimum Domini nostri Corpus decenter in custodia cõseruetur, diligenter cauens, ne vnquam in ea Sacramentum desit, habita communicantium ratione, & vt saltem decimoquinto quoq; die innouetur, & Sacris absolutis in tabernaculo claui obseretur. par. 6. c. 2. §. 8. & ca. 23. cong. 8.

17 Quando nostri in templo communicauerint, curet Præfectus, vt id faciant separatim ab externis.

18 Oleum Sanctum, vt oportet, asseruatum singulis annis renouet, & Sanctorum reliquias (quæ quidem mobiles fuerint) in tabernaculo ad id deputato decenter custodiat: si quandò autem deuotionis causa ostendendæ erunt, duo cerei accendantur; atque huius tabernaculi clauem vnam ipse habeat, & alteram diuersam Præpositus, aut Rector.

19 Cruces, Calices, ornamenta, & reliqua id genus, vt par est, custodiantur; nec desint velamina ad cooperiendos calices, & alia ad diuinum cultum, & ornatum necessaria.

20 Mutari faciat Altarium, & Sacerdotum ornamenta, quod ad colorem attinet habita temporum, & Festorum ratione, iuxta ritum Romanæ Ecclesiæ.

21 Cum templum ornandum fuerit, nihil sine facultate Superioris ad eam rem commodato ab externis petat: detq; operam, vt quod acceptum fuerit, accurate custodiatur, & dominis quam primum reddatur.

22 Si templum instauratione, aliqua in parte indiguerit, aut aliis ad diuinum cultum necessariis, prouideat, sicut ipsi à Superiore fuerit præscriptum.

23 Superiori in memoriam redigat, vt aliquos designet, qui de concionibus, & modo concionādi iudicare possint; quorum

rum saltem vnus concioni intersit, vt Cō-cionatorem, cum opus fuerit, & Superiori videbitur, admonere possit.

24 Conciones & lectiones templi, horæ spatium superare non debent: eo vero ordine Missæ dicantur, ne impediant, quo minus conciones tempore præfixo inchoentur. *par. 4. c. 8. lit. C.*

25 Aduertat ne viri in templo, mulierū locum occupent, neve ex aduerso earum, quantum fieri poterit, maneant.

26 Curet ne domi desint Confessarii, qui necessarii in templo nostro sunt, & vt confessiones vesperi decenti hora absoluantur.

27 Pridie Palmarum Confessarios admoneat, vt Constitutionem illam obseruent, quæ ad externos ad suas Parochias dimittendos Eucharistiæ sumendæ gratia pertinet, & ante id tempus, si consuetudo regionis id postulauerit. *par. 7. c. 4. §. 5. & lit. D.*

28 Officia Hebdomadæ Sanctæ, & Vesperæ (si hæ dicentur,) fiant tono simplici more Societatis sine cantu etiam firmo, nisi vbi Generalis Præpositus dispensauerit: id autem quod de vesperis dictum est, de Benedictione candelarum, & ramorū intelligatur. *par. 6. c. 3 lit. B. & Can. 9. Cong. 3.*

29 Cum aliquid petendum erit pro Ecclesia, aut vsu Sacristiæ, intelligat in ea re Superioris voluntatem, eamque exe-

quatur; cumq; pecuniæ alicuius momenti summa dabitur, aut colligetur, eam deponat apud Procuratorem in scrinio aliquo, cuius clauem vnã Superior habeat, & alteram diuersam ipse Præfectus.

30 Librum habeat, in quo eleemosynarum, quæ Ecclesiæ vsibus dantur, & expensarum rationes constent.

31 Panni omnes linei semper mundi seruentur, & separatim corporalia, atque etiam purificatoria (quæ quatuor cruces in angulis habeant) lauentur, & vtrorumque ablutio, & cineres eorum, quæ vetustate consumpta comburuntur, in sacram piscinam mittantur.

32 Catalogum vnum rerum omnium Ecclesiæ mobilium, quæ alicuius momẽti sunt, custodiat; in altero vero illa scribãtur, quæ aut noua sibi traduntur, cum die, anno, &c. aut vetustate consumuntur, vt possit cum exigetur, prioris catalogi rationem reddere: sæpe etiam res pretiosiores inspiciet, ne aut lædantur, aut amittantur, arcis in quibus seruantur, & Sacristiæ ianuis bene clausis, & munitis.

par.6.c.4. lit.B. 33 Cum nostrorum aliquis extremum diem obierit, spatio diei naturalis decenter teneatur, nisi ratione mali odoris, aut ex alia iusta causa, anteuerti hoc tempus Superiori posse videretur.

Can.17. Cong.2. 34 Obseruetur circa vestitum Sacerdotum

dotum mortuorum, quod de viuentibus dicitur in Constitutionibus, vt scilicet vtamur eo modo, quo Sacerdotes honesti eius regionis, in qua versamur, vti solent: fratres vero qui Sacerdotes non sunt, sepeliantur eo modo induti, quo alii Clerici honesti, qui Sacerdotes non sunt, sepeliri solent.

35 Curam suscipiet sepulchri, candelarum, precum, quæ consueto more dicuntur, rerumque cæterarum, quæ ad eam rem erunt necessariæ. Par. 6. c. 4. §. 3. & Can. 17. Cong. 1.

CATALOGVS
MISSARVM, ET ORATIONVM, QVÆ NOSTRIS præſcribuntur.

SACRA IVXTA noſtrum inſtitutum à Sacerdotibus Societatis ordinarie facienda.

Singulis annis.

1 IN principio cuiuſq; anni vnuſquiſque Sacerdos Miſſam celebret pro noſtra Societate.

P. 10. §. 1.

2 Singulis annis præſcriptio die, in quo memoria fundationis Collegii vel Domus fit, Miſſa cum

Pa 4. c. 1. §. 2. & Can. 18. Cõ. 6a

ORATIONES iuxta noſtrum inſtitutum, ab iis, qui Sacerdotes non ſunt, ordinarie faciendæ.

Singulis annis.

ET ſinguli, qui Sacerdotes non ſunt, ad eandem intentionem integrum Roſarium Dominæ noſtræ, videlicet centum quinquaginta Aue Maria, et quindecim Pater noſter, aut tres coronas recitent.

Et ſinguli, qui Sacerdotes non ſunt ad eandẽ intentionem vnam co-

ronam

solennitate pro Fundatore proprii Collegii, vel Domus, & benefactoribus viuis, & defunctis celebretur; & reliqui Sacerdotes, qui in Collegio, vel Domo habitauerint, pro eisdem sua Sacrificia offerant.

ronam, aut tertiam partem Rosarii recitent.

Singulis mensibus.

Singulis mensibus.

3 In principio cuiusque mensis vnusquisque Sacerdos Missam celebret pro nostra Societate. P. 10. §. 1.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem tertiam Rosarii partem, aut vnam coronam recitent.

4 Initio cuiusque mensis omnes Sacerdotes, qui in Collegio, vel Domo fuerint, pro Fundatore proprii Collegii, vel Domus, & benefactoribus viuis, & defunctis semel Missæ sacrificium offerant. *P. 4. c. 1. §. 2.*

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem vnam coronam, aut tertiã Rosarii partem recitent.

Singulis hebdomadis.

Singulis hebdomadis.

5 Singuli Sacerdotes pro illis de Societate, qui extra Prouinciam moriuntur, semel in quauis hebdomada Missæ sacrificium offerant. *Can. 11. Cõ. 3.*

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem vnam coronam, aut tertiã Rosarii partem recitent.

6 Singulis hebdomadis, vbicunque fuerint decem, vel pauciores Sacerdotes, pro nostra So- *pa. 10. §. 1.*

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, in quauis hebdomada ad ean-

cietate vna Missa, à designato à Superiore dicetur; duæ vero, si fuerint plures, quam decem; tres autem, si fuerint plures, quam viginti; & ita deinceps in reliquis decadibus, si numerus Sacerdotum fuerit maior.

dem intentionem septem Pater noster, & septem Aue Maria recitent.

P.7. c.4.§.4.

7 Singulis hebdomadis pro Benefactoribus viuis, & defunctis propriæ Domus vel Collegii, præter eas quæ pro Fundatore dicuntur, vna, aut duæ, aut plures Missæ pro numero Sacerdotum offerantur, seruando ordinem modo prædictum.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, in quauis hebdomada ad eandem intentionem septem Pater noster, & septem Aue Maria recitent.

P.4.c.1.§.1.

8 Singulis hebdomadis Missa semel pro Fundatore proprii Collegii, vel Domus, & benefactoribus viuis, & defunctis à designato à Superiore celebretur.

Et vnus ex iis, qui Sacerdotes non sunt, à Superiore designatus, ad eandem intentionem vnam coronam, aut tertiam partem Rosarii recitet.

P.4.c.1.§.1.E.

9 In Domibus & Collegiis, quæ saltem viginti ex nostris alere possunt, etiamsi non habeant proprium Fundatorem, fiant pro iis viuis, & defunctis, qui eorum fundationem notabiliter adiuuerunt, eadem Sacra quæ pro Fundatoribus ordinarie fieri solent.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem pro eisdem facere debent easdē orationes, quæ pro Fundatoribus ordinarie fieri solent.

Sacra ab eisdem extraordinarie facienda.		Orationes ab eisdem extraordinarie faciendæ.
10 Cum primum Societas in Collegii alicuius possessionem venerit, quilibet Sacerdos ter Sacrum faciat pro superstite Fundatore ipsius, ac Benefactoribus.	p. 4. c. 1. §. 4.	*Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem, Rosarium integrum aut tres coronas recitent.*
11 Cum ex hac vita idem Fundator excesserit, singuli Sacerdotes ter Sacrum pro anima illius, & Benefactorum faciant.	p. 4 c. 1. § 4.	*Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad candẽ intentionem Rosarium integrum, aut tres coronas recitent.*
12 Idem iudicium erit de Communitatibus, vel Rebusp. quæ non moriuntur: fient enim tria Sacra pro viuentibus, & tria pro defunctis earum. Sic etiã faciendum, quando plures simul fundationẽ constituunt.	p. 4. c. 1. l. D. & E.	*Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, integrum Rosariũ aut tres coronas pro viuentibus Communitatibus, & totidem pro defunctis earum recitabunt. Similiter facient, quãdo plures simul fundationem constituunt.*
13 Cum primum Societas in alicuius Domus professæ possessionem venerit, quilibet Sacerdos intra illam Prouinciam ter Sacrum faciat pro superstite Fundatore ipsius, ac benefactoribus: & quando vita functus fuerit, alia tria Sacra ab eisdem pro animabus illius & benefactorum fiant.	Cã. 18 Con. 3	*Et singuli eiusdẽ Prouinciæ, qui Sacerdotes non sunt, integrum Rosarium, aut tres coronas pro superstite Fundatore, ac benefactoribus: & quãdo vita functus fuerit, alterum Rosarium*

integrum; aut tres coronas pro animabus illius ac benefactorum recitent.

14 Pro Communitatibus vero,&pluribus,qui simul Domus professæ fundationem constituunt, fiant intra eandem Prouinciam, quę de Collegiis dicta sunt num.10.11 12. P.4. c.1. li. D. & E.

Et singuli eiusdẽ Prouinciæ, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem faciant, quæ de Collegiis, eisdem numeris dicta sunt.

15 In Domo, vel Collegio vbi quis de Societate decesserit, singuli Sacerdotes pro eo tria Sacra in aliis vero Prouinciæ locis duo sacra faciant, Ca.11. Con.3.

Et singuli eiusdẽ Domus, aut Collegii, qui Sacerdotes non sunt, pro eo tres coronas, aut tres partes Rosarii: pro aliis vero eiusdem Prouinciæ duas coronas, aut duas partes Rosarii recitent.

16 Cum de obitu cuiusque nostrorum, qui extra Prouinciam obiit, significatur, per vniuersam Societatem omnes Sacerdotes in Missis, illius animam Deo commendent, pro cuiusque deuotione. Ca.11. Co.3.

Et singuli qui Sacerdotes non sunt, in suis orationibus illius animã Deo commendent, pro cuiusq; deuotione.

17 Omnes Sacerdotes curẽt, iuxta Constitutiones frequenter orare pro vniuersa Ecclesia, ac pro iis præsertim, q maioris sunt P.7.c.4 §.3. & lit. A.

Et omnes, qui Sacerdotes nõ sunt, idem iuxta Cõstitutiones curare debent.

momenti ad eius vniuersale bonum, cuiusmodi sunt Principes Ecclesiastici, & seculares, & alii, qui multum prodesse, vel obesse bono animarum possunt: & pro amicis, & benefactoribus, viuentibus, & vita functis, & pro aliis, in quorum auxilium peculiariter ipsi, & reliqui de Societate in variis locis inter fideles, & infideles, incumbunt, * & etiam pro male affectis erga nostram Societatem. B.

*par. lit.

Sacra ex præscripto P. N. Generalis ab vnoquoque Sacerdote Societatis ordinariè facienda.

18 Vnusquisq; Sacerdos singulis mensibus duo Sacra faciat, alterum pro Indiis, & Gentium conuersione: alterum pro regionibus Septentrionalibus, & Hæreticorum reductione, & in aliis Sacrificiis, & orationib eadem Domino commendabit.

Orationes ex præscripto P. N. Generalis à singulis, qui sacerdotes non sunt ordinarie faciendæ.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, vnam coronam, aut tertiam partem Rosarii pro Indiis, & Gentium conuersione: & alteram coronam, aut tertiam Rosarii partem pro regionibus Septentrionalibus, & Hæreticorũ reductione recitent.

19 Singulis hebdomadis vnusquisque Sacerdos Sacrum vnum ad intentionem Reuerendi Patris nostri Generalis faciat, & in aliis Sacrificiis, & orationibus eandem Domino commendabit.

& in aliis orationibus eadem Domino commẽdabunt.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandẽ intentionem vnam coronam, aut tertiam Rosarii partem recitent, & in aliis Orationibus eandem Domino commendabunt.

Non intendimus per ea, quæ superius recensentur, excludi reliqua sacra, & orationes omnes, quæ pro occurrentibus necessitatibus à Superioribus imponi ad tempus solent.

REGV-

REGVLÆ SACERDOTVM.

VÆ de Disciplina religiosa in Regulis, & instituto nostro seruanda omnibus proposita sunt, ea Sacerdotes, pro ratione sui gradus, sibi præcipue dicta existiment, & obseruent.

2 Diuinum Officium nitantur attente, deuote, & opportuno tẽpore recitare.

3 Ita viuere studeant, vt quotidie merito celebrare possint; ad idque conducet (quamuis ex * Constitutione octauo vt minimum quoq; die confiteri teneantur) sæpius in hebdomada confiteri. * In Ex. c. 4. §. 25.

4 Cærimonias Missæ ex vsu Romano accurate vnusquisque obseruet; in eaque celebranda pronunciationem, & quamcunq; aliã exteriorem actionem ita moderetur, vt non minus aliorum ædificationi, quam propriæ deuotioni seruiat; & ideo semihoram in faciendo Sacro nec multum excedat, neque ita breuis sit, vt illam non expleat. par. 4. c. 5. §. 2.

5 Qui in summo Altari Sacra facturi sunt, simulatq; cãpanæ se vocãtis pulsum audierint, vel admoniti fuerint, ad vestes

ſacerdotales induendas ſe conferant, vt in tempore exire ex Sacriſtia poſſint.

* Par. 4. c. 8. § 6. & lit. F. & Can. 21. Cong. 1. & Can. 20. Cong. 2. 6 * Salutare tradendæ doctrinæ Chriſtianæ miniſterium pueris, ac rudib. quod à ſui origine noſtra Societas tanto affectu complexa eſt, pari omnes ſtudio promouere curent.

Par. 4. c. 8. § 5. & c. 7. c. 4. § 8. & lit. F. 7 Intelligant ſibi ratione peculiari incumbere, vt exercitiorum ſpiritualium, quæ tantopere ad Dei obſequiū conferre cernuntur, vſum valde familiarem habeant; quo, & alios ad ea ſuſcipienda adducere, & in eo tam vtili armorum ſpiritualium genere tractando dexteritatem habere poſſint.

pa. 7. c. 4. § 5. 8 Omnes ii, quibus ex Obedientia confeſſiones audiendi ſanctum munus committitur, multum ad id affici ſtudeant, & tanquam noſtri inſtituti valde proprium magni faciant.

Ibidem. 9 Nemo ad confeſſiones audiendas accedat, niſi à Superiore deputatus, & qui ſimul intelligat, quam facultatem ad hoc munus ab eo habeat.

par. 4. c. 8. § 4. & lit. D. 10 Modum ea Sacramenta miniſtrandi, quæ Sacerdotes noſtræ Societatis tractare poſſunt, perſpectum omnes habeant, * in eoque vniformes ſint, quantum regionum varietas patietur: formam tamē & rationem abſoluēdi ab excommunicatione, & aliis cenſuris, & peccatis, eandem

*pa. 8. c. 1. § 8. & pa. 9. § 9.

omnes

omnes ſequantur;attendantq;, ne ex modo vtendi facultatibus Societatis, Ordinarii, & Parochi iure offendi poſſint.
11 In caſibus conſcientiæ, iiſq; præſertim qui ad cenſuras, caſus reſeruatos, & reſtitutiones pertinent, ſeſe diligenter exerceant;earumq; rerum compendia, & breuē interrogandi methodum, ac contra ſingulorum peccatorum ſpecies, exempla & dictaSanctorum, atq; alia ſalutaria remedia comparare ſtudeant. Par. 4. c. 8, lit. D.
12 * Confeſſarii inter ſeipſos, & in modo procedendi cum pœnitentibus conformes eſſe curent; & quantum res tulerit, ita aliorum Confeſſariorum exiſtimationi vnuſquiſque conſulat, vt omnes intelligant, mutuo charitatis & vniformis doctrinæ vinculo, Societatis Cōfeſſarios in Chriſto eſſe colligatos. *Par. 3. c. 1 §. 18. & p. 8. c. 1. §. 8. & p. 10. §. 9.
13 Vocati ad Eccleſiam ad Confeſſiones audiendas, ſtatim cum animi alacritate eo ſe conferant; & quo maior pœnitentiū multitudo futura eſt, eo magis tempeſtiuè ab aliis occupationibus ſe expediant.
14 In templo confeſſiones, dum concio fit, vel ſacra lectio, nemo audiat.
15 Confeſſarii ita audiant pœnitentes, vt mutuum aſpectum fugiant; ſic enim attentius, & liberius audient: quod ſi locus non erit eiuſmodi, vt tabula Confeſſariū à confitente diuidat, manus interpoſita in-

ter faciem propriam,& confitentem, qui ad latus esse debet,id præstabit.

16 In audiendis confessionibus, fœminarum præsertim, seueros potius se, quã familiares exhibeant:in vniuersum tamẽ paterna quædam, & spiritualis grauitas in eis eluceat.

17 Eos,qui crebrius confitentur,maximè fœminas, breuiter expediant, nec de rebus ad confessionem non pertinentibus in confessione loquantur: extra confessionem verò, si oportebit eas alloqui, longum sermonem ne misceant, & oculos modestè demissos habeant,

Par. 3.c.1. §.5. 18 Quando quis à Superiore mittetur ad confessiones fœminarum audiendas, vel alia de causa eas adierit, socius, quem Superior ipsi designabit, quãdiu cum fœminis Sacerdos loquetur, eo in loco erit, vnde videre eos,sed non, quæ secreta esse oportet,audire possit, quantum loci dispositio patietur; quod si non pateretur, curet omnino Sacerdos,ne ostiũ sit clausum,nec locus obscurus.

Par. 9.c.1. §.5. 19 Particulariũ personarum,præsertim fœminarum, curam nemo suscipiat: & quamuis Confessarius pro suo munere in vita spirituali pœnitentem instituat, nullius tamen obedientiam admittat.

20 Si quis vni confiteri solitus,ab eodẽ alium Confessarium adeundi facultatem

petie-

petierit, vel ea non petita adierit, id ſibi gratũ eſſe Confeſſarius benignè oſtendat.

21 Vt ſanitatis etiam ratio ad Dei gloriam habeatur, confeſſiones, manè ad horam vſque prandii tantum audiant; ita, vt cum ſignum primæ menſæ audietur, ſtudeant ſe ita accommodare, vt ad ſecundum accedãt; niſi fortè pœnitentium neceſſitas aliud exigat.

22 Nemini aut petere, aut accipere qdquam liceat, ſiue ab iis, quorum confeſſiones audiuerit, ſiue ab aliis, quod vel in pauperes diſtribuat, vel alteri ſatisfactionis nomine reſtituat; niſi Superior, cum opus eſſet, ſecus faciendum iudicaret.

23 Etſi vota ad perfectionis ſtatum pertinentia, vt ſancta laudari debent, & circa ea Confeſſarii conſilium, ſed magna cum conſideratione, dare poſſint: quia tamen non humanam, ſed diuinam vocationem requirunt, nemo ad ea emittenda quemquam inducat; verum ad orationem tales hortetur, vt à Deo adiuti, vocationẽ ſuam melius intelligant, & exequantur.

24 Si quos viderint ad Religionem propenſos, non facilè ad vnam potius, quam ad aliam, ad hoc, quam ad illud Monaſterium inuitent; ſed liberam illis ſuam electionem relinquant: poterunt tamen petentibus conſiliũ, eas Religiones, vel Monaſteria proponere, quæ illis ma-

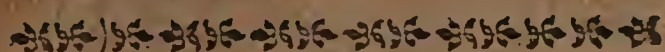
gis commoda in Domino iudicauerint.

25 Nullus eis, quorum audit confessiones, certum vestimenti genus, hunc aut illum habitum, vel colorem præscribat: tametsi omnes ad honestum, & suo statui conuenientem vestitum hortari possint.

26 Vt pium est, ad frequenter communicandum fideles exhortari; ita quos ad id propensos viderint, admonere debent, ne crebrius, quam octauo quoque die accedant, præsertim si matrimonio sint coniuncti.

Par. 7. c. 4 lit. D. 27 Admoneat eos, qui sibi confitentur, à Dominica Palmarum ad Dominicam in Albis inclusiue, eo tempore (nisi aliud consuetudo loci postulauerit) debere semel in sua Parochia communicare, exceptis Peregrinis, & iis, qui facultatem haberent, & reliquis, quos ius excipit.

Par. 4. c. 1. §. 7. & lit. G. 28 Qui vocantur ad iuuandos eos, qui morti vicini sunt, ea in promptu habeāt, quæ eo tempore, in quo tantum est momenti, vsui esse possint, tamdiuq; illis adsint, quamdiu sola necessitas postulabit. Cæterum etsi cum opus est, ægrotos ad condenda testamenta hortari conueniat, iis tamen conficiendis non assistant.

REGVLÆ CONCIONATORVM.

Egulæ, quæ Sacerdotibus propositæ sunt, eas sibi Cōcionatores in primis commendatas existiment, nec minore cura, quam cæteri obseruent.

2 Memores sint vocatos se esse ad reducendas animas suo creatori; quod cum sit opus omnium difficillimum, summo studio media illa adhibeant, quæ instrumentum cum Deo coniungunt: eiusmodi sunt solidæ virtutes, ac præcipuè Charitas, pura intentio diuini seruitii, familiaritas cū Deo in spiritualibus deuotionis exercitiis, & zelus syncerus animarum ad gloriā diuinæ maiestatis. *Pa.10.§.2.*

3 Enitantur cum Dei gratia esse cæteris exemplo; vt non minus vita, quam doctrina, ad omnem virtutem proximos alliciant. *par.7.c.4. §.2.*

4 Lectioni S. Scripturæ, ac Patrum pręcipuè incumbant: cōferet etiam peculiari studio vidisse Euangelia toto anno currentia, & in eis ea, quæ vsui esse possunt, adnotasse: itemque compendium fecisse *par.4.c.6 lit.E.& F.*

explicationis rerum ad fidem, & Christianam vitam necessariarum, atq; in communes locos redegisse omnia, quæ ad virtutum commendationem, & peccatorum destinationem pertinent;

Part. 4 c. 8. lit. C.

5 Conferet vidisse præceptiones, si quas de modo concionandi illi tradunt, qui bene hoc munus obierunt; bonos audiuisse Prædicatores, & in concionibus Domi, vel in aliis locis minus frequentibus se exercuisse.

par. 4. c. 8. lit. C.

6 Optare debent, vt admoneantur, si quid in concione corrigendum videbitur iis, qui à Superiore ad id deputati fuerint, & humili, & grato animo id accipere.

**Int. Bullæ nostri instituti, & p. 5. c. 3. lit. B & part. 7. c. 4. §. 7. p. 4. c. 8 §. 3. & lit. B.*

7 Ita operam suam in celebrioribus cōcionibus libenter impendant, * vt non minus se ad docendos pueros, & alios rudes instruendos, faciles, & paratos exhibeant.

8 Si quando occasio tulerit, vt alios eodem tempore concionari velit, quantū in ipsis erit, libenter cedant.

9 Ea populo proponant, quæ ad captū, & vtilitatē auditorum erunt accōmodata, iisq; insistant, quæ ad Christ. institutionem, atq; ad extirpanda vitia, & virtutes inferendas valent; & à rerum subtiliū curiosa tractatione se abstineant.

In vltimis Regulis libri Exerci-

10 Commendare debent Confessionis, & Eucharistiæ frequentem vsum, in bonis

ope-

operibus profectũ, & perseuerantiã, Ecclesiasticarum cærimoniarũ obseruationem, & cætera, quæ ad cultum diuinum pertinent, eamq; obedientiã, quæ Principibus & Prælatis, qui Dei in terris vices gerunt, exhibenda est. *ti. regula 2. Ibid regula 7.*

11 Commendabunt etiam peculiari ratione pœnitentiæ, & misericordiæ opera, *sanctarum precum,* & aliarum piarum deuotionum exercitia, vtilium librorum lectionẽ, & bonam filiorum educationẽ. ** Ibidem reg. 3. * Ibidem reg. 6.*

12 Cum experiẽtia doceat, & sanctę memoriæ Pater Ignatius scriptũ reliquerit, nihil vtilitatis pcipi ex iis cõcionib. inqb. Principes, & Magistratus Reip. Prælati, & alii Ecclesiastici in particulari reprehendũtur, Cõcionatores nostri ab huiusmodi reprehensionibus abstineant. *Ibid reg. 10.*

13 Caueant, ne Religiosos aliorum ordinum, quos reuereri, & obseruare debẽt, etiam tacitè videantur reprehendere: * & quamuis nostros ad maiores in virtute progressus excitare possint, præsertim in domesticis exhortationibus: reprehensionem tamen alicuius particularis, vel ipsius Societatis ne attingant. ** Par 3 c. 1 lit. S.*

14 Ne rumorib. populi moueantur, vt noua, & parum confirmata in publicũ afferant; & multo minus ea populo proponant, quæ alioqui dubia, & incerta sunt.

15 Curent, vt rationem, & modum,

explicationis rerum ad fidem, & Christianam vitam necessariarum, atq; in communes locos redegisse omnia, quæ ad virtutum commendationem, & peccatorum destinationem pertinent;

Part. 4. c. 8. lit. C.

5 Conferet vidisse præceptiones, si quas de modo concionandi illi tradunt, qui bene hoc munus obierunt; bonos audiuisse Prædicatores, & in concionibus Domi, vel in aliis locis minus frequentibus se exercuisse.

Par. 4. c. 8. lit. C.

6 Optare debent, vt admoneantur, si quid in concione corrigendum videbitur iis, qui à Superiore ad id deputati fuerint, & humili, & grato animo id accipere.

** Int. Bulla nostri instituti, & p. 5. c. 3. lit. B & part. 7. c. 4. §. 7. p. 4. c. 8 §. 3. & lit. B.*

7 Ita operam suam in celebrioribus concionibus libenter impendant, * vt non minus se ad docendos pueros, & alios rudes instruendos, faciles, & paratos exhibeant.

8 Si quando occasio tulerit, vt alios eodem tempore concionari velit, quantū in ipsis erit, libenter cedant.

9 Ea populo proponant, quæ ad captū, & vtilitatē auditorum erunt accōmodata, iisq; insistant, quæ ad Christ. institutionem, atq; ad extirpanda vitia, & virtutes inferendas valent; & à rerum subtiliū curiosa tractatione se abstineant.

In vltimis Regulis libri Exerci-

10 Commendare debent Confessionis, & Eucharistiæ frequentem vsum, in bonis

ope-

operibus profectū, & perseuerantiā, Ecclesiasticarum cærimoniarū obseruationem, & cætera, quæ ad cultum diuinum pertinent, eamq; obedientiā, quæ Principibus & Prælatis, qui Dei in terris vices gerunt, exhibenda est. ti. regula 2. Ibidem regula 7.

11 Commendabunt etiam peculiari ratione pœnitentiæ, & misericordiæ opera, *sanctarum precum,* & aliarum piarum devotionum exercitia, vtilium librorum lectionē, & bonam filiorum educationē. * Ibidem reg. 3. * Ibidem reg. 6.

12 Cum experiētia doceat, & sanctę memoriæ Pater Ignatius scriptū reliquerit, nihil vtilitatis pcipi ex iis cōcionib. inqb. Principes, & Magistratus Reip. Prælati, & alii Ecclesiastici in particulari reprehendūtur, Cōcionatores nostri ab huiusmodi reprehensionibus abstineant. Ibid reg. 10.

13 Caueant, ne Religiosos aliorum ordinum, quos reuereri, & obseruare debēt, etiam tacitè videantur reprehendere: * & quamuis nostros ad maiores in virtute progressus excitare possint, præsertim in domesticis exhortationibus: reprehensionem tamen alicuius particularis, vel ipsius Societatis ne attingant. * Par 3 c. 1 lit. S.

14 Ne rumoribus. populi moueantur, vt noua, & parum confirmata in publicū afferant; & multo minus ea populo proponant, quæ alioqui dubia, & incerta sunt.

15 Curent, vt rationem, & modum

quem obſeruare debent in rebus populo denunciandis,& certis pauperibus aliiſq; piis operibus commendandis, à Superiore accipiant.

16 Caueant omnino,ne facetiis, aut inutilium rerum narratione concionem contemptibilem faciant, iiſve auditores ad riſum moueant,vel cõtra,vt ad fletum excitent,ſpectanda aliqua populo proponant, à communi in Societate concionandi conſuetudine aliena, niſi in aliquo particulari caſu ad communem ædificationem pertinere Superior,pro ratione loci,iudicaret.

17 Ea,quæ dicturi ſunt, diligenti præmeditatione,& peculiari ad Deum recurſu(quatenus per tempus licebit) paranda erunt.

18 Caueant arrogantiam,& oſtentationem in concione,humilitatemque,cui ex intimo cordis affectu ſtudere debent, in omni actione præ ſe ferant: quod ſi aliquid pro ſe, aut Societate cogantur reſpondere, ea modeſtia ſatisfaciant, vt cauſam Chriſti, non ſuam agere videantur.

par.4.c.8. §.3. 19 Modus concionandi, qui à Scholaſtico diuerſus eſſe debet, ita ſit ad docendum comparatus, vt ad animorum motum prçcipuè dirigatur:cumq; quæſtio aliqua earum,quçad fidem,aut mores pertinent,

tinent, modo aliquo tractanda erit, non ita exactè proponantur argumenta, quibus contraria pars confirmatur (nisi auditorium id postulet) vt simpliciores ipso proponendi modo offendi possint; sed eo pacto res exponatur, vt illi ex data explicatione solutionē eorum, quæ sibi in mētem venerint, aut ab aliis audiuerint, facile colligant.

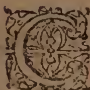
20 Ne sint affectati, aut verborum lenocinia sectentur, nec studio politioris sermonis eos libros habeant familiares, ex quorum lectione detrimentum in spiritu accipiant, & seculare aliquid redoleant.

21 In laudibus, & reprehensionibus à nimiis exaggerationibus; & ab omni specie adulationis abstineant.

22 Gestus corporis sit modestus, & in quo grauitas quædam religiosa præcipuè eluceat; vocemq; accommodent ad res quas tractabunt; proinde eam, vbi non est opus, ne præter modum extollant, aut deprimant.

23 In concionibus, & lectionibus templi, spatium horæ ne excedant.

REGVLÆ
EORVM, QVI IN MISsionibus versantur.

In Decl. proœm. c. a. i. A. & p. 6. c. 3. §. 5. 1 Vm scopus, ad quem tendit Societas, sit, varias mundi partes, ex Obedientia Summi Pontificis, vel Superioris Societatis peragrando verbum Dei prædicare, confessiones audire, & reliquis quibuscunq; poterit mediis vti ad animas, diuina aspirante gratia, iuuandas; quicunq; in huiusmodi missionibus versantur, sibi persuadeant, rem maximi ponderis in Societate sibi commissam esse, atque ita se comparare studeant, vt apta Dei instrumenta ad rem tantam esse possint.

Par. 3. c. 2. 2 lit. G. & p. 7 c. 1. §. 1. & c. 4. §. 1. Quia vocationis nostræ est, vitam agere in quauis mundi plaga, vbi maius Dei obsequium, & animarum auxilium speratur; vnusquisque paratus esse debet, vt in ea vineæ Christi parte, atq; opere se exerceat, quod ipsi commissum fuerit, siue per varia loca discurrendo, siue in quibusdam continenter residendo.

*par. 9. c. 2. §. 1. * Ibidem lit. K.* 3 Vnusquisque plenam in his, ac liberam sui dispositionem Superiori, qui eum Christi loco dirigit, relinquat: * poterit tamen

tamen motus animi, aut cogitationes, quæ in contrarium occurrunt, illi proponere, subiiciendo suum sentire, & velle ei, quod ipse in Domino iudicauerit.

4 Ei, qui mittendus erit, plurimum cõueniet, vt intelligat à Superioribus scopum suæ missionis, & effectum, cuius gratia mittitur; id quod in scriptis, si fieri potest, habere curabit. par. 7. c. 1. §. 5.

5 Cum oppidatim missi fuerint ad fructificandum in agro Domini, dabunt operam, quoad fieri poterit, vt more pauperum Euangelium prædicent: *proinde & pedites, vel in toto, vel in parte iter facient, si eos Superior id præstare posse iudicauerit, & ex eleemosynis, vel oblatis, cũ ædificatione emendicatis viuent; nisi alia ipsis à Superiore sustentationis ratio sit constituta. Pa. 7. c. 1. lit. G. * Can. 12. Cong. 5.

6 Si nullum eis à Superiore designatum fuerit hospitium, intelligant sibi ad aliquod hospitale, tãquam ad hospitiũ pauperum esse diuertendum; si tamen honestum id sit, atq; ad exercenda ex eo ministeria Societatis accommodatum: alioqui conuenientius erit, vt in domum pii alicujus, & exemplaris Ecclesiastici, aliumve eiusmodi locum se recipiant, in quo cum ædificatione manere possint.

7 Cum ingressi fuerint loca ea, in quib. ordinarii resident, eos quamprimum ad-

adeant; suamque operam illis submisse offerant. & facultatem ad exercenda Societatis ministeria modeste, ac religiose petant, * eosque omnes tam Ecclesiasticos, præcipuè Parochos, quam seculares, quorum auctoritate, aut fauore opus habent, beneuolos sibi facere studeant.

*Par. 10. §. 11, & lit. B

8 Cum eo peruenerint, vbi diutius immorari debent, prudenter, ac mature operam dabunt, vt noticiam habeant probatorum virorum, & pietate, ac rebus agendis insigniorum, quorum informatione, vel auxilio iuuari possint ad ministeria Societatis maiore cum fructu animarum exercenda.

Par. 7. c. 2. lit. M. & c. 4. §. 3.

9 Qui in missione Superior erit, initio suscipiendorum operum, vel quando maior subsidii necessitas cernitur, (quod res magni momenti sint, vel difficultates graues incidant) applicabit, curabitq; applicari Missas & Orationes, vt omnia cedãt ad maiorem Dei gloriam & proximorum vtilitatem.

Par. 7. c. 3. §. 2.

10 Si iis, qui mittuntur, non fuerit iniunctum, vt medio aliquo vtantur limitato, quale esset, vel legere, vel prædicare, &c. in iis tantum se exercebunt, quibus Societas vti solet, iuxta Constitutiones: * conferre tamen illa cum eo Superiore, q eis propior fuerit, semper erit securius.

* Ibidem l. A.

11 Me-

11 Media ſpiritualia, quibus iuxta inſtitutum Societatis, & beneplacitum Superioris vti poterunt, ferè ſunt miniſterium verbi Dei in prædicationibus, ſacris lectionibus, priuatiſve exhortationibus, & colloquiis, Sacramentorum confeſſionis, & Euchariſtiæ adminiſtratio, Exercitiorum ſpiritualium traditio, diſſidentium reconciliatio, caſuum conſcientiæ ad Eccleſiaſticos, eorumq; officii magis priuata explicatio, & Chriſtianæ doctrinæ ad pueros, ac alios rudes publica declaratio. part. 4. c. 8. & p. 7. c. 4.

12 Corporalibus etiam pietatis operib. quantum ſpiritualia permittent, & vires patientur, incumbere poterunt, vt infirmos, præcipuè in Xenodochiis, per ſe, vel per alios iuuando, & pauperes, ac in cuſtodiis detentos, quatenus licebit, eodem modo ſubleuando. P. 4. 7. c. 4. §. 9.

13 Etſi certus ordo in noſtris miniſteriis exercendis præſcribi non poteſt; plerumque tamen vtilius erit, & ſecurius ab humiliorib. inchoare, vt à doctrina Chriſtiana pueris explicanda, ab ægrotis hoſpitalium inuiſendis, eorumq; & aliorum magis indigentium confeſſionibus audiendis.

14 Quamquam humanà media non ſolum ſpernenda non ſunt, ſed etiam cum opus eſt, prudenter, & religioſé adhiben-

da, diuinis tamen, & nostri instituti magis propriis præcipuè vtendum est, in eisq; magis fidendum; orandusq; Deus, vt iis omnibus det eam efficaciam, quæ sit proposito fini consequendo necessaria.

15 Iuxta eam Charitatis regulam, qua se Apostolus omnia omnibus faciebat, vt omnes lucri faceret, expediet nõnunquã, vt ingenio eorum, cum quibus agent, initio se attemperent (quatenus ratio & virtus ferent) ita tamen, vt meminerint ad id tandem eos cum Dei gratia perducere, quod illis in Domino magis conferre iudicabunt.

16 Eam animi magnitudinem, & æquabilitatem retinere studeant, vt & prosperis successibus, & aduersis superiores sint; quo nullo euentu fracti, nec religiosæ modestiæ, nec sanctæ libertatis, nec bonæ de se conceptæ existimationis, quæ ad fructum colligẽdum necessaria est, quicquam amittant.

Par.10.lit. B.

17 Si quos erga se, aut Societatem malè affectos esse intellexerint (præsertim nõ vulgaris auctoritatis homines) aut qui nostra ministeria impediant, non solum pro eis orabunt; sed etiam conuenientem aliquam rationem inibunt, vt eos amicos aut saltem non aduersarios faciant. Ad quam rem non parum conferet, si data occasione, instituti nostri rationem illis

expo-

exponant, nullumque officii genus prætermittant, quo illos cum opportunum fuerit, syncere, ac religiose demereri, & conciliare possint.

18 Si quando Prælatum aliquem in visitanda diœcesi comitabuntur, nihil se in negotiis ad visitationem spectantibus, aliisve id genus ad iurisdictionem pertinētib. immisceant, sed iis tātum ministeriis attendant, quæ sunt nostri instituti propria. *Part. 4. c. 11. § 3.*

19 Quamuis optare debeant, vt in sua quisq; vocatione proficiat, æquumq; est, vt pro suo munere ad eam rē omnes hortentur; nullam tamen reformandi Cleri, *aut Monialium, aliorumve Religiosorum curæ partem admittant: sic enim fiet, vt & munus suum sine impedimento exequi: & populum ad vberiorem fructū ex visitatione percipiendum sine offensione disponere possint. *Part. 6. c. 3 §. 5.*

20 Cum præter id, quod eis fuerit peculiari ratione iniunctum, res aliqua diuini seruitii se obtulerit, in qua possint sine detrimento suæ missionis suam operā ponere, opportunitatē, quā Deus ad eā dederit, quantum in eodem conuenire iudicabunt, è manibus elabi non sineat.

21 Si in locis designatis diutius residendum erit, locumque dederint præcipua negotia (quę nunquā ꝑpter alias occasio- *Ibidem.*

nes, licet bonas, diuini obsequii posthabebunt) excursiones aliquas facere, si eas cum fructu fore iudicabunt, non erit inconueniens.

22 Sine facultate Superioris nulli Confraternitati, Congregationive statuta cõdent, seu vetus illa sit, seu noua instituenda videatur. De noua autem instituenda, & quæ nullibi sit in vsu, non prius agent, quam Superiorem consulant.

23 Quæ Deo auctore perficient, ea quãtum licebit, ita constituant, vt stabilia sint, & diu durare possint. Quod facilius obtinebunt, si res cõuenienti ordine disponant, earumq; bonum progressum iis commendent, quorum exemplo, auctoritate, studio, & diligentia, facilè conseruari, & promoueri possint.

Can. 28. Cong. 2. Par. 7. c. 8. §. 2. 24 Scribent ad eum, quem designauerit ille, à quo missi sunt, singulis hebdomadis, vel quoties ipsis fuerit constitutum, & quantum fieri potest, totius successus eũ certiorem reddant, quemadmodum personæ, & negotia [illegible]egerint, vt consilio, & aliis auxiliis iuuari possint.

Part. 3. c. 1. §. 20. 25 * Cum propter nullas occupationes intermittendum sit propriæ perfectionis studium, diligenter animaduertant, ne prætextu procurandæ aliorum salutis, propriæ perfectionis obliuiscãtur, ipsamque propriam salutẽ ea ratione in discri-

men adducant: sed sæpè illud Domini mẽte reuoluant: Quid prodest homini, si vniuersum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur? sibique illud D. Pauli vnusquisque dictum existimet, Attende tibi, & doctrinę, insta in illis, hoc enim faciens, & teipsum saluum facies, & eos qui te audiunt.

26 Hanc ob rem caueant, ne consueta in Collegiis, ac Domibus orandi, & examinandæ conscientiæ exercitia imminuant, nisi si quando necessitas, aut in euentu aliquo charitas aliud faciendum postularet. Conuersationem cum secularibus nimiam non habeant, aut incautam, aut quæ secularem sapiat; * sed in omnibus se integritatis, & grauitatis exẽplum præbeant: atque in summa Regularum Societatis, siue earum, quæ omnibus communes sunt, siue quæ ipsorum officii propriæ, quantum locus patitur, obseruationem non prætermittant. *part.7.c.4.§.2.

27 Præter hæc, si pro ratione diuersarum regionum, & missionum qualitate, alia quædam à Superioribus constituenda videbuntur; ea in peculiaribus instructionibus addita, pari diligentia obseruanda erunt. par.7.c.2.§.2.

REGVLÆ PROCVRATORIS GEneralis.

1 IN omnium negotiorum tractatione perpetuo memor sit instituti Societatis, quæ Dei omnipotentis gloriam quærens, profectui animarum inuigilat. Ipse igitur verbo, & exemplo eos omnes ædificet, quibuscũ versatur, & in his, quæ ad officium suum spectant, * fidelitatem, prudẽtiam, & dexteritatem habere studeat, atq; eos sibi beneuolos conseruet, quorum opera ad negotia peragenda indiget.

*P. 9. c. 6. §. 12.

Par. 9. c. 6. §. 12. & p. 4. c. 2. li. E.

2 Ad eum pertinent negotia omnia ad expeditiones, lites, & quosvis contractus, sibi à Generali commissos ineundos spectantia, quæ ad vniuersæ Societatis Collegia vel Domos eius, vel etiam ad particulares personas pertinebunt.

P. 9. c. 6. §. 12. & lit. H.

3 Superintendat non solum iis, quæ à Procuratore, & Solicitatore externo curantur, sed etiam sociis, qui illi dabuntur adiutores, quod ad negotia attinet; & si qui Romæ fuerint Procuratores Societatis rerum particularium, vel etiam Prouinciarum, ab ipso dirigentur, prout Generali videbitur.

4 Nihil, quod ad expeditiones, lites, aut grauiora negotia pertineat, incipiet agere, nisi à Præposito Generali, per se, vel per alium approbatum sit, & ei commissum, vt exequatur: quod si Generalis rem consultatione indigere iudicabit, solicitet vt maturè de ea statuatur, præcipuè si res festinatione egere videatur: si quid autem ex iis, quæ statuuntur, ipsi videretur non conuenire, proponat suam sententiam, & rationes quibus mouetur. par. 9. c. 3. §. 16.

5 Illud verò præcipuè ante oculos habeat, vt antequam litem vllam intendat, res controuersa (si fieri possit) concordia aut compromissionecomponatur: si quãdo tamen ad litem descendẽdum erit, memor sit vt magnam pacem interius exteriusq; cũstodiat, & semper ad iustam concordiam se paratum esse, contrariæ parti innotescat. Can. 26. Cong. 2.

6 Curet diligenter, vt rectè, & solidè fiant, quæ expedienda, vel alia ratione agenda erunt: quod si periti iuris, aut curiales consulendi sint, maximè idonei eligantur: idem de officialibus, per quos res est transigenda, intelligatur.

7 Conferat cum Præposito Generali, eiq; reddat rationem eorum, quæ facit, & quo in statu sint negotia, aut illi, q à Præposito designabitur: quod si rerũ difficultas

extraordinarium fauorem, aut diligentiā exigere videatur, eidem significet, & auxilia, quæ opportuna visa erunt, petat.

8 Rationem quoque reddet status negotiorum, eorumque prosecutionis, vel expeditionis, iis qui de negotiis scribunt; suas verò literas legendas dabit illi Assistenti, ad cuius Prouinciam negotia pertinebunt.

Pa. 4 c. 2. §. 5. 9 Rationum libros conficiat, in quibus sigillatim omnia quæ recepit, scribantur, & quas pecunias quibus in rebus expenderit, vt tam clara & distincta ratio dati & accepti sit, vt ipso etiam absente supputari possit, quid singulæ Prouinciæ, Domus, Collegium, aut particulares personæ dederint, aut debeant Procuratori, aut quid eis à Procuratore debeatur. Quod vt commodius obseruetur, singulis saltem annis ad Natiuitatis Dominicæ festum rationum omnium summam colliget, & scribet, atq; ad eos, quorum intererit, mittet: si quid autem pecuniæ superierit, eisdem significabit, vt pro ipsorum arbitrio de ea disponatur.

10 Librum habeat, in quo scribat beneficia omnia Ecclesiastica, quæ singularum Prouinciarum Collegiis sunt vnita, & horum etiam catalogum, vbi tempus; in quo fuit facta vnaquæque vnio, & valor etiam annotetur, animaduertatque,

vt

vt antequam adueniat dies præſcriptus ſoluendi quindennia, Rectores Collegiorum, ad quæ huiuſmodi vniones pertinent, diligenter admoneat, vt opportuno tempore pecunias Romam mittant.

11 Curet, vt à Prouinciis mittantur pecuniæ; quas contribuere debent ad ſumptus neceſſarios in Procurarores, & cum opus fuerit, in aduocatos, latores literarum, & alios ſimiles faciendos; vtq; Romæ ſint eo tempore, quo illis ſunt ſoluendæ, eademque diligentia, quæ ſibi deberi ex libro rationum colliget, vt reddantur, curabit. par. 4. R. litE.

12 Cum pecunia Procuratori ad negotia conficienda tranſmittetur, ſi tantum literæ bancharię, quæ de credito dicuntur, mittantur, nihil capiat, niſi quantum & quando pro negotio conficiendo opus erit; ſi verò banchariæ literæ ad certam aliquam ſummam, quæ iam alibi ſoluta eſt, capiendam miſſæ fuerint, & ea ipſa iam iam ad negotia expedienda erit neceſſaria, ne tum quidem à mercatore, præſertim locuplete, & ſpectatæ fidei educatur, donec numeranda ſit: ſi verò non tam citò erit neceſſaria, vel de fide mercatoris non tam certò conſtaret, primo quoque tempore ab eo accepta pecunia, eam ſi alicuius momenti fuerit, reponat in arca ſub duplici claui, quarum

alteram ipſe, & alteram diuerſam ſocius habeat.

13 Scripturas, bullas, & breuia authentica, quæ in Archiuio conſeruantur, non niſi exigente neceſſitate accipiet; acceptas verò, quam primum commodè poterit, reddat: cæteras autem ſcripturas, procuratoris inſtrumenta, literas negotia continentes, quandiu neceſſaria fuerint, & demum quæcunque ad officium eius pertinent, & quæ nec perpetuò neceſſaria ſunt, nec ſemper ſeruanda erunt, ipſe cuſtodiat ordinatè, & diſtinctè, facto eorum omnium inuentario, cubiculumque ſit claui obſeratum.

14 Informationes ad ſe miſſas in omnibus expeditionibus habeat præ oculis, vt ad eas omnino ſupplicationes conformentur; deinde animaduertat, vt bullæ, & breuia, quæ expediuntur, cum ſupplicationibus concordent.

15 In librum referat ſummam omnium negotiorum, quæ ei commendantur, reſque maioris momẽti, quæ in eorum progreſſu peragentur, ibidem breui, ac diluculo ordine conſcribat.

16 Exempla literarum, quas ad varias Prouincias, & loca ſcribit de negotiis, in librum peculiarem referat: & cum memorialia, informationes, ſupplicationes, vel alia ſcripta alicuius momenti a-

liis

liis dabit, exemplum eorum apud se seruet.

17 Regulas Cancellariæ habeat, Bullasque & breuia quę à summo Pontifice fiunt, emat, in eisque animaduertat, quid noui contineatur: quod si in Cœnæ Domini Bulla aliquid adderetur, aut mutaretur, eam statim ad omnes Prouincias transmittat; motus etiam proprios vniuersales, conscio tamen Præposito Generali, Prouincialibus mittet.

18 Cum Præpositus Generalis adire voluerit, creatum nouum Pōtificem, vt iuxta Constitutiones suæ Sanctitati Obedientiam, votumque Societatis declaret, redigat illi Procurator in memoriam, vt videat, an expediat ab eo impetrare confirmationem gratiarum, & priuilegiorum Societatis. *Par. 7. c. 1. §. 1.*

19 Subditus sit Superioribus Collegii, præterquam in iis, quæ ad sui officii executionem spectant.

REGVLÆ PROCVRATORIS DOmus Professæ.

1 IN omniū negotiorum tractatione perpetuò memor sit instituti Societatis, quæ Dei omnipotentis gloriam quærens, profectui animarum inuigilat. Curet igitur ipse verbo, & exemplo præsertim humilitatis, & patientiæ eos omnes ædificare, quibuscum conuersatur, atque eos sibi beneuolos conseruare, quorum opera ad negotia peragenda indiget; & cum oprtuerit, de instituti nostri ratione illos informet.

Par.6.c.2. §.10. 2 Quærat diligenter eleemosynas, easque simpliciter, & amore Domini petat, nec non & eas augere, ac conseruare studeat, opportuneque eos visitet, à quibus petendæ erunt.

3 Habeat catalogum eorum, qui ordinariè, & extraordinariè eleemosynas faciunt, & de his certiorem faciat Superiorem, ac videat, ne sua negligentia aliquos prætermittat, quorum beneficio domus iuuari possit.

4 Animaduertat, quid, à quibus petere debet, iuxta id quod vnusquisque facilius

cilius, & commodius suo tempore daro possit; & caueat ne in petendis eleemosynis grauis, vel molestus externis sit, ita vt ad eos, cum oportuerit, gratus semper pateat aditus nostrorum.

5 Habeat socium à Superiore designatum, cuius opera vtatur in his, quæ ad suum officium pertinent, præter alium (vbi opus erit) qui in virtute, & conuersatione probatus, possit eleemosynas ordinarias per domos colligere. *P4. c. 1. 2. §. 1.*

6 Procuratoris erit, quascunque eleemosynas recipere, & quæcunque afferuntur domum, in libro quodam ad id designato, quotidie scribere.

7 Videat in quærendis, vel admittendis eleemosynis, ne præiudicium fiat puritati nostri instituti, quod attinet ad eius ministeria; gratis omnino exercenda. *In Ex. c. 2. §. 3. & p 6. ca. 2. §. 6. & 7.*

8 Pecunia vndecunque prouenerit, si alicuius momenti fuerit, iudicio Superioris in arca reponatur ad id designata. huius Præpositus clauem vnã, & ipse Procurator alteram diuersam custodiat: in eadem liber asseruabitur, in quo scribetur pecuniæ summa, tam eius quæ infertur, quam eius quæ effertur; si quãdo autem cogente aliqua necessitate pecunia in arcam non inferretur, nihilominus accepti, & expensi summa semel in hebdomada in eodem libro scribatur, ac si in ea reponeretur.

9 Quoties ex arca pecuniam accipiet, eius summam, & diem in libro suarum rationum adscribat, in altera verò parte libri, expensi ratio constet.

In Ex. c. 4. §. 4. & p. 1. c. 4. §. 6. 10 Procurator in libro ad hoc designato, quem penes se habere debet, scribat omnia, quæ vnusquisque Nouitiorum Domum attulerit, cum eiusdem subscriptione, & ea Custodi vestium asseruanda tradat, nisi sit pecunia, quam separatim custodiet in arca, vbi pecuniæ domus reponuntur, donec, biennio expleto, Nouitius consueta vota Societatis emittat.

P. 4. c. 2 §. 5. 11 Singulis mensibus dati, & accepti rationem Superiori reddet, & debita etiam indicabit, quo ipse domus statũ prorsus intelligat.

12 Diligenti cura asseruabit in Archiuio ad hoc designato instrumenta originalia, & titulos, quibus constat de iure eorum, quæ domus ad vsum, & propriam habitationem possidet, suis locis reposita, vt facilè inueniri possint. Archiuii autem duæ claues diuersæ erunt, quarum alteram Præpositus, alteram ipse habebit Procurator.

13 Item seorsum habebit hæc eadem instrumenta, & titulos manu Notarii publici subscriptos; vt fidem faciant, si aliquando in iudicio præsentari necesse sit.

14. Præter hæc Procurator librũ habebit, in,

bit,in quo summa quædam horũ instrumentorum,& titulorum contineatur: cũ autem contractus maioris momẽti, præsertim rerum perpetuarum fient, redigat in memoriam Præposito ad Archiuium, quod est in vrbe penes præpositum Generalem,eorum exempla authentica mittẽda esse.

15 Cubiculum claui obseratum habeat, & asseruabit scripturas,quibus ad Procuratorium munus indigebit, cumq; aliquas ex archiuio accipiet,earum in libro, qui in eodem archiuio erit,annotato die, mense,& anno memoriã relinquet,quas, cum suo tempore restituet, ex eodẽ libro expunget.

16 Cum toti domui necessaria prouidere ipse debeat,iuxta Superioris ordinẽ, curet, vt res omnes,præcipuè diu duraturæ,quam opportunè emantur;ne aut non perinde bonas, aut non æquo pretio cogatur comparare: caueat etiam ne dum nimium pecuniæ parcit, non bonas, aut insalubres res emat.

17 Emptori pecunias ad quotidianos sumptus subministrabit, à quo singulis dieb. expensarũ exiget rationẽ ex codice; summam verò in librum suũ ipse referet.

18 Videat num ea, quæ empta sunt, illæsa conseruentur, atq; animaduertens aliqua, non vt oportet conseruari, aut expẽdi, Superiorem, vel Ministrum admoneat.

REGVLÆ

PROCVRATORIS Collegii, & Domus Probationis.

1 IN omnium negotiorum tractatione perpetuò memor sit instituti Societatis, quæ Dei omnipotentis gloriam quærens, profectui animarum inuigilat. Curet igitur ipse verbo, & exẽplo eos omnes ædificare, quibuscum conuersatur, atque eos sibi beneuolos conseruare; quorum opera ad negotia peragenda indiget.

Par. 3. c. 2. §. 7. c. 2 Procuratoris erit conseruare res temporales suæ curæ commissas, & eas curare, tanquam bona propria Domini nostri Iesu Christi. Cum autem toti Collegio necessaria prouidere ipse debeat, iuxta Superioris ordinem, ad eum pertinebit prouẽtus quoscunque Collegii, vel Domus probationis, & eleemosynas, vbi petendas à Rectore intellexerit, exigere ac recipere: syngraphas verò solutionis, quando opus erit, ipse dabit subscriptas à Rectore, aut à se, illius commissione.

3 Omnes Collegii prouentus, & tempora, quibus colligendi sunt, in peculiari libro scribet, & seorsum summam contractuum & locationum, quæ ad breue tempus

pus fiunt; seorsum etiam quascunque res, aut pecunias ex fructibus Collegii perceperit, addito à quibus, & quando ea prouenerint: eleemosynæ autem alio in loco scribantur.

4 Singulis mensibus dati & accepti rationem Rectori reddet, debitaque, & credita Collegii indicabit, quo ipse domus statum prorsus intelligat. par. 4. c. 2. §. 5.

5. Pecunia, vndecunq; ea prouenerit, si alicuius momenti fuerit, iudicio Superioris, in arca reponetur ad id designata; huius Rector clauem vnam, & ipse Procurator alteram diuersam custodiat: in eadem liber asseruabitur, in quo scribetur pecuniæ summa, tam eius quæ infertur, quam eius, quæ effertur: si quando autem cogēte aliqua necessitate pecunia in arcam nō inferretur, nihilominus accepti, & expensi summa in eodem libro statim scribatur, ac si in ea reponeretur.

6 Quoties ex arca pecuniam accipiet, eius summam, & diem in libro suarum rationum adscribat; in alia verò parte libri, expensi ratio constet.

7 Procurator in libro ad hoc designato, quem penes se habere debet, scribat omnia, quæ vnusquisque Nouitiorum domum attulerit, cum eiusdem subscriptione, & ea Custodi vestium asseruanda tradet, nisi sit pecunia, quam separatim cu- In Ex c. 4. §. 4. & par. 1. c. 4. §. 6.

ſtodiet in arca, vbi pecuniæ Collegii reponuntur, donec, biennio expleto, Nouitius conſueta vota Societatis emittat.

8 Emptori pecunias ad quotidianos ſumptus ſubminiſtrabit, à quo ſingulis diebus expenſarum exiget rationem ex codice; ſummam verò in librum ſuum ipſe referet.

9 Curet, vt res omnes, præcipuè diu duraturæ quam opportunè emantur, ne has non perinde bonas, aut non æquo pretio cogatur comparare; caueat etiam ne dum nimium pecuniæ parcit non bonas, aut insalubres res emat.

10 Videat num ea, quæ empta ſunt, illæſa conſeruentur, atque animaduertens aliqua, non vt oportet conſeruari, aut expendi, Superiorem, vel Miniſtrum admoneat.

11 Aduertat, num ea, quæ à Collegio poſſidentur, reparatione indigeant, ſeu domus, ſeu prædia, ſeu quiduis aliud, vt ad Superiorem referat: ſi quid autem vendẽdum videretur, eodẽ inconſulto, ne faciat.

Can. 25. Cong. 2. 12 Omnia, quæ ſpeciem habent ſecularis negotiationis, in colendis videlicet agris, vendendis in foro fructibus, & ſimilibus, intelligat prohibita eſſe noſtris.

13 Nihil, quod ad locationes, cõtractus, aut debita contrahenda, aut alia alicuius momẽti negotia pertineat, faciat, niſi ipſi

à Supe-

à Superiore commiſſum ſit: ſi quid autem ex iis, quę iubentur; ipſi videretur non expedire, eidem proponat modeſtè ſuam ſententiam, & rationes, quibus moueatur.

14 Excipiet in codicem lites; ſi quæ fortè erunt, & quæ grauioris momenti circa eas fient, continenter, & ſummatim annotabit.

15 In tribunalibus iudicum non compareat, niſi quando aliqua neceſſitas plurimum vrgere Superiori videretur, ſed per externos Procuratores noſtra negotia in publicis iudiciis peragantur.

16 Illud verò præcipuè ante oculos habeat, vt antequam litem vllam intendat, res controuerſa (ſi fieri poſſit) concordia aut compromiſſione, conſulto Superiore, componatur; ſi quando tamen ad litem deſcendendum erit, memor ſit, vt magnã pacem interius exteriuſque cuſtodiat, & ſemper ad iuſtam concordiam ipſum paratum eſſe contrariæ parti innoteſcat.

17 Curet diligenter, vt rectè, & ſolidè fiant, quæ expedienda erunt; quod ſi periti iuris conſulendi ſint, maximè idoneos eligat. Idem de cæteris officialibus dictũ intelligatur.

18 Conferat cum Superiore, eiq; reddat rationem eorum, quæ facit, & quo in ſtatu ſint negotia, aut ei, quẽ ille deſigna-

bit; quod si rerum difficultas extraordinarium fauorem, aut diligentiam exigere videatur, eidem significet, vt auxilia, quæ opportuna visa erunt, petantur.

19 Diligenti cura asseruabit in archiuio ad hoc designato instrumenta originalia, & titulos, quibus constat de iure eorum, quæ à Collegio possidentur, suis locis reposita, vt facilè inueniri possint. Archiuii autem duæ claues diuersæ erunt, quarum alteram Rector, alteram ipse habebit Procurator.

20 Seorsum habebit hæc eadē instrumenta, & titulos manu Notarii publici subscriptos, vt fidem faciant, si aliquando in judicio præsentari necesse sit.

21 Præter hæc Procurator librum habebit, in quo summa quædam horum instrumentorum, & titulorum contineatur: cum autem contractus maioris momenti, prçsertim rerum perpetuarum, fient, redigat in memoriam Rectori ad archiuium, quod est in vrbe penes Præpositum Generalem, eorum exempla authentica mittenda esse.

22 Cubiculum claui obseratum habeat, & asseruabit scripturas, quibus ad Procuratorium munus indigebit: cumq; aliquas ex archiuio accipiet, earum in libro, qui in eodem archiuio erit, notato die, mése, & anno, memoriam relinquet; quas, cum

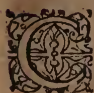
eum suo tempore restituet, ex eodem libro expunget.

23 In libellum referet quæcunq; à Superiore ipsi facienda iniungétur, ne memoria excidant, & effectu frustrentur.

24 Intelligat, qui sint illi potissimum, qui beneficia magni momenti in Collegium contulerunt, & eorum catalogum habeat, & Superiorem certiorem faciat, vt iuxta modum professionis nostrę, grati in illos esse possimus.

REGVLÆ

PRÆFECTI LECTORUM ad Mensam.

Curet, vt idonei in lectores mensę à Superiore destinentur, & eos instruat, vt alta, clara, & distincta voce legant.

2 Det operam, vt lector præuideat diligenter lectionem, vt bene, & emendatè proferat, & in dubiis ad se recurrat.

3 Admoneat lectorem, vt si quid perperam pronũciauerit, correctus repetat, & emendatè iterum proferat.

4 Habeat à Superiore assignatos sibi socios, vt in neutra mensa desit, qui lecto-

rem corrigat, eosque iuxta has Regulas instruat.

5 Initio lectionis in prima, atq; etiam (nisi nostrorum paucitas aliud suaserit) in secunda mensa in prandio, & Cœna legatur caput de Scriptura sacra noui vel veteris testamenti, cui succedat semper aliquis liber pius ac facilis iuxta indicem inferius præscriptum, & habeatur peculiaris ratio Coadiutorum, vt pro arbitrio Superiorum aliquid vernacula lingua ad illorum etiam consolationem legatur.

6 In celebrioribus festis legatur aliquid omisso capitulo scripturæ, ex Patrū homiliis, & tractatibus, quod ad historiā, & celebritatem festi pertineat, & à dominica in passione vsque ad Pascha, post lectionem scripturæ de passione Domini, tractatus aliquot de eadem legantur.

7 Cum afferuntur literæ annuæ, & Indicæ, quam primum legantur.

8 Initio cuiuscunq; mensis Summarium Constitutionū, Regulæ communes, & Epistola P.N. Ignatii de Obedientia legantur.

9 Vesperi absoluta lectione, seu prædicatione legatur martyrologium vulgare sequētis diei: quo vero die fit abstinētia, caput aliquod ex libro de imitatiōe Christi, cum martyrologio. cū vero ieiunatur, nihil legatur vesperi, sed martyrologium legatur ad prandiū. Libri

*Libri diuinæ Scripturæ, quæ in refe-
ctorio legentur.*

Ex nouo Testamento, omnia integrè legentur.

Ex veteri, Pentateuchus, præter Leuiticum.

Historiales omnes, & Sapientiales, pręter Cantica.

Prophetales, præter capita aliquot obscuriora.

*Libri, qui post lectionem Scripturæ
legi possunt.*

Historia Ecclesiastica Eusebii Cæsariēsis.

Historia Ecclesiastica Nicephori Calisti.

D. Gregorii dialogi.

Historia Ecclesiastica Bedæ.

Vitæ Sanctorum Aloysii Lipomani.

Vitæ Sanctorum Surii.

Seuerus Sulpitius de B. Martino.

Gregorius Turonensis de gloria Confessorum.

Selectæ epistolæ D. Hieronymi.

Chrysostomus de orando Deum, de prouidentia, & de Sacerdotio.

Ambrosius de fuga seculi, de bono Mortis.

Augustini sermones, Meditationes, Confessiones, & alia eiusdem opuscula, & tractatus.

D. Bernardi de interiori domo, & aliquot sermones & tractatus.

Homiliæ Patrum selectæ.

D. Bonauenturæ ſtimulus diuini amoris.
Thomas de Kempis de imitatione Christi, & aliquot ex eiuſdem auctoris opuſculis.
Catechiſmus Romanus.
Literæ Indicæ.

10 Præter hos libros poterunt quidem alii legi tum vulgares, tum Latini, ſed examinati, & approbati à Prouinciali; atque illi eſſe debent, qui & pietatem promoueant, & vocationis propriæ propoſitũ confirmare poſſint.

11 De ſingulis libris ſuo tempore prælegendis in menſa iuxta indicem præſcriptum, prius conferet cum Superiore, vt ille conſtituat, quid legendum ſit.

12 Catalogum à Superiore habeat eorum, qui in refectorio commodè concionari poterunt, ex quibus Superior ipſe eligat, qui ſtatis diebus concionentur, & eos præſcripto tempore admonebit, qua de re ſint concionaturi.

REGVLÆ

PRÆFECTI SAnitatis.

PRæfecti sanitatis munus erit, superintendere iis, quæ ad corporis bona valetudinem pertinent conseruandam in sanis, (in iis præsertim, qui ex ætate, aut aliis de causis sunt debiliores) tum restituendam in ægrotantibus. *par. 3. c. 2. §. 6.*

2 Præsit Infirmario, & cæteris quibus cura ægrotorum commissa erit,* detque operam, ne desit Medicus, adsitque eo veniente, præsertim vbi morbi qualitas id postulauerit, & quicquid ab eo præscriptum fuerit, studeat, vt executioni mandetur; & vbi videret ægrotorum cubicula salubria non esse, ad Superiorem referat. ** Par. 9. c. 2. lit. G.*

3 Obseruet, num quis ex nimia fatigatione corporis, aut spiritus plus æquo laboret, vel alia de causa morbi periculo se exponat, & superiori significet.

4 Si in cibis, aere, frigore, aut alia quapiā in re aliquid probabili ratione animaduertat, quod communi omnium, vel alicuius saluti prodesse, vel obesse possit, Superiorem admoneat.

5 Curet, vt infirmarius Regulas suas obseruet, quas apud se etiam habebit.

REGVLÆ PRÆFECTI Bibliothecæ.

1 INdicem librorum prohibitorum in Bibliotheca habeat, & videat, ne fortè vllus sit inter eos ex prohibitis, aut aliis, quorum vsus communis esse non debet.

Pa. 4. c. 6. §. 7. 2 Bibliotheca clausa sit, cuius claues ipse habeat & illis tradat, qui eas, iuxta Superioris iudicium, habere debebunt.

3 Libri omnes eo ordine in Bibliotheca collocentur, vt singulis facultatibus suus certus sit locus proprio titulo inscriptus.

4 Singuli libri titulis exterius inscribantur, vt facilè cognosci possint.

5 Omnium librorum, qui domi sunt, catalogum habeat, diuersarum facultatũ auctoribus ordine alphabetico in diuersas classes distributis.

6 In alio catalogo, diuisis etiã per classes facultatibus, ii libri scribantur, qui in nostrorum vsum extra Bibliothecam cõcessi sunt; qui verò intra dies octo restituendi

endi extrahuntur, in tabula in hunc vſum parieti appenſa notentur; quibus redditis, quod fuerat ſcriptum, deleatur.

7 Nullum librum ex Bibliotheca cuipiam dabit ſine Superioris licentia ſpeciali, aut generali, &aduertat, ne quis librũ, etiam cum licentia, ſe inſcio accipiat.

8 Curet, vt Bibliotheca valde munda, & compoſita ſit, quam in hebdomada bis verret, & ſemel ex libris puluerem excutiet: cauere etiam debet, ne libri humiditate, aut alia re lædantur.

9 Quando intellexerit domi deeſſe aliquos libros neceſſarios, aut aliquos valde vtiles in lucem editos eſſe, certiorem faciat Superiorem, vt ſi illi viſum fuerit, emantur: ſi verò domi libri inutiles fuerint, eundem admoneat, an cum aliis melioribus commutandi ſint.

10 In loco publico, præſertim in magnis Collegiis ſint quidam communiores libri, quibus vnuſquiſq; pro ratione ſuorum ſtudiorum, vti poſſit.

11 Habeat librum, in quo ea omnia iudicio Superioris ſelecta diligenter ſcribantur, quæ in ſuo Collegio publicè exhibentur, vt Comœdiæ, Dialogi, Orationes, & id genus alia: Concluſiones verò ſingulorũ annorũ, quæ publicè defendẽtur, ſimul cõſutas in Bibliotheca aſſeruet.

12 Si aliqui libri extra domum accom-

modato darentur, adhibeat diligentiam vt recuperentur suo tempore; & in aliquo interim libro notabit, quinam illi libri sint, & quibus eos accommodauerit.

REGVLÆ
SVBMINISTRI.

SVbminister est instrumentum Ministri, & aliorum Superiorum, ad res particulares obeundas, & executioni mandandas.

2 Nihil ordinat, sed tantum est executor, & exactor actionum domesticarum, iuxta modum & ordinem sibi à Superioribus præscriptum.

3 Est eius præcipua cura, vt omnia, quæ attinent ad culinam, refectorium, penũ, cellam vinariam, & aquariam, bene, & ordine, & tempore suo parata sint, & ministrentur; videatq; vt cubicula sint decenter composita, quæ alternis saltem diebus visitabit.

4 Curet, ne nostri per Domum vel Collegium vagentur, vel intẽpestiuè colloquantur; ac deniq; vt vnusquisq; in suo officio versetur, & contineatur.

5 Referet de omnibus rebus quotidie ad Mi-

ad Ministrum, ad Præpositũ verò vel Rectorem, quoties eis visum fuerit.

6 Nullam iniunget pœnitentiam, sed de defectibus domesticis admoneat Ministrum, vel aliũ Superiorem: poterit tamen impositas pœnitentias nomine alicuius Superioris aliis denunciare.

7 Erit Superior nostrorum, qui Sacerdotes non sunt: Sacerdotibus tamen aliquid iniungere poterit nomine alicuius Superioris.

REGVLÆ

ÆDITVI.

PRæfecto Ecclesiæ obediat in omnibus quæ ad templi ministerium pertinent.

2 Seruet modestiam in incessu, vultu, sermo neque: tam in templo, quam in sacristia: iis verò, qui aliquid exigunt, satisfacere cum ædificatione studeat per se, vel ad Præfectum recurrendo, aut ipsos ad eum remittendo: si quando verò necesse erit cum mulieribus loqui, id oculis demissis, & quam breuissimè faciat.

3 Dum Sacris inseruit, attentus ad suum ministeriũ cũ deuotione, & ædificatione sit. Nec ante eũ q celebrat, aut ad lat⁹

ex æquo, ſed aliquanto poſterius maneaſ; vtatur vero tono, qui congruat cum eo, quo Sacerdos vtitur; omnia rectè proferat, nec celeriter nimium, nec nimis lente. Denique in iis ſit bene inſtructus, & cæteros, qui Sacerdotibus miniſtrabunt, eadem doceat.

4 Curet, & veſtimenta, quæ ſacrum facturus induitur, ſint rectè aptata, ipſumq; circumquaque intueatur, antequam è ſacriſtia exeat.

5 Diligenter det operam, vt Sacerdotes, qui Sacrum facere volunt, quamprimum miniſtros habeant iuxta ordinem ſibi à Superiore præſcriptum, & quotidie vnũquemque eorum, qui ordine in ſummo Altari Miſſas dicturi ſunt, opportuno tẽpore admoneat.

6 Tot habebit appenſa ſudariola in ſacriſtia, quot fuerint Domi Sacerdotes, inſcriptis ſingulorum nominibus, & addito vno, vel pluribus pro extraordinariis.

7 Dum Sacra fiunt, accendat, vt minimum, candelas duas, & cum ſanctiſſimum Sacramentum eleuatur, facem, aut cereum; quo tempore etiam tintinnabulum pulſet; accendet etiam facem, cum aliis ſanctiſſimum Sacramentum miniſtrabitur, ipſeq; confeſſionem generalem eorũ vice recitabit.

8 Curet, vt vinum, quod in Sacrificium paratur,

paratur, sit bonum, & merum, ac mundũ, eoq; ipso die haustum: similiter & aqua, & ampullæ sint mundæ, & decenter coopertæ.

9 Hostias faciat, quã fieri poterit, pulchras, eo numero, vt & Missis, & communionibus sufficiant.

10 Ante Missas, & conciones, ac lectiones, pulset campanam, prout sibi præscriptum erit: det etiam signum salutationis B. Mariæ in aurora, in meridie, & vesperi: det etiam signum, cum primum quis ex nostris vita functus fuerit; vt omnes, pro cuiusque deuotione illius animam Deo commendent.

11 Si quando propter vniuersalem aliquam causam in reliquis Ecclesiis campanæ pulsentur, ipse etiam iuxta Superioris præscriptum pulsabit.

12 Pridie quam sit habenda concio, disponat scamna in templo, iuxta solitum morem.

13 Det operam, vt nullo modo lumen desit ante sanctissimum Sacramentũ, neq; interdiu, neque noctu.

14 Ex iis Sacerdotibus, quos habet à Superiore designatos, vocet diligenter ad templum qui nominatim petuntur ad confessiones audiendas: quod si nominatim non petuntur, eos iuxta ordinem sibi pręscriptum accersat, & quantũ in ipso

est, det operam, vt omnibus, qui confiteri volunt, satisfiat.

15 Si quis Missas, aut orationes petāt, ad Præfectum recurrat, vel ad eum illos remittat.

16 Si quis aliquid quæreret, in quo ei à Ianitore melius satisfieret, eum ad portam domus remittat, & eos etiam, qui per portam, qua à templo in domum patet aditus, ingredi vellent: nisi viri essent eiusmodi, vt eorum peculiaris esset habēda ratio, prout à Superiore fuerit instructus: nunquam autem porta ea aperta relinquatur.

17 Curet, vt nunquam illic aqua desit, vbi lauantur manus: & sint lintea conuenienter munda pro Sacerdotibus, ad manus solas ante, & post Sacrum extergēdas.

18 Prouideat, vt aqua benedicta in pila non desit.

In Ex. c. 1. §. 3. & p. 6. c. 2. § 7. 19 Si quando eleemosynæ Missarum, vel Confessionum gratia offeruntur, eas non admittat; si quid tamen alioqui in Altaribus, aut aliis templi locis repererit, aut in vsum templi oblatū fuerit, id Præfecto tradet.

20 Templi portas mane, sed non ante auroram aperiat; easdemque vesperi circa solis occasum diligenter obseret; quod etiam faciet circa meridiem, nisi Superior in casu aliquo secus faciendum iudicaret;

& quo

& quotidie noctu claues Ecclesiæ ad Superiorem deferat.

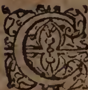
21 Quamdiu templum erit apertum, diligenter curet: ne vnquam sine custode relinquatur, sed semper, aut ipse, aut alius in eo sit, vel in sacristia, ita vt & videre tēplum, & custodire possit.

22 Aduertat, ne quis in templo deambulet, neue strepitus in eo audiatur: eos verò, qui loquentur altius, modestè, vt decet, admonebit.

23 Det operam diligenter, vt altaria sint munda, & bene præparata, & pro ratione temporum ornata, atq; vt vasa sacra, ornamenta, & cætera omnia, quæ ad diuinum cultum pertinent, in suis locis apte, & decenter reponantur, & conseruentur.

24 Videat, vt templum sit mundum, & bis singulis hebdomadis, ac sæpius, si necesse sit, præsertim in festorum solemnium vigiliis, scopis mundetur; canes etiam ex templo abigat.

REGVLÆ
INFIRMARII.

Par. 3. c. 1. §. 1. G. 1 Vram habeat infirmorum, quorum ægritudo simulatq; ei indicata fuerit, si censeret rem esse alicuius momenti, Præfectum, & Superiorem admoneat.

Ibidem. 2 Cum quis in morbũ incidit, à Superiore intelligat, num statim Medicus vocandus sit, qui vnus ordinarie esse debet, nisi ingrauescente morbo, aut in quibusdam aliis casibus, alio Medico opus esse Superior iudicauerit; & quoties Medicus ægrotos inuiset, adsit ipse.

3 Studeat, vt quæ ægrotanti danda sunt, & opportune emantur, & bona sint, & bene præparata administrentur.

4 Curet, vt ægrotorum cubicula sint valde munda; lecti concinnè sternantur, & ramusculis, & huiusmodi aliis decumbentes oblectet.

5 Ægrotum consolari, & exhilarare studeat, nõ solum rebus à Medico probatis, sed verbis etiam spiritualibus, & lætis: habeat etiam libros, quorum lectione ægroti recreari, & iuuari in spiritu possint.

6 Intelligat à Superiore, quos ex nostris

ſtris ad ęgrotos inuiſendos, ac recreandos accerſere debeat; caueat autem, ne dum infirmis placere ſtudet, aliquid fiat, quod eis nocere vlla ratione poſſit.

7 Medicinalia, & cuncta, quæ ægrotantium vſui neceſſaria ſunt, habere ipſe debet, niſi Pharmacopola domi ſit, & in loco conuenienti ea cuſtodire & ſæpius reuiſere, vt incorrupta cõſeruẽtur; & quãdo opus fuerit, vt de nouo ſuo tẽpore conficiãtur, curare iuxta ordinẽ Superioris.

8 Nihil omnino eorum, quæ à Medico præſcribentur, prætermittat, aut mutet: ordinem etiam obſeruet temporum præfixorum, quib. prandiũ, cœnã, ſyrupũ, cæteraq; medicamẽta det, omnia ſcripto excipiens, quę Medicus pręſcripſerit. *Par. 3. c. 2. lit. G.*

9 Aduertat, quo die quis cœperit ægrotare, & qua hora febres ægrotum & corripiant, & deſerant; tum vt Medicum, & Superiorem admoneat, tum vt cibum tempeſtiue præbeat.

10 Si morbus ſit contagioſus, ſupellex ſeparari debet, ne cuiquam noceat.

11 Conualeſcentes è lecto ſurgere non permittat, priuſquam id Medicus conceſſerit, & operam det; vt ea conualeſcentib. præbeantur, quæ Medicus præſcripſerit, quoad Superiori ſatis viſum fuerit.

12 Patienter & cum Charitate tũ ipſe, tum ſocii eius ferant moleſtias, & diffi-

cultates, quæ interdum in curandis infir-mis accidere solent. Quemadmodum autem diligenter curare debet, ne debita ministeria ægrotis desint, ita etiã animaduertere, ne nimiæ vigiliæ, immoderatiq; labores, aut morbi contagio vel propriæ ipsius, vel sociorum saluti noceant.

P.a.6.c.4. §.1. 13 Cum grauitas morbi id postulauerit, Superiorem certiorem reddat, vt ægrotus, antequam iudicii vsu priuetur, omnia Sacramenta accipiat: quod si ægrotus, diu licet, sine periculo decumbat, curet vt octauo quoq; die pro more Societatis communicet; ne huiusmodi spirituali fructu, & consolatione priuetur, nisi aliqua ratio iudicio Superioris impediat.

Pa.6.c.4. §.2. 14 Ingrauescente morbo Superiorem admoneat; vt orationibus omnium domesticorum valde peculiaribus infirmum iuuari faciat; idque eo magis, quo morti propinquiorem videret; & vt morienti quo plures poterunt ex nostris adsint, qui cum animosiorem reddant, iisq; auxiliis iuuent, quæ eo tempore conuenient, ac cum primum vita functus fuerit, Æditũ admoneat.

Pa.6.c.4. §.3.lit.B. 15 Prouideat, vt eorum corpora, qui ad meliorem vitam migrarint, ad sepulturã consueto regionis more præparentur, & vt spatio diei naturalis decenter teneantur, nisi ratione mali odoris anteuertã

posse hoc tempus Superiori videretur.
16 Præfecto sanitatis obediat in omnibus, quæ ad hoc officium pertinent, qui si nullus fuerit constitutus, Præfecti munere ipse fungatur.

REGVLÆ
IANITORIS.

1 Nomina omnium domesticorum prope ostium domus in tabula scripta sint, vbi notis quibusdam illi designabuntur, qui egredientur: * neminem verò foras exire permittat, qui facultatē à Superiore generalem aut particularem non habeat; & ab iis, qui egrediũtur, quo eant, intelligat. * Ta. 3.c. 1.§.2.
2 Nihil cuiquam nunciabit intempestiuè, vt cum in mensa sedetur, nisi aut res esset necessaria, aut personę mittentis cōditio aliud exigeret.
3 Literas omnes, & schedulas, quæ domesticis mittuntur, Superiori tradat: ii verò, ad quos dabuntur, eas esse acceptas; ne intelligāt; caueat etiam ne alicuius domestici literas, aut quid simile externis det iniussu Superioris.
4 Cum aliqui ex Societate peregrè veniunt, ianuam ingressis dicat, vt illic ex-

pectent, dum Superior de aduentu eorum fit certior.

5 Festinet ad ianuam, cum tintinnabulum pulsari audit, & cum res patietur, per fenestellam venientes expediat; porta non aperta.

6 Si quis ab externis quæratur, qui domi non sit, modestè intelligat, quis sit ille qui petit, & quid velit, vt id redeunti, si opus sit, cum facultate Superioris significare possit.

7 Talem cum omnibus conuersandi modum teneat, vt discretione, modestia, & spiritualibus verbis singulos ędificatos, & contentos à se dimittere studeat.

8 Cum externi aliquem è nostris alloqui volent, Superiorem adibit, qui si ad id facultatem dederit, diligenter eum, qui petitur, quæret, & ad locum colloquiis destinatum, eos remittet.

9 De eleemosynis, quæ ad ianuam mittentur, Superioris mentem intelligat, illiusq; ordinem sequatur, & si alicuius momenti sint, Procuratorem certiorem faciat.

10 Si quando Prælati, aut Magnates domum intrarint, curet si commode possit, vt Sacerdos aliquis eos comitetur, dum Superiorem ipse accersit.

11 Cum pauperes eleemosynæ causa ad ianuam accedunt, benigne respondeat, & sedulo

ſedulo quærat, quidnam eis erogari poſſit iuxta Superioris arbitrium, idq; illis cum charitate diſtribuat.

12 Mulieres, ſi quando ad oſtium accedunt, paucis verbis dimittat; aut ſi plurib. opus eſſe videretur, in Eccleſiam eas mittat ad Æditum, vbi reſponderi ipſis poterit.

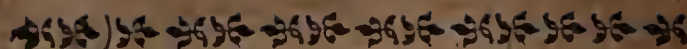
13 Obſerata ſemper ianua ſit, clauiſque in porta ne relinquatur; loca etiam portæ vicina munda ſeruet, & vt iuxta ianuam omnes ſummiſſa voce loquantur, curet.

14 Portas domus ante noctem claudat; exinde vero eas nullius cauſa aperiat, niſi de Præpoſiti vel Rectoris expreſſa licentia: & antequam cubitum eat, claues eidẽ tradens, ſi quis foris maneat, illi renunciabit.

15 Nihil cuſtodiendũm à quoquam externo recipiat, abſq; Superioris iuſſu.

16 Quoties Medicus domum ingredietur, ſignum dabit campana; vt Miniſter, & cæteri qui debent, adeſſe poſſint.

17 In Collegiis, in quibus Scholæ externis aperiuntur, ſignum campana dabit pro initio lectionum, ac fine: & Gymnaſia ſtatis temporibus aperiet, atq; claudet, niſi horum cura aliis demandetur.

REGVLÆ
CVSTODIS VESTIVM.

1 SEruare debet omnem ſupellectilem, ſiue lineam, ſiue laneam, & quicquid ad indumenta, & vbi opus fuerit, etiam ad calceamenta attinet; quæ diligenti cura, vt rem pauperũ Chriſti, cuſtodiet.

2 Inuentarium rerum, quas ipſe cuſtodit, ſi alicuius momenti ſint, in libro habeat, & ſeorſum ſcribat, quæ de nouo fiant, addito die, menſe, & anno, vt cum à Superiore iubebitur, poſſit ſui muneris rationem reddere.

3 Veſtes ordine diſpoſitas ſeruet, & nouas, & integras à vetuſtioribus ſeiungat, & ne corrumpantur, videat; eas etiam aptandas, & reſarciendas curet, vt decet religioſam paupertatem; quas verò non amplius vſui noſtrorum futuras iudicabit, eas Superiori oſtendat, vt ille, quid de eis faciendum ſit, ſtatuat.

In Ex. c. 4. §. 4. & p. 1. c. 4. §. 6.

4 Quæ ſinguli Nouitii domum attulerunt, ea alicubi ſeparatim aſſeruabit, inſcripto nomine eius qui attulit; donec biennio expleto conſueta vota Societatis emittat.

5 Sin-

5 Singulis mensibus omnia domus visitabit cubicula; vt ex Superioris arbitrio, si quid eis desit, suppleri possit; si quid etiam superfluum inuenerit, in vestiaria officina custodiatur.

6 Inspiciat etiam quinam vestibus indigeant, vt Superiori dicat, eiusq; ordinē exequatur, eo vero inconsulto nihil cuiquam dabit. * Coadiutores autem temporales *sottanis* dimidio palmo breuioribus, quam Sacerdotes, & pallio *sottanis* breuiori vtantur. * Can. 93. Cong. 1.

7 Linei panni lotori, siue externus ille sit, siue domesticus, scripto numero dentur, & accipiantur.

8 Subuculæ singulorum, quæ staturæ induentium conuenire debēt, signis particularibus internoscantur, ne permisceri contingat.

9 Pannos lineos omnes, quos vtendos Refectorii Præfecto, Coquo, aliisque ministris diuidet, numerato det, & recipiat.

10 Sabbati vespere linea munda per omnia cubicula distribuat: Dominica verò die manè ex iisdem cubiculis immunda colligat; & an omnia, quæ dederat, recipiat, animaduertat.

11 Æstiuo tempore linteamina munda pro lectis decimoquinto quoque die; hyberno vero post tres hebdomadas distribuat, vbi id fieri poterit.

12 Hæc omnia custos vestium præstabit, nisi eius officium in magno aliquo Collegio, aut Domo in plures personas distribuere necesse sit.

REGVLÆ EMPTORIS.

1 Diligens sit in emendis iis, quæ ad quotidianum vsum Superioris arbitrio, domũ comportanda sunt, eaq; tẽpestiue Dispẽsatori tradat: emat autem res bonas, & quam commodissimo pretio poterit, licet longius sint petendæ.

2 Adnotet pecuniæ summam, quam à Procuratore in dies accipiet, & quas in res eam expendet; & rationem ei quotidiè reddat dati, & accepti: quid autem sequẽti die empturus sit, à Ministro intelliget.

3 Curet quantum poterit, eos quibuscũ aget discretione, ac modestia ædificare; & quatenus eius officium decet, religiosis verbis in spiritu iuuare.

REGV-

REGVLÆ
DISPENSATORIS.

1 IN rebus distribuendis ordinem Superioris sequatur, & quamuis communiter æqualitatem inter omnes seruare debet; habeat tamen infirmorum, & conualescentium rationem; prout ei fuerit præscriptum. Par. 7. n. 1. §. 8.

2 Vinum in mensa ponendum aqua temperabit, vbi, & quantum Superiori videbitur.

3 Quæ ex mensis supersunt, diligenter conseruabit, memor paupertatis; vt & domesticis, & externis pauperibus iuxta ordinem Superioris, vsui esse possint.

4 Curam habeat conseruandi res ad victum necessarias, quæ ipsi committentur, clausasq; custodiat, aduertēs ne corrumpantur; quod si corruptionis sit periculū, Superiorem admoneat. Vt autem hæc melius obseruet, visitet sæpe Penum, & alia loca, vbi illa reconduntur.

5 Tam Penum, quam reliqua omnia, quæ in eo sunt, munda habeat.

6 Antequam penitus absumantur cibi, qui domi reconduntur, Superiorem ad-

moneat, vt alii coemi tempestiue possint.
7 Curet concinnanda dolia, & purganda cum opus est, ad nouum vinum infundendum: cuius rei, cum tempus impēdet, Superiorem admonebit.

REGVLÆ

PRÆFECTI REFECTORII.

1 CVret refectorium, & quæ eius vsibus seruiunt; omnia esse quam mundissima.
2 Ne aqua manibus abluendis, aut mantilia extergēdis desint, aduertat; horum autem (quæ bis in hebdomada saltem mutabuntur) alia Sacerdotibus, alia non Sacerdotibus destinata erunt.
3 Mantilia singulis saltem hebdomadis semel, mappæ verò, quæ singulis singulæ seruient, bis mundæ ponentur: omnia autem lintea numerato & accipiat, & reddat.

4 Curet, ne vasa, & cætera in refectorio necessaria desint, & vt quam maximè mūda sint: cultellos autem frequenter acuere faciat.

5 Paruam menſam paratam habeat.
6 Signum campana temporibus ſuis dabit conueniendi ad primam, & ſecundam menſam: ſed ante primum pulſum (qui quarta parte horæ ſecundum præcedat) à Coquo intelligat, an ſint omnia parata.
7 Menſæ rebus neceſſariis paratæ eſſe debent, cum campana ſignum primo dabitur: quæ autem ad potum pertinent, circa ſecundum ſignum apponantur; & aquæ, ac vini vaſa ſupra orbes collocentur.
8 Sit certus locus iis, qui curæ Infirmarii ſubſunt, quibus nihil, niſi quod ab eo præſcriptum erit, apponat: ſeruet autem cum omnibus æqualitatem, niſi ſecus neceſſitatis cauſa eſſet à Superiore monitus, ſine cuius arbitrio, neq; ientaculum, neq; aliud quicquam vlli concedet.
9 Priuſquam è menſa ſurgatur, inferātur orbes aliquot in menſam, vt quiſque locum ſuum mundet; quam primum verò pro ſecunda præparata omnia habuerit, ſignum campana dabit: prouidebitq;, ne deſint, qui miniſtrare debent.
10 Quæ ex menſis ſuperſunt, colliget, atque illi tradet, ad quem id ex officio pertinet: ſiue Coquus is, ſiue Diſpenſator ſit.
11 Nomina eorum, qui domi tam in re-

fectorio, quam extra vescuntur, in quadā tabula habeat, & eos qui cibum cepere, notabit; vt intelligat, quinam supersint; & Coquum, qui portiones distribuit, commonefaciet.

12 Mensis expeditis mantilia plicentur, verraturq; refectorium. & si quis inter cōcedendum silentium non seruauerit, aut aliquid minus modestum fecerit, ipse Superiori significabit.

13 Habeat à Ministro catalogum, in quo scriptum sit, quinam, & quibus diebus in prima, & secunda mensa ministraturi sint, eumq; ordinem seruet. Intelligat etiam sabbatho, quinam per hebdomadam sequentem in refectorio legere debeant; eosq; faciat certiores.

14 Catalogum habeat rerum, quæ in refectorio seruiunt; vt cum ratio ab eo re quiritur, in promptu sit, & in loco ad id designato eas custodiat.

15 Ad finem recreationis, quæ vna hora post primam mensam, altera post secundam à prandio, & à cœna durare debet, distincta signa campana dabit.

REGV-

REGVLÆ
COQVI.

1 IN iis omnibus, quæ ad ſuum munus pertinent, munditiam ſeruet ipſe, & ab aliis ſeruandam curet, detq; operam, vt omnia recte, & opportune parentur, ea præſertim, quæ ad ægrotos pertinent.

2 Carnes, piſces, & alia, quæ ad menſam portanda ſunt, dum ſecat, & diſtribuit, digitis minime contrectet, ſed fuſcinula, aut cultello ad eam rem vtatur.

3 Semihora, aut ſaltem quarta horæ parte, antequam in menſa ſit ſedendum, præparati cibi omnes eſſe debent.

4 Circa qualitatem, & quantitatem portionum ordinem à Superiore datum ſequetur.

5 Coquere, aut aliud quidpiam pro aliquo particulari parare, Infirmario tantum excepto, neminem ſinet, neque ipſe faciet ſine Superioris facultate.

6 Scriptum in codice habeat catalogum rerum, quarum eſt vſus in coquina, quas ipſe ſeruare debet.

7 Diligenter aduertat, ne plura quam

necessaria sint, ligna comburantur. Hanc similiter diligentiam in rebus, quas consumit, adhibebit, ne quid non necessariũ insumatur; vt religiosam paupertatem decet.

8 Quæ ex mensa supersunt, eique traduntur, conseruabit, memor paupertatis; vt & domesticis, & externis pauperibus vsui esse possint, iuxta ordinem Superioris.

9 Si quem haberet adiutorem, curet, vt eum verbo, & exemplo suo ædificet, præsertim Nouitios.

REGVLÆ
EXCITATORIS.

P. 3.c.1.§.2. & li. E, & pa.4.c.10.§.9.

1 Edia saltem horæ parte ante cæteros cubitum eat, eodemq; temporis spatio ante alios manè surgat, & hora constituta campanam pulset, statimque ad omnia cubicula lumen deferens, cunctos excitet; quod vt certius, & melius præstare possit, horologium excitatorium à Superiore habeat.

2 Quarta horæ parte ab excitatione elapsa, cubicula rursus inuiset, ac si quos nondum surrexisse comperiat, Superiori nunciet.

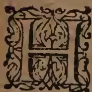
3 Post

3 Post aliam quartam horæ partem ad orationem pulsabit, ita vt ab excitatione ad orationis vsq; initium, semihora intercedat: absoluto vero tempore orationi deputato, finis signum dabit.

4 Si quorum opera indigebit propter multitudinem eorum, quos excitare, aut visitare debet, eos à Superiore petet, quos seruare easdem regulas curabit: si qui autem debiles, aut valetudinarii erunt, eos iuxta ordinem Superioris excitabit.

5 Si quem videret communem illam regulam minus obseruantem, qua omnes decenter cooperti dormire iubentur, Superiorem monebit.

REGVLÆ *NOCTV CVBICVLA visitantis.*

Ora à Superiore præscripta ad nocturnum conscientiæ examen pulsabit, * transactoq; quadrante signum dabit ad cubandum. *T irt. 4 c. 10. §. 9.* * P. 3. c. 2. §. 2.

2 Elapsa quarta horæ parte à cubandi signo, singula cubicula adibit, & an omnes ad lectum se receperint, ac lucernas extinxerint, videbit: si quos inuenerit extra lectum, aut qui lucernas non extinxerint, Superiori renunciabit.

DE OBEDIENTIÆ VIRTVTE, EPISTOLA N. P. IGNATII.

IGNATIVS LOIOLA fratribus Societatis Iesu, qui sunt in Lusitania gratiam, & amorem Christi Domini sempiternum.

I
Agnam animi voluptatem capio, fratres in Christo charissimi, cum affertur ad me, quam acri studio conatuq; ad summam virtutis, ac diuini obsequii perfectionē enitamini, beneficio illius, qui vos, vt ad hoc vitæ institutum vocauit, sic in eodem pro sua clemētia retinet, dirigitque ad beatum finem, ad quem, qui sunt ab ipso electi, perueniunt.

Atq; ego sane, cum vos omnibus donis
II. ornamentisq; spiritualibus perfectos, tū vero (quod alias ex me cognouistis) in primis Obedientiæ virtute præstantissimos esse cupio, idque non solum ob eximia quædam, ac singularia eius bona, quæ tot, tamque illustribus sacrarum literarum testimoniis, atque exemplis in testamento æque nouo, ac veteri comprobātur; sed etiam quod (vt est apud sanctum

Gregorium) Obedientia sola virtus est, quæ virtutes cæteras menti inserit, insertasque custodit. Hęc dum floruerit, florebunt proculdubio reliquæ; edentq; fructus, quales & ego in animis vestris exopto, & suo iure postulat is, qui humanũ genus neglectæ Obedientiæ scelere afflictum ac perditum, salutari ipsemet Obedientia reparauit, Factus obediens vsque ad mortem, mortem autem Crucis.

Libro 15. Mor. c. 12.

Ad Philipp. 2.

III. Ab aliis religiosis ordinibus facilius patiamur superari nos ieiuniis, vigiliis, & cætera victus cultusque asperitate, quam suo quique ritu, ac disciplina sancte suscipiunt: vera quidem, ac perfecta Obedientia, abdicationeque voluntatis atque iudicii maxime velim, fratres charissimi, esse conspicuos, quicunque in hac Societate Deo Domino nostro deseruiunt, eiusdemque Societatis veram, germanamque sobolẽ hac quasi nota distingui, qui numquam intueantur personã ipsam, cui obediunt, sed in ea Christum Dominum, cuius causa obediunt. Siquidem Superiori, nec si prudentia, bonitate, cæterisve quibuslibet diuinis donis ornatus, instructusq; sit, propterea obtemperandũ est; sed ob id solum, quod vices gerat Dei eiusdẽq; auctoritate fungatur, qui dicit, Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me

Luc 10.

ſpernit:nec contra ſiue conſilio, aut prudentia minus valeat, quidquam idcirco de Obedientia remittendum, quatenus ille Superior eſt; quando illius perſonam refert, cuius ſapientia falli non poteſt; ſupplebitque ipſe, quicquid miniſtro defuerit ſiue probitate, aliiſque ornamentis careat; ſiquidem diſertis verbis
Matt.23. Chriſtus Dominus cum dixiſſet, Super Cathedram Moyſi ſederunt Scribæ, & Phariſæi, protinus addidit, Omnia ergo, quæcumque dixerint vobis ſeruate, & facite; ſecundum opera verò eorum nolite facere.

IIII. Quocirca ſedulo vos in eam curam, atque exercitationem incumbere cupio, vt Chriſtum Dominum in Superiore quolibet agnoſcere ſtudeatis, in eoq; diuinæ Maieſtati reuerentiam, atq; Obedientiã ſumma cum religione præſtare. Quod vobis minus mirum videbitur, ſi animaduerteritis præceptum eſſe ab Apoſtolo, vt Superioribus etiam ſecularibus, ethniciſq; pareamus, vt Chriſto, ex quo omnis põteſtas bene inſtituta deſcendit: ſic enim
Cap.6. ille ad Epheſios, Obedite Dominis carnalibus cum timore, & tremore in ſimplicitate cordis veſtri, ſicut Chriſto, non ad oculum ſeruientes, quaſi hominibus placentes, ſed vt ſerui Chriſti facientes volũtatem Dei ex animo, cum bona volun-

tate seruientes, sicut Domino, & non hominibus. Atque hinc existimare poteritis ipsi, cum se religiosus quispiam regēdum, ac moderandum alteri tradidit, non solū vt Superiori, sed etiā nominatim vt Christi partes agenti: quo illum loco apud animum suum habere, vtrum vt hominem an vt Christi vicarium debeat intueri.

Iam vero illud etiam vobis clare compertum esse, ac in animis vestris penitus insidere vehementer cupio, infirmam, & valde imperfectam esse primam illam Obēdientiæ formam, quæ mandata duntaxat opere exequitur; nec virtutis nomine dignā, nisi ad alterū gradum ascendat; qui voluntatem Superioris suam efficit, & cum ea ita concordet, vt non solum in effectu executio appareat, verū etiam in affectu consensio; sicque idem velit vterque, idem nolit. Atq; propterea in sacris literis legimus, Melior est Obedientia, quam victimæ; siquidem (vt S. Gregorius docet) per victimas aliena caro, per Obedientiam verò voluntas propria mactatur. quæ quidem pars animi, quoniam est adeo præstans, sic fit, vt eius oblatio Domino, ac Creatori nostro pèr Obedientiā facta, magni sit æstimanda. V.

1 Reg. 15. Lib. 35. Mor. c. 10.

Quanto in errore, quamq; periculoso versantur, non dico solum ii, qui in iis, quæ ad carnem, & sanguinem pertinent, VI.

ſed illi etiam, quiin rebus alioquin admodum ſanctis, ac ſpiritalibus, vt ieiuniis, precationibus, aliiſve quibuſvis pietatis operibus, fas putant à præſcripto Superioris, ac voluntate diſcedere. Audiant quod ſapienter adnotat Caſſianus in Collatione Danielis Abbatis: Vnum ſane inquit, atq; idē inobedientiæ genus eſt, vel propter operationis inſtantiā, vel propter otii deſideriū, ſenioris violare mandatū.; tamq; diſpendioſum, eſt pro ſomno, quā pro vigilantia Monaſterii ſtatuta cōuellere: tantū deniq; eſt Abbatis trāſire præceptū, vt legas; quantum ſi contemnas, vt dormias. Sancta fuit actio Marthæ, ſancta contemplatio Magdalenæ, ſancta pœnitentia & lacrymæ, quibus pedes Christi Domini rigabantur: ſed hæc omnia nimirum oportuit fieri in Bethania, quā vocē domū Obedientiæ interpretantur, vt ea re, quemadmodū ait S. Bernard. nobis ſignificare voluiſſe Dominus videatur, nec ſtudium bonæ actionis, nec otium ſanctæ contemplationis, nec lacrymā pœnitētis extra Bethaniā illi accepta eſſe pouiſſe.

Col. 4. c. 20

In Ser. ad mil. templ. c. 13.

VII. Quocirca voluntates veſtras, fratres chariſſimi, quoad eius fieri poteſt, omnino deponite; libertatē conditori veſtro, quam vobis ipſemet elargitus eſt, in eius miniſtris libere tradite, ac dicate. Nolite exiguum veſtri liberi arbitrii fru-

ctum putare, quod liceat vobis illud à quo id accepistis, eidem per Obedientiam plene reddere. Quod cum facitis, non modo non perditis ipsum, verum etiam augetis, atque perficitis, quippe qui vestras omnes voluntates certissima rectitudinis regula moderamini voluntate diuina, quam videlicet interpretatur is, qui vobis Dei nomine præsidet.

VIII. Itaque diligenter illud etiam cauendum est, ne Superioris vllo vmquam tempore voluntatem (quam ducere pro diuina debetis) ad vestram detorquere nitamini: id enim esset non vestram diuinæ conformare, sed diuinam vestræ voluntatis norma regere velle, eiusdem diuinæ sapientiæ ordinem inuertentes. Sanè quam magnus est error, & quidem eorum, quos amor sui obcæcauit, obedientes existimare sese, cum Superiorem ad id, quod ipsimet volunt, aliqua ratione pertraxerint. Sanctum Bernardum in hac re præclare exercitatum audire. Quisquis, inquit, vel apertè, vel occultè satagit, vt quod habet in voluntate, hoc ei spiritualis pater iniungat: ipse se seducit, si forte sibi quasi de Obedientia blandiatur; neque enim in ea re ipse Prælato, sed magis ei Prælatus obedit. Quæ cum ita sint, quisquis ad Obedientiæ virtutem velit peruenire, oportet ad

In Ser. De trib. ordin. Ecc. ad Patres in c.

hunc secundum Obedientiæ gradum a·scendat, vt Superioris non solum iussa ex·equatur, sed etiam eius voluntatem suam faciat, seu potius suam exuat, vt diuinam à Superiore expositam induat.

IX. Qui vero se totum penitus immolare vult Deo, præter voluntatem, intelligentiam quoq;, qui tertius & summus est gradus Obedientiæ, offerat necesse est, vt nō solū idē velit, sed etiā vt idē sentiat, quod Superior, eiusq; iudicio subiiciat suum, quoad potest deuota voluntas intelligentiam inflectere. Quę vis animi tametsi nō ea, qua voluntas pollet, libertate prædita est, atq; ipsa natura fertur eius assensus in id quod sibi veri speciem præbet; tamen multis in rebus, in quibus videlicet cognitæ veritatis euidentia vim illi non in·fert, potest voluntatis pondere in hanc potius quam in illam partem inclinari. Quæ res cum incidūt, debet quisquis obediētiam profitetur, inclinare sese in sententiam Superioris. Eten.cū Obedientia sit quoddam holocaustū, quo totus homo sine vlla prorsus imminutione Conditori suo, ac Domino per manus ministrorum in charitatis igne immolatur; cūq; sit eadem renunciatio quædam integra, per quam omni suo iure sponte decedit religiosus, vt diuinæ prouidentiæ Superioris ductu gubernandum, ac possidendum vl-

tro

tro ſeſe addicat, ac mancipet; negari non poteſt, quin obedientia comprehendat nō ſolum executionem, vt imperata quis faciat & voluntatē, vt libēter faciat, ſed etiam iudicium, vt quæcunque Superior mandat, ac ſentit, eadem inferiori & recta, & vera eſſe videantur, quatenus, vt dixi, vi ſua poteſt voluntas intelligentiam flectere.

X. Vtinam hanc mentis, & iudicii Obedientiam, ita & intelligerent homines, & exercerent, vt grata Deo eſt, ac omnibus, qui in religione viuunt, neceſſaria Nam vt in corporibus, globiſq; cæleſtibus, vt alius alium afficiat, moueatq;, requiritur, vt certa quadam conuenientia & ordine inferior orbis ſuperiori ſubiiciatur: ſic in hominibus, cum alter alterius auctoritate mouetur, quod per Obedientiam fit, oportet, vt is, qui ab alterius nutu pendet, ſubſeruiat, & obſecundet, vt virtus ab imperante ad eum deriuetur, & influat. Hæc autem obtemperandi, obſecundandique ratio conſtare non poteſt, niſi voluntas ac iudicium inferioris cum Superioris voluntate, ac iudicio congruat.

XI. Iam verò ſi finis, & cauſa Obedientiæ ſpectatur, quemadmodum voluntas, ita & iudicium in eo, quod nobis conuenit, decipi poteſt: ergo ſicuti, ne voluntas erret, cum Superioris voluntate coniungitur;

sic intelligentia, ne fallatur, ad Superioris intelligentiam conformanda est. Ne innitaris prudentiæ tuæ, sacræ Literæ monent: atq; in rebus etiam humanis censent sapientes, vere prudentis esse, sua i-
Prou. c. 3. psius prudentia minimè fidere; præsertim in rebus suis, quarum homines animo perturbato fere boni iudices esse non possunt. Quod si in rebus nostris, alterius etiam non Superioris iudicium, atq; consilium nostro anteponendum est, quanto magis ipsius Superioris, cui nos vt Dei vicem gerenti, ac diuinæ voluntatis interpreti moderandos tradidimus? In caussis vero personisque spiritalibus eo maior etiam cautio procul dubio est necessaria, quo grauius est spiritalis viæ peri-
Col. 2. c. 11. culum, dum sine frænis consilii discretionisve in ea decurritur. Qua de re commode Cassianus in Collatione Abbatis Mosi ait, Nullo alio vitio tam præcipitem Diabolus monachum pertrahit, ac perducit ad mortem; quam cum eum neglectis consiliis seniorum, suo iudicio persuaserit, definitioniq; confidere.

XII. Præterea nisi hæc Obedientia iudicii existat, fieri non potest, vt vel consensus voluntatis, vel executio talis sit, qualem esse oportet: natura enim ita comparatū est, vt animi nostri vires, quæ appetitiuæ dicuntur, sequantur apprehensiuas; & nisi

adhi-

adhibita vi, voluntas, iudicio repugnãte, diu obtẽperare nõ poterit. Quod si forte qs aliquo tẽporis spatio obediat p cõmunẽ illam apprehensionẽ, qua cẽsetur, perperã etiam præcipienti parẽdũ esse; certe id stabile, ac fixũ esse nõ potest; atq; ita pseuerantia deficit, vel saltem Obedientiæ perfectio, quæ in prõptè, & alacriter obediendo consistit: non.n. ibi potest esse alacritas, ac diligentia, vbi est animorũ, sententiarumq; dissensio: perit etiam exequendi studium, & celeritas, cum ambigitur, expediat nec ne, facere quod iubemur: perit celebris illa Obedientiæ cæcæ simplicitas, cum apud nos ipsos in quæstionẽ vocamus rectene præcipiatur, an secus: atq; etiã fortasse damnamus Superiorẽ quod ea mandet, quæ nobis non ita iucunda sunt: perit humilitas, quoniam etsi ex altera parte paremus, ex altera tamen nosmetipsos Superiori præferimus: perit in rebus arduis fortitudo: perit deniq; (vt summatim complectar) virtutis huius vis omnis ac dignitas: succedunt autẽ in eorum locũ dolor, molestia, tarditas, lassitudo, obmurmurationes, excusationes, aliaq; vitia, nõ sane leuia, quibus Obedientiæ pretium, ac meritum prorsus extinguitur. Itaque sanctus Bernardus, de iis, qui grauiter ferunt imperata minus sibi suauia, sic ait; Hæc si mo- *Ser. 3. De circumcis.*

lestè cœperis sustinere, si diiudicare Prælatum, si murmurare in corde; etiam si exterius impleas, quod iubetur, non est hæc virtus patientiæ, sed velamentū malitiæ. Quod si pax, & tranquillitas animi quæritur, certe hac non fruetur is, qui habet intra sese causam perturbationis, atq; tumultus, dissensionē videlicet iudicii proprii ab Obedientiæ lege.

XIII. Atque idcirco, tuendæ concordiæ causa, quæ Societatis omnis est vinculum, tantopere hortatur Apostolus, vt idipsū omnes sapiant, & dicant; nimirum vt cōsentientibus & iudiciis & voluntatibus, mutuo foueantur, & conseruentur. Iam si vnum eundemque oportet esse membrorum sensum, & capitis; facile cernitur, vtrum sit æquius, caput membris, an mēbra capiti consentire. Atque ex his quidem quæ dicta sunt hactenus, satis apparet; Obedientia iudicii quam sit necessaria.

Ad Rom. 15. & 1. Cor. 1. & 2. Cor. 13. & ad Phil. 2.

XIIII. Quam vero sit eadem ipsa perfecta grataq; Domino, inde primum ostenditur, quod per eam præstantissima pars hominis, ac pretiosissima Domino cōsecratur: deinde quod obediens ita sit holocaustū viuum, gratumq; Maiestati diuinæ, cum nihil sui met omnino retineat: postremo quod magna est huius certaminis difficultas; frangit.n. sese Dei causa Obediens ipsemet

ipſemet, reſiſtitque naturali propenſioni, quæ omnibus hominibus inſita eſt ad ſuam complectendam, ſequendamque ſententiam. Ex his igitur rebus efficitur, vt Obedientia tametſi propriè voluntatem perficere videatur, quippe quam reddit ad nutum Superioris promptam, ac paratam; nihilominus ad intelligentiã quoque ipſam, vt diximus, pertinere debeat, eamque inducere ad ſentiendũ id ipſum, quod ſentit Superior: ſic enim fiet, vt omnibus connixi viribus, & voluntatis, & intelligentiæ, ad executionem celerẽ atq; integram veniamus.

Videor mihi vos, fratres chariſſimi, audire dicentes, de virtutis quidem huiuſce neceſſitate iam non ambigere, illud verò, vt cognoſcatis vehementer optare, quo pacto ad eius perfectionẽ peruenire poſſitis. Huic ego quæſtioni cum ſanctoLeone, ita reſpondeo. Nihil arduũ eſt humilibus, & nihil aſperum mitibus: modo nõ deſit vobis humilitas, non deſit manſuetudo; non vtique deerit Deo benignitas ad vos adiuuandos, vt quæ ſibi promiſiſtis, ea præſtare poſſitis, animo non ſolum æquo, ſed etiam libenti. XV. *Ser. 5. de E-p plani...*

Præterea vobis tria nominatim propono, quæ ad Obedientiam iudicii comparandam multum iuuant. Primum illud eſt, vt, quemadmodum initio dixi, non ic- XVI.

tueamini in persona Superioris, hominē obnoxiū erroribus,atq; miseriis;sedChristum ipsum, qui est sapientia summa,bonitas immensa,charitas infinita, qui nec decipi potest, nec vos vult ipse decipere. Et quoniam conscii vobismet estis, vos Dei amore iugum Obedientiæ subiisse, vt in Superioris voluntate sequenda,voluntatem diuinam certius sequeremini;nolite dubitare, quin pergat fidelissima Domini charitas,eorum ministerio,quos vobis præfecit, vos deinceps gubernare, & rectis itineribus ducere. Itaq; Superioris vocem, ac iussa non secus ac Christi vocē excipite: siquidem Apostolus etiā in hanc
Cap. 3. sententiam scribens ad Colossenses, cum ad obtemperandum Præpositis subditos adhortatur, ait, Quodcunq; facitis,ex animo operamini sicut Domino,& nō hominibus;scientes,quod àDomino accipietis retributionem hæreditatis, Domino
In tract. de præcep. & dispensat. fere initio. Christo seruite. Sanctus vero Bernardus, Siue Deus(inquit)siue homo vicarius Dei mandatum quodcunque tradiderit, pari profecto obsequendum est cura, pari reuerentia deferendum,vbi tamen Deo cōtraria non præcipit homo. Atq; ita,si non hominem externis oculis, sed Deum inspexeritis internis,haud sane graue fuerit vobis voluntates vestras, atque iudicia conformare ad eam regulam actionum

vestrarum.

vestrarum, quam ipsimet elegistis.

XVII. Altera est ratio, vt quod Superior mādat, vel sentit, defendere semper apud animos vestros studiose nitamini, improbare autem nequaquam: atque ad eam ipsam rem proderit bene animatos, affectosque esse ad id omne, quod ipse iusserit: sic enim fiet, non solum vt sine molestia, sed etiam vt cum voluptate, lætitiaq; pareatis. nam (vt est apud sanctum Leonē) non dura ibi necessitate seruitur, vbi diligitur, quod iubetur. *Serm. 4. de ieiunio septimi mensis.*

XVIII. Postrema subiiciendi iudicii ratio est cum facilior, tutiorque, tum etiam apud sanctos Patres in more pósita; vt statuatis vobiscum ipsi, quicquid Superior præcipit, ipsius Dei præceptum esse, & voluntatem: atque vt ad credenda, quæ catholica fides proponit, toto animo assensuque vestro statim incumbitis; sic ad ea facienda, quæcunque Superior dixerit, cæco quodam impetu voluntatis parendi cupidæ sine vlla prorsus disquisitione feramini. Sic egisse credendus est Abraham, filium Isaac immolare iussus: sic *Gen. 22.* Noui Testamenti tempore aliqui è sanctis Patribus iis, quos commemorat Cassianus, vt Iohannes Abbas, qui quod erat ei imperatum, non reputabat vtile ne esset, an inutile: vt cum aridum lignum tanto, ac tam diuturno labo- *Lib. 4. c. 24. & 26.*

re per annũ irrigauit: nec vtrum fieri posset, necne: vt cum conatus est tam ex animo ingens saxum solus dimouere loco, quod ne multi quidẽ simul homines impellere potuissent. Quod Obedientiæ genus ipsis interdum miraculis diuinitus comprobatum videmus. Nam (vt alios taceã, quos ipsi nõ ignoratis) Maurus, sancti Benedicti discipulus, mandato Superioris lacum ingressus, nec mersus est: alius quidam à Superiore iussus, leænam ad se ducere, illam cepit, atq; perduxit. Est igitur hæc oratio subiiciendi proprii iudicii, ac sine vlla quæstione sanciendi, & collaudandi apud se quodcunque Superior iusserit, non solum sanctis viris vsitata, sed etiam perfectæ Obedientiæ studiosis imitanda omnib. in rebus, quæ cum peccato manifesto coniunctæ non sunt.

Greg. 2. dia. c 7. In vitis Patrum 2. p. li. de obedien.

XIX. Nec tamen idcirco vetamini, si quid forte vobis occurrat à Superioris sententia diuersum, idq; vobis (consulto suppliciter Domino) exponendũ videatur, quominus id ad Superiorem referre possitis. Verum in hac re, ne vos amor vestri iudiciumq; decipiat, illa cautio est adhibẽda, vt animo sitis, & ante, & post relationem æquissimo, nõ solum quod pertinet ad eã rem, de qua agitur, vel suscipiendam, vel deponẽdam; sed etiam ad approbandum, rectiusq; putandum quicquid Superiori placuerit.

Atq;

Atq; hæc, quæ de Obedientia diximus, XX.
æque priuatis erga proximos Superiores, atque Rectoribus Præpositisque localibus erga Prouinciales, Prouincialibus erga Generalem: Generali denique erga illum, quem Deus ipsi præfecit, nempe suũ in terris Vicarium, obseruanda sunt; sic, vt & ordinum perfecta distinctio, ac proinde pax retineatur, & charitas; sine qua nec Societatis nostræ, nec alterius cuiuslibet sodalitii posset recta gubernatio conseruari. Nimirum hoc modo prouidentia illa diuina disponit omnia suauiter, infima per media; media per summa, suos ad fines cuncta perducens. Hinc illa videlicet in Angelis vnius Hierarchiæ ad aliã subordinata series; hinc & cœlestium, & aliorum omnium, quæ cientur, corporũ certis locis, sedibus inter sese apta connexio, quorum conuersiones, ac modus ab vno mouente supremo gradatim omnes vsq; ad infimos rite proueniunt. Idem in terris, cum in omni ciuitate bonis instituta legibus, tum vero in Hierarchia Ecclesiastica cernitur, cuius omnia membra, & functiones ab vno generali CHRISTI Domini nostri Vicario deriuantur, & quo accuratius hæc dispositio, & collocatio custoditur, eo rectior est, gubernatio, & melior: contrà vero huius ordinis negligentia, quam grauia incommoda multis

Sap. 8

hominum Societatibus importentur, nemo non videt. atque idcirco in hac, cuius mihi nonnullam procurationem, ac curam Dominus tradidit, tā diligenter hanc virtutem exerceri, vigereque percupio, quasi in ea Societatis nostræ bonum, ac salus vniuersa consistat.

XXI. Quæ cum ita sint, vt vnde exorsa est; ibidem terminetur epistola; vos ego per Christum Dominum nostrum obtestor, qui sese nobis non modo præceptorem, sed etiam exemplar præbuit Obedientiæ, vt ad eā virtutem toto pectore incumbatis, & gloriosæ victoriæ appetentes, atque auidi, vosmetipsos superare, id est, excelsiorem, & difficiliorem animi partem, voluntatem dico, atque iudicium, expugnare, & subiicere studeatis: quo Dei Domini nostri solida veraque cognitio, atque amor vestros ad se animos penitus trahat; totoque vitæ huius, & quasi peregrinationis curriculo vsque eo gubernet, ac regat, dum nos demum aliosq; complures, vestra opera exemploque adiutos ad vltimum & felicissimum finem, nimirum ad beatitudinem sempiternam perducat. Vestris ad Deum precib. me valde commendo.

Romæ vii. Kal. Aprilis, M.D.LIII.

F I N I S.

INDEX REGVLArum.

FINIS.

